

# L'Evangeli second San Luca

Da la Neuva Bìbia an Lengha Piemontèisa  
voltà da Pàul E. Castlin-a V. D. M.



Edission  
Tempo di Riforma  
2023

Costa version ëd l'Evangelì secon San Luca a l'é tirà da la Neuva Bìbia an Lenga Piemontèisa ch'as peul trovesse complèta a l'adressa dla Ragnà <https://pms.wikisource.org>

Codice ISBN:

## **Introdussion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa**

Costa version ëd la Bibia ebràica e cristian-a an lengha piemontèisa, soagnà da Pàul E. Castlin-a, pastor evangelich, e Majo Galin-a, a-j va dapress al métoed ëd l'equivalensa dinàmica (pensé për pensé). Sò bu a l'é la divulgassion dla Paròla 'd Nosgnor e "parlé al cheur" dla nòstra gent con un lengagi "ëd minca di". Për coj ch'a veulo fonghé ancreus lòn ch'a lesò, dle nòte al pé dla pagina a dan ëd pcite spiegassion e rendission alternative dl'istess vers, ma i arcomandoma sèmper ëd comparisioné tut a 'd bibie an d'àutre lenghe.

I l'oma fàit nòstr travaj - e sossì a l'é nòstr prim presupòst - ant la pèrsuasion che la Bibia a l'é nen "un liber qualsëssia, ma ch'a trasmèt la Paròla 'd Nosgnor. A l'é për lòn che an fasend sto travaj i l'oma avù la pì àuta diligensa e respet. I l'oma 'dcò respetà la tradission èstòrica dla maggioransa dle bibie publicà da le cese cristian-e e dle sinagòghe ebràiche ant në spirit ecuménich.

Costa version ëd la Bibia a l'é basà an sël travaj editorial sientìfich ëd la version anglèisa dla Bibia ciamà "NET Bible" (New English Translation) an comparassion con vaire d'àutre version bin spantià ant ël mond. La NET Bible a l'é compagnà da 60.932 nòte ch'a dèspiego 'l motiv ëd la particolar sernìa 'd minca espression dovrà ant la tradussion e dl'interpretassion dàita a cole paròle o vers ch'a l'é malfé rendje con precision. A cole nòte i adressoma 'l letor ch'a veuja comprende 'l motiv ëd nòstre sernie d'espression.

Për lòn ch'a riguarda ël Testament Vej (la Tanach ebràica), ël travaj 'd tradussion a l'é dzurtut col ëd Majo Galin-a, e Giovanna Gribaud ch'a l'ha falo la pì part ant j'agn 1980 e ch'a l'ha publicalo an sl'arvista La Slòira. I l'avroma da manca d'un pò 'd temp për tracopièlo ambelessì perchè a l'è nen stàit digitalisà, ma i rivroma!

Për lòn ch'a riguarda 'l Testament Neuv, costa tradussion piemontèisa as peul consideresse na revision stilistica dël Testament Neuv an lenga piemontèisa dël 1841, con comparassion scrupolosa dij pì bon test grech a nòstra disposission ancheuj.

Pàul E. Castlin-a, edission dël magg 2023

## Introdussion a Luca

L'evangeli 'd Luca a l'é 'l ters dij quatr evangej canònich dël Testament Neuv ëscrit ant ël periòd an tra 'l 64 e 'l 70 AD. La tradission cristian-a a dèspiega che sò autor, Luca, a l'era 'n compagn ëd l'apòstol Pàul e medich ëd profession. Cost evangeli a l'é adressà a "Teòfil".

A podrìa esse 'n cristian giovo 'd nassensa greca pròpi coma Luca (ch'a l'era nen n'israelita) e ch'a l'avìa da manca 'd na conossensa pì bon-a dla vita e 'd l'euvra 'd Gesù Crist ëd lòn ch'a-i era a disposission 'n col temp là dasendje na richëssa ancora pì granda e con në stil leterari grech pì bon e soagnà. Anlora Luca, coma chiel midem a dis ant l'introdussion, as pija l'incombensa 'd provèdd-la. Teòfil a podrìa 'dcò esse 'n nòm simbòlich ëd coj che Luca a veul feje rivé soa euvra.

Parèj, Luca a fà n'arcòlta 'd tute le testimonianse certe ch'a treuva e ch'a vnisio dirèt da coj ch'a l'avìo conossulo 'd pèrson-a, ch'a l'ero dventane dissèpoj e jè spantior ëd sò mëssagi.

A coste testimonianse, peuj, Luca a-j buta n'adriss didàtich. L'evangeli 'd Luca a l'é ùnich an vaire manere. A l'é 'l sol evangeli ch'a buta ansema na conta detalià dla nassensa 'd Gesù, coma 'dcò na narassion longa dij viage 'd Gesù pèr la Giudèa e la Galilà, ëd sò ministeri, patiment, mòrt e arsurression. Luca a inseriss un nùmer ëd paròbole ch'as treuvo nen ant j'àutri vangej, coma cola dël bon samaritan e dël fieul ësgairon. L'ènfasi la pì amportanta dl'evangeli 'd Luca a l'é an sla compassion e l'amor ëd Gesù.

Luca a pitura Gesù coma 'n meisinor compassionos dël còrp e dl'ànima ch'a va 'ncontra ai pòver, ai malavi e a coj ch'a son dèspressià e lassà da banda da la società. Chiel a armarca 'dcò l'importansa dël pèrdon e dla misericòrdia. L'evangeli 'd Luca a l'é 'n mëssagi dè speransa e 'd salvëssa pèr tute sòrt ëd pèrson-e, a fà nen da 'ntè ch'a rivo.

L'evangeli 'd Luca, parèj, a l'é na stòria bela e d'inspirassion ëd la vita 'd Gesù Crist, un mëssagi dë speransa për tuti e ch'a cissa ij chërdent a 'ndeje dapress a sò esempi e 'd nunsié sò mëssagi 'd redension al mond.

# Evangelì second Luca

## 1

### Prefassion

<sup>1</sup>A son tanti coj ch'a son pijasse l'incombensa<sup>1</sup> 'd buté 'nsema 'n racont dij fàit ch'a son compisse an tra 'd noi. <sup>2</sup>Për fé lòn, a l'han dovrà le testimonianse ch'a son stane tramandà da coj ch'a j'ero stàit con ël Signor Gesù fin-a dal prinsipi e che peui a son dventà ministr<sup>2</sup> ëd la Paròla. <sup>3</sup>A l'é parèj che 'dcò mi i l'hai pijà la decision ëd fé d'arserche precise antorn a tut lòn ch'a l'é rivaje fin-a dal prinsipi e 'd butelo për ëscrit dasendje ardriss. Tut sòn i l'hai falo për ti, bin ëstimà Teòfil, <sup>4</sup>përchè ti t'peusse conòsse con certëssa<sup>3</sup> lòn ch'a l'han mostrate.

### Anonsi a Sacarià dla nassensa 'd Gioann

<sup>5</sup>Al temp d'Eròd, rè dla Giudea, a-i era 'n sacerdot për nòm Sacarià, ëd l'òrdin<sup>4</sup> ëd coj d'Abià<sup>5</sup>. Soa fomna a l'era na dissidenta d'Aròn e as ciamava Elisabeta. <sup>6</sup>A j'ero tuti e dòi giust dè 'dnans a Nosgnor e a vivìo senza rimprocc conforma<sup>6</sup> a tuit ij comandament e le prescriission dël Signor. <sup>7</sup>Tutun, a l'avìo nen ëd masnà perchè Elisabeta a podìa nen avèjne e tuti e dòi a j'ero già pitòst anans con j'agn.

<sup>8</sup>Ora, antramentre che Sacarià a selebrava l'ufissi divin dè 'dnans a Nosgnor perchè sò òrdin a l'avìa sò torn ëd ròl, conforma a l'usansa dël sacerdotissi <sup>9</sup>a l'han tirà a sòrt e a l'é tocà a chiel d'intré 'nt ël leugh pì sant

---

1 O "intraprende", "pijà l'inissiativa".

2 O "servitor".

3 O "arconòsse la certëssa", "it l'àbie la certëssa", "it l'abie la conferma".

4 O "rangh", "ragrupament sacerdotal".

5 Cfr. 1 Crònache 24:10.

6 Let. "a marciavo", "a osservavo", a l'avìo 'n stile 'd vita conform a".

dël Templi pèr fé l'oferta dl'incens. <sup>10</sup>A-i era col di-lì tanta gent<sup>7</sup> ch'a stasìa da fòra pèr preghé 'nt l'ora dl'oferta dl'incens<sup>8</sup>. <sup>11</sup>A l'é pròpi 'n col moment-lì che n'angel<sup>9</sup> dël Signor a l'é fasse vèdde da chiel tnisend-se a la drita dl'autar ëd l'incens. <sup>12</sup>Sacarià, cand ch'a l'ha vèddulo, a l'é restane stravirà e a l'é sburdisse nen pòch, <sup>13</sup>ma l'angel a l'ha dije: “Àbie nen tèmma, Sacarià, toa preghiera a l'é stàita scotà: toa fomna at darà ‘n fieul ch'it ciameras Gioann. <sup>14</sup>It n'avras na contentèssa granda e tanti as arlegreran pèr soa nassensa, <sup>15</sup>pèrchè chiel a sarà grand dè 'dnans a Nosgnor. Chiel a dovrà mai bèive 'd vin o 'd licor<sup>10</sup>, ma a sarà ampinì dlè Spìrit Sant fin-a da prima 'd soa nassensa<sup>11</sup>. <sup>16</sup>Chiel a farà artorné tanti Israelita<sup>12</sup> a Nosgnor sò Dé. <sup>17</sup>Chiel a marcerà dè 'dnans a Nosgnor animà da lè spìrit e da la potensa 'd Elia<sup>13</sup>, a farà torna viré ij cheur dij pare anvers dij fieuj e dij dzubidient<sup>14</sup> a la savièssa dij giust, e tut sossì pèr pronteje a Nosgnor un pòpol bin dispòst.

<sup>18</sup>Anlora Sacarià a dis a l'angel: "Com é-lo ch'a podrìa mai rivé lòn ch'it ëm dise<sup>15</sup>? Pèrchè i son vej e 'dcò mia fomna a l'é veja". <sup>19</sup>L'Angel a l'ha rësponduje: “Mi i son Gabriel<sup>16</sup>. I stago dè 'dnans a Nosgnor: a l'é chiel che l'ha mandame pèr parlete e pèr dete ste bon-e neuve. <sup>20</sup>Tutun, pèr motiv ch'it l'has nen chërdù a mie paròle, ch'as compiran cand ch'a na sarà l'ora, it restras mut, it podras pi nen parlé fin-a al di che ste còse a rivran”.

<sup>21</sup>Ora 'l pòpol a spetava Sacarià e a sè stupìa che chiel a tardèissa tant a seurte dal leugh pì sant dël Templi. <sup>22</sup>Cand che peui a l'é surtì e a podìa

---

7 O "tut ël pòpol", "ël pòpol", "assamblament ëd gent".

8 O "ant l'ora dl'incens".

9 O "l'Àngel dël Signor" (categoria teològica a part).

10 Beivande ch'a l'àbio dè spìrit. Cfr. Numer 6:3.

11 O "già mentre a sarà drinta a soa mare".

12 O "fieuj d'Israel".

13 Cfr. Malachia 4:5-6.

14 Ij cheur ëd coj ch'a ubidisso nen a Nosgnor.

15 O "Ma come i podrai mi conòss-lo?".

16 Cfr. Daniel 8:16; 9:21.



nen parleje, a l'han capì che, ant ël leugh santìssim, chiel a l'avìa avù na chèica vision. A fasìa mach ëd gest, ma a podìa nen parlé. <sup>23</sup>Finì ij di 'd sò servissi, Sacarìa a l'é tornass-ne a ca,

<sup>24</sup>Apress un pò 'd temp, Elisabeta, soa fomna, a l'é restà ansenta e a l'é tnusse stèrmà da tuti apopré sinch mèis. Chila a l'ha dit: <sup>25</sup>"Sossì a l'é lòn che Nosgnor a l'ha fàit për mi an ësto temp: a l'ha fame la grassia 'd gaveme la vèrgògna 'd nen podèj caté 'd masnà!".

## Anonsi dla nassensa dël Messìa

<sup>26</sup>Ant ël meis ch'a fà ses ëd la gravidansa d'Elisabeta, l'àngel Gabriel a l'é stàit mandà da Nosgnor a Nazaret, na borgià dla Galilea, <sup>27</sup>da na fijëtta da marié<sup>17</sup> ch'as ciamava Marià. A l'era stàita ampromèttù an mariagi a n'òm ëd la dissendenza 'd David ch'as ciamava Giusèp<sup>18</sup>. <sup>28</sup>E l'àngel, essend intrà 'nt ël pòst andoa chila a stasia, a-j dis: "It saluto, ti ch'it ses la favorìa da la grassia. Nosgnor a sia con ti<sup>19</sup>!". <sup>29</sup>Tutun, chila a l'é restà stravirà për motiv dè ste paròle, e a pensava còsa mai a vorèissa dì un salut parèj. <sup>30</sup>L'àngel a l'ha dije: "Marià, àbie nen tèmma, përché ti 't l'has trovà grassia dè 'dnans a Nosgnor<sup>20</sup>. <sup>31</sup>Scota: Ti 't concepiras<sup>21</sup> e 't butras al mond un fieul e it lo ciamerás Gesù<sup>22</sup>. <sup>32</sup>A sarà 'n grand, a sarà ciamà Fieul dël Pi-Àut e Nosgnor Dé a-j darà 'l tròno 'd David, Sò antìch<sup>23</sup>. <sup>33</sup>A regnerà an su Israel<sup>24</sup> për sèmper, e sò regn a l'avrà mai pì fin". <sup>34</sup>Anlora Marià a l'ha dije a l'àngel: "Com é-lo che lolì a podrìa riveme? Mi i son mai stàita con n'òm<sup>25</sup>". <sup>35</sup>L'àngel a l'ha rësponduje: "Lè Spìrit Sant a

---

17 O "vèrgin".

18 Cfr. Matè 1:18.

19 Cfr. Matè 1:18.

20 O "ël favor". Edcò: "pèrchè Nosgnor a l'ha sernute!".

21 Let. "concepiras an tò vènter".

22 Cfr. Matè 1:21.

23 O "pare". Cfr. 2 Samuel 7:12-13,16; Isaia 9:7.

24 O "ca 'd Giacòb".

25 O "i conòsso gnun òm".

travajerà an ti<sup>26</sup> e la potensa dël Pì-Àut at farà ombra<sup>27</sup>. Për col motiv-lì col ch'a nasrà da ti a sarà sant e a sarà ciamà 'l Fieul ëd Dé. <sup>36</sup>E varda, Elisabeta, toa cusin-a, a speta 'dcò chila, vèja coma ch'a l'é! A l'é già 'nt ël mèis ch'a fa ses ëd soa gravidansa, pròpi chila che tuit a disìo ch'a podìa nen avèj ëd masnà! <sup>37</sup>A-i é gnente che Nosgnor a peussa nen fé<sup>28</sup>!". <sup>38</sup>Anlora Marià a l'ha dit: "I son la serva 'd Nosgnor, ch'am sia fàit conforma a toa paròla". An col moment-là l'àngel a l'é partiss-ne.

## **Marià e Elisabeta**

<sup>39</sup>Ora, an col temp-là, Marià a l'é alvasse e a l'é andàita 'n pressa an Giudea, fin-a a 'n paisòt an tra le colin-e. <sup>40</sup>Là a l'é intrà 'nt la ca 'd Sacarià e a l'ha salutà Elisabeta. <sup>41</sup>E a l'é rivà che giusta 'nt ël moment che Elisabeta a l'ha sentù 'l salut ëd Marià, ël cit ch'a l'avìa 'n pansa a l'ha fàit coma 'n sàut e Elisabeta a l'é stàita ampinià da lë Spìrit Sant. <sup>42</sup>Elisabeta a l'ha sclamà a vos àuta: "Nosgnor a l'ha benedite ëd pì che d'ògni àutra fomna e benedìa a l'é toa masnà<sup>29</sup>. <sup>43</sup>Com é-lo che la mare 'd mè Signor am fà l'onor ëd ven-e a feme na vìa<sup>30</sup>? <sup>44</sup>Pèrchè tut sùbit che 'l son ëd toa vos a l'é rivà a mie oriye, ël cit ch'i l'hai an pansa a l'é sautà 'd gòj! <sup>45</sup>Ora, bonorosa a l'é cola ch' a l'ha chërdù che lòn che 'l Signor a l'ha dije a l'é sicur ch'as compirà".

## **El cant ëd Làuda 'd Maria (Magnificat)**

<sup>46</sup>E Marià a l'ha dit<sup>31</sup>: "L'ànima mia a magnifica Nosgnor. <sup>47</sup>e mè spìrit as arlegra an Nosgnor, mè Salvator, <sup>48</sup>pèrchè chiel a l'ha vardà con favor a l'ùmil condission ëd soa serva. D'adess anans tute le generassion am

---

26 O "A vnirà an su ti".

27 L'espression "at farà ombra" as arfà a la gloriosa presensa 'd Nosgnor ch'a travaja (Surtia 40:34-35; Salm 91:4).

28 Cfr. Génesi 18:14.

29 O "Èl frut ëd tò vènter".

30 O "E da 'ndoa më ven-lo che la mare 'd mè Signor a ven-a da mi?".

31 Cfr. 1 Samuel 2:1-10.

ciamran bonorosa, <sup>49</sup>përché 'l Potent a l'ha fame 'd còse grande e sò nòm a l'é sant. <sup>50</sup>Da na generassion a l'àutra Nosgnor a mostra soa misericordia a coj ch'a l'han ëd riguard për chiel<sup>32</sup>. <sup>51</sup>A l'ha dimostrà potensa con sò brass: a l'ha dësbergià j'orgojos e j'arogant, <sup>52</sup>a l'ha tirà giù ij prins dai sò tròno e a l'ha esaltà coj ch'a son ùmij. <sup>53</sup>A l'ha gavà la fam a j'afamà, a l'ha mandà via jë sgnor a man veuide. <sup>54</sup>A l'ha giutà Israel, Sò servitor, arcordand-se 'd soa misericòrdia, <sup>55</sup>cola ch'a l'avìa promëttu ai nòstri antich, a Abram e a soa dissendenza për sèmp<sup>33</sup>".

<sup>56</sup>A l'é parèj che Marià a l'é stàita con Elisabeta apoprè tre mèis e peui a l'é tornass-ne a ca soa.

## La nassensa 'd Giovan ël Batìsta

<sup>57</sup>Parèj për Elisabeta a l'é rivaje peui 'l temp dël part e a l'ha butà 'l mond un fieul. <sup>58</sup>Ij sò avzin e ij parent a l'han sentù che Nosgnor a l'avìa faje na grassia<sup>34</sup> e as n'arlegravo ansem a chila. <sup>59</sup>E a l'é rivà che, passà eut di da la nassensa, a son andàit a fé la sirconcision dël cit<sup>35</sup>, e a vorìo ciameło Sacarià, dal nòm ëd sò pare, <sup>60</sup>ma soa mare a-j fasia oposission e a disìa: "Nò, as ciamèrà Gioann". <sup>61</sup>A l'han replicà: "Ma a-i é gnun ëd toa parentela ch'as ciama con ës nòm". <sup>62</sup>Anlora a l'han fàit segn a sò pare për savèj coma che chiel a vorìa ch' ël cit as ciamèissa. <sup>63</sup>Chiel a l'ha fasse dé na taulëtta 'd sira e a l'ha scrivù: "Sò nòm a l'é Gioann". E tùit a na son èstàit maravijà. <sup>64</sup>Pròpi an col istèss moment soa boca a l'é duvertasse e soa lenga a l'é dësgropasse 'd manera che adess chiel a parlava ringrassand-ne Nosgnor. <sup>65</sup>Tuti j'avzin a-j na son èstàit èsbèrlondi e për tuta la region ëd le colin-e dla Giudea as parlava dë ste còse. <sup>66</sup>Coj ch 'a l'han sentuje a l'han goernaje 'nt ël cheur e a disìo:

---

32 O "ch'a l'han tèmma 'd chiel".

33 Cfr. Génesi 17:7. 1:46-55 cfr. 1 Samuel 2:1-10.

34 O "na misericòrdia".

35 Cfr. Lévitich 12:3.

“Còsa na sarà-lo 'd cola masnà?”. An efet, la man ëd Nosgnor a l’era con chiel.

## Làuda 'd Sacarìa e predition

<sup>67</sup>Anlora Sacarìa, sò pare, a l'é stàit ampini dlë Spìrit Sant e a l'ha profetisà con ste paròle: <sup>68</sup>“Ch'a sia benedèt Nosgnor, ël Dé d'Israel, perchè ch'a l'ha visità e liberà Sò pòpol, <sup>69</sup>e perchè a l'ha fane seurte un Salvator potent ant la ca 'd David, sò servitor. <sup>70</sup>Conform a lòn ch'a l'avìa nunsia dai temp antich për la boca 'd sò profeta sant, <sup>71</sup>ch'i sarìo stàit salvà dai nòstri nemis, da le man ëd tuti coj ch'an veulo mal. <sup>72</sup>Nosgnor a l'ha fàit lolì për mostré ai nòstri antich soa misericòrdia e për arcordesse 'd soa santa aleansa, <sup>73</sup>ël giurament ch'a l'ha fàit a Abram nòstr pare. Costa aleansa a promet d’acordene che <sup>74</sup>nojàutri, liberà da le man dij nòstri nemis, i lo servirìo senza timor, <sup>75</sup>con santità e giustissia dè 'dnans a chiel, për tùit ij nòstri di. <sup>76</sup>E ti, pcita masnà, it saras ciamà 'l profeta dël Pì-Àut, perchè ti 't andras dè 'dnans a Nosgnor për pronteje la stra<sup>36</sup>, <sup>77</sup>e për dé la conossensa dla salvèssa a sò pòpol ant la remission dij sò pecà. <sup>78</sup>Grassie a la bontà misericordiosa 'd nòstr Dé, la lus matinal dël cel a l'é 'n camin ch'a seurt d'impit an su nojàutri, <sup>79</sup>për anluminé coj ch'a stan ant ël top e a l'ombra dla mòrt e për guidé ij nòstri pas an sël sènté dla pas<sup>37</sup>”.

<sup>80</sup>E 'l fiolin a chèrsìa e a dventava fòrt ant lè spìrit, e a l'é vivù 'nt le region deserte fin-a al di 'd sò manifestassion a Israel.

---

36 Cfr. Malachia 3:1.

37 Cfr. Isaia 9:2.

## 2

### Censiment e la nassensa 'd Gesù

<sup>1</sup>Ora, an col temp-lì a l'é rivà che n'ordinansa a l'é stàita publicà da part ëd Cèsar Augusto<sup>38</sup>, che tùit a fusso anregistrà<sup>39</sup>. <sup>2</sup>Sta prima consegna a l'é stàita fàita cand che Quirinio a l'era governor ëd la Siria. <sup>3</sup>Tùit a 'ndasìo pèr fesse anregistré, ognidun an sò pais d'orìgin. <sup>4</sup>Anlora 'dcò Giusèp a l'é montà da la Galilea an Giudea, da la sità 'd Nasarèt ant la sità 'd David, ciamà Betlem, pèr motiv che chiel a l'era 'n dissident<sup>40</sup> dël rè David. <sup>5</sup>A l'é andaje pèr fesse anregistré ansema a Marià, ch'a l'era staje promèttùta an mariagi<sup>41</sup> e che già a spetava 'n cit.

<sup>6</sup>Antramentre ch'a j'ero là, a l'é rivà pèr chila 'l temp ëd caté, <sup>7</sup>e a l'ha butà 'l mond sò fieul prim-génit, a l'ha fassalo, e a l'ha cogialo ant na grupia, pèrchè a-i era nen ëd pòst pèr lor ant l'obergi.

### La Visita dij Bèrgé

<sup>8</sup>Ora, a-i ero lì davzin ëd bërgé ch'a stasìo 'nt ij camp e ch'a goernavo ij sò strop ëd feje 'nt la neuit. <sup>9</sup>E n'àngel dël Signor a l'é presentasse dè 'dnans ëd lor e la glòria 'd Nosgnor a l'ha anvlupaje 'd ciàir tant ch'a na son èstàit èstravirà e son èsburdisse nen pòch. <sup>10</sup>Ma l'àngel a l'ha dije: "Àbie nen tèmma pèrchè - sté bin a sente<sup>42</sup> - iv nunsio la neuva 'd lòn ch'a sarà 'n grand motiv d'alegrèssa pèr tut ël pòpol. <sup>11</sup>Ancheuj, ant la sità 'd David, pèr vojàutri a l'é nassù 'l Salvator, ch'a l'é 'l Crist<sup>43</sup>, ël Signor. <sup>12</sup>Sossì av sarà 'd marca: i troverev 'n cit fassà e cogià 'nt na grupia". <sup>13</sup>E 'd colp, ansema a l'àngel, a-i é staje na legion ëd l'armeja dël cel ch'a

---

38 L'imperador Otavian (27 AC - 14 AD).

39 O "Ch'a fussa fàit un censiment ëd tut l'imperi".

40 Let. "dla casà e dla famija 'd David".

41 O "soa sposa" (dal pont ëd vista legal).

42 O "Vardé-sì".

43 Col che Nosgnor a l'ha consacrà, onzù, pèr esse 'l Messia.

làudava Nosgnor e ch'a disìa: <sup>14</sup>"Glòria sia a Nosgnor ant ij leugh ij pì àut! Che la pas a sia an sla tèra an mes a coj ch'a-j son agradi!".

<sup>15</sup>E a l'é rivaje che dòp che j'àngej a son andass-ne pèr torness-ne 'n cel, ij bërgé a son disse an tra 'd lor: "Andoma donca fin-a a Betlem, e vëddoma còsa ch'a sia lòn ch'a l'é rivaje e che Nosgnor a l'ha fane conòsse". <sup>16</sup>A son donca andàit an pressa e a l'han trovà Maria e Giusèp con èl cit cogià ant na grupia <sup>17</sup>E dòp ch'a l'han vëddulo, a son butasse a conté a tuti lòn ch'a-j era stàit dit ëd cola masnà; <sup>18</sup>e tuti coj ch'a l'han sentulo, a son èstane èstupì dle còse ch'a-j contavo ij bërgé. <sup>19</sup>Maria, da soa part, tute ste paròle-sì a-j tnisìa coma 'n tesòr drinta al cheur e a pensava còsa ch'a podèisso significhé. <sup>20</sup>Ij bërgé, peui, a son andass-ne glorificand e làudand Nosgnor pèr tut lòn che l'avìo sentù e vëddù: tut a l'era stàit pròpi coma ch'a l'era staje contà.

<sup>21</sup>Cand che peui a son passaje eut di pèr podèj fé la sirconcision<sup>44</sup> a la masnà, anlora a l'han daje 'l nòm Gesù, èl nòm indicà da l'àngel<sup>45</sup> prima ch'a fussa stàit concepì 'nt èl vènter ëd soa mare.

## **Presentassion ëd Gesù al Templi**

<sup>22</sup>Cand peui ch'a l'è rivaje 'l témp ëd la purificassion conforma a la Lege 'd Mosé, Giusèp e Maria a l'han portà la masnà a Gerusalem pèr prèsentela a Nosgnor<sup>46</sup>, <sup>23</sup>(conforma a lòn ch'a l'é scrit ant la Lege 'd Nosgnor che ògni mas-cc prim-génit a l'ha da esse consacrà al Signor) <sup>24</sup>e per smon-e an sacrifici<sup>47</sup> na cobia 'd tórtole o 'd colombe giovo coma ch'a prescriv la Lege 'd Nosgnor<sup>48</sup>.

---

44 Cfr. Lévitich 12:3.

45 Cfr. Luca 1:31.

46 Cfr. Surtia 13:2,12.

47 O "oblassion".

48 2:22-24 cfr. Lévitich 12:6-8.

## La professia 'd Simeon

<sup>25</sup>Ora, a-i era a Gerusalem n'òm ch'as ciamava Simeon e ch'a l'era giust e timorà 'd Nosgnor. Chiel a spetava la consolassion<sup>49</sup> d'Israel, e lè Spìrit Sant a l'era an su chiel. <sup>26</sup>Lè Spìrit Sant a l'avìa arvelaje ch' a sarìa nen mòrt prima ch' a l'avèissa vèddù 'l Crist ëd Nosgnor. <sup>27</sup>Anlora Simeon, cissà da lè Spìrit, a l'é vnuit ant le cort dël templi e a l'é trovasse là pròpi cand ch'a rivavo 'l pare e la mare 'd Gesù pèr porteje 'l cit conforma a la costuma ch' a l'é la prescrission ëd la Lege. <sup>28</sup>Simeon as l'ha fass-lo dé an brass e a l'ha benedì Nosgnor Dé<sup>50</sup> con coste paròle: <sup>29</sup>"Nosgnor! Adess, conforma a toa paròla, lassa andé 'n pas tò servitor. <sup>30</sup>A la fin, ij mè euj a l'han podù vèdde la salvèssa <sup>31</sup>ch'it l'has prontà pèrchè tuti ij pòpoj a la vèddo<sup>51</sup>. <sup>32</sup>Chiel a l'é 'n ciàir pèr arvelé Nosgnor a le nassion e la glòria 'd tò pòpol Israel<sup>52</sup>".

<sup>33</sup>La mare e 'l pare 'd Gesù a sè stupìo dle cose ch'as disìo 'd chiel. <sup>34</sup>Peui Simeon a l'ha benedìje e a l'ha dit a Marià, soa mare: "Stà bin a sente: sto cit a l'é destinà a d'esse càusa 'd croa e d'arsuression ëd tanti an Israel e pèr esse 'n segn ch'a-j faran oposission<sup>53</sup>. <sup>35</sup>A n'arzulterà ch'a saran arvelà ij pì pèrfond pensé 'd tanti cheur e na spa at trapasserà toa ànima midema!"

## La testimoniansa d'Anna

<sup>36</sup>A-i era 'dcò na profetèssa, Anna, la fija 'd Fanuel ëd la tribù d'Aser. A l'era motobin veja. Sò marì a l'era mòrt cand ch' a l'ero stàit ësposà mach set agn. <sup>37</sup>Da antlora chila a l'era restà na vidoa fin-a a l'età d'otantequatr agn. A stasia sèmper ant ël Templi e a servìa Nosgnor di e neuit e con ëd digiun e d'orassion. <sup>38</sup>Pròpi 'n col moment-lì chila a l'é avzinasse a lor, a

---

49 O "ël di che Israel a sarìa stàit ristabilì", o liberà.

50 O "a l'ha ringrassìa e laudà Nosgnor".

51 O "an presensa 'd tuit ij pòpoj", "dè 'dnans a tuit ij pòpoj"

52 Cfr. Isaia 42:6; 49:6; 52:10.

53 O "contradission".

l'é butasse a ringrassié Nosgnor e a parlava ëd cola masnà a tuti coj ch'a spetavo la redension ëd Gerusalem.

<sup>39</sup>Cand ch'a l'han compì tut lòn ch'a l'era la prescriission ëd la Lege 'd Nosgnor, a son tornass-ne an Galilea, a Nasarèt, sò pais<sup>54</sup>. <sup>40</sup>E 'l cit a chërsìa e a vnìsìa fòrt ant lë spìrit pien ëd sapiensa, e la grassia 'd Nosgnor a l'era an su chiel.

## Gesù 'nt ël Templi

<sup>41</sup>Ora, sò pare e soa mare a 'ndasìo tuti j'agn a Gerusalem a la festa 'd Pasca<sup>55</sup>. <sup>42</sup>Cand ch'a l'ha compì dòdes agn, a son torna andàit sù a celebré la festa coma ch'a l'ero costumà a fé, <sup>43</sup>ma, pen-a passà ij di dla festa, mentre ch'as ancaminavo për la stra për torness-ne a ca, ël fiolin, Gesù, a l'é restà andarera a Gerusalem senza che sò pare e soa mare as na rendèisso cont<sup>56</sup>. <sup>44</sup>Pensand ch'a fussa an tra ij compagn ëd viage 'nt la carovan-a, a l'han marcià na giornà prima 'd butesse a sërchelo an tra ij parent e ij conossent. <sup>45</sup>Avend-lo nen trovà, a son tornass-ne a Gerusalem an serca 'd chiel.

<sup>46</sup>Dòp tre di a l'han trovalo 'nt le cort dël Templi, setà an mes ai magister<sup>57</sup> ëd la Lege, antramentre ch'a jë stava a sente e a-j fasìa 'd domande. <sup>47</sup>E tuti coj ch'a lo scotavo as maravijavò 'd soa inteligensa e 'd soe rispòste. <sup>48</sup>Cand ch'a l'han vëddulo, a savìo pì nen còsa pensene. Soa mare a l'ha dije: "Fieul, përchè it l'has fane parèj? Varda, tò pare e mi, i l'avìo pròpri 'd crussi e it cercavo con afann!". <sup>49</sup>E chiel a l'ha rësponduje: "Përchè mai sercheme? I seve nen ch'i l'avìa da sté 'nt la ca 'd mè Pare<sup>58</sup>?". <sup>50</sup>Ma lor a l'han nen capì lòn che Gesù a vorèissa dì. <sup>51</sup>Anlora a l'é calà con lor e a l'é vnù a Nasarèt e a j'era sogetà. Tutun, soa

---

54 Cfr. Maté 2:23.

55 Cfr. Surtia 12:1-27; Deuteronomi 16:1-8.

56 O "se n'andèisso".

57 O "dotor".

58 O "ch'i l'avìa d'ocupeme dj'afé 'd mè pare?".



mare a tnisià tute ste còse 'nt sò cheur. <sup>52</sup>E Gesù a chërsià an sapiensa, an statura e 'nt èl favor ëd Nosgnor<sup>59</sup> e dla gent<sup>60</sup>.

### 3

## Predicassion ëd Gioann Batista

<sup>1</sup>Ant l'ann ch'a fà quindes dël règn ëd Tiberio, l'imperator roman<sup>61</sup>; Ponsio Pilàt a l'era governor ëd la Giudèa, Eròd a l'era tetrarca an Galilèa, sò frel Flip, tetrarca 'nt èl pais d'Iturea e 'd Tracònita, e Lisènia, tetrarca an Abilena; <sup>2</sup>grand sacerdot a j'ero Anna e Càifa. An col temp-lì Nosgnor a l'ha adressà soa paròla a Gioann, fieul ëd Zacarià, ant ël desert. <sup>3</sup>Gioann a përcorìa tuta la region dël Giordan an predicand un batèsim ëd pentiment<sup>62</sup> për la remission dij pecà<sup>63</sup>. <sup>4</sup>Èd cost Gioann, ël profeta Isaia a l'avìa bin parlà, cand ch'a l'avìa scrivù: "A-i é na vos ch'a crija 'nt èl desert e ch'a dis: 'Pronté la stra për la vnua 'd Nosgnor, spiané la via ch'a l'ha da passé, ch'a peussa rivé senza antrap! <sup>5</sup>J'anvalament a saran ampini; le montagne e le colin-e a saran butà a livel; le vire a saran drissà e ij leugh grognolù a saran sulia. <sup>6</sup>Anlora tuti a vëdran la salvèssa che Nosgnor a l'ha mandà<sup>64</sup>".

<sup>7</sup>Gioann a disìa a la gent ch'a vnisià da chiel për fese batesé: "Rassa 'd vipre<sup>65</sup>! Chi ch'a l'ha avertive dë scapé via dal giudissi<sup>66</sup> ch'a l'é dapress a ven-e? <sup>8</sup>Ch'a sia vòstra vita a fé vèdde che vòstra conversion a l'é

---

59 O "grassia".

60 Cfr. 1 Samuel 2:26; Proverbi 3:4.

61 Lét. "Tiberio César".

62 O "conversion".

63 Gioann a predicava che la gent as fasèissa batié da chiel coma 'n segn ch'a l'avio pentisse dij sò pecà e virasse anvers a Nosgnor për suplichelo ch'a-j përdonèissa ij pecà.

64 Cfr. Isaia 40:3-5.

65 Cfr. Maté 12:34; 23:33.

66 O "da l'ira".

sincera e s-cëtta<sup>67</sup>! Buteve nen a dì an tra ‘d vojàutri che Abraham a l’è vòst pare<sup>68</sup> e ch’i l’eve nen da avèj tèmma dël giudissi ‘d Nosgnor, pèrché iv diso che Nosgnor a podria fé nasse, s’a vorèissa, èd fieuj d’Abraham fin-a da ste pere-sì. <sup>9</sup>L’apia a l’è già butà a la rèis èd j’erbo, e tuit j’erbo ch’a dan nen dij frut ch’a sio bon, a saran tajà e campà ‘nt èl feu<sup>69</sup>”.

<sup>10</sup>Anlora la gent a-j ciamava: “Còsa l’om-ne da fé, donca?”. <sup>11</sup>Gioann a l’ha replicà: “Che col ch’a l’ha doi vesti, ch’a na daga un a col ch’an n’ha gnun; e che col ch’a l’ha da mangé, ch’a na fasa part con coj ch’a l’han fam”. <sup>12</sup>An tra ‘d coj ch’a j’ero vnùje da chiel pèr esse batesà, a-i era fin-a dij publican, dij coletàire coròt èd le taje<sup>70</sup>. Costi-sì a l’han ciamaje: “Magìster, còsa l’om-ne da fé nojàutri?”. <sup>13</sup>E a l’ha dije: “Pretende gnente ‘d pì ‘d lòn ch’a l’è comandave ‘d cheuje”. <sup>14</sup>Dij soldà<sup>71</sup> a l’han èdcò ciamaje: “E noi, còsa l’om-ne da fé?”. A l’ha dije: “Fé gnun-a estorsion o ‘d denonsie fàusse, ma contenteve ‘d vòstra paga”.

<sup>15</sup>La susta dla venùda dël Messìa<sup>72</sup> a l’era granda an tra la gent e tuit as domandavo se a le vòlte mai a sarìa nen chiel, Gioann, èl Messìa.

<sup>16</sup>Gioann a rëspondia a tuti parèj: “Mi, antant, iv batèso con d’eva, ma a-i na ven un ch’a l’è pì grand<sup>73</sup> che mi, tant grand che mi i sarìa gnanca degn èd dèslie le liasse dle sàndole ch’a pòrta. A sarà col-lì ch’av bateserà con lè Spìrit Sant e con èl feu. <sup>17</sup>Con sò val, chiel a l’è pront a separé la la vòrva dal gran. Peui a netierà soa àira: a rabrastrà ‘l forment e l’ambaronà ‘nt sò grané, ma la stobia a la farà brusé ‘nt èl feu ch’as dèstissa pì nen”. <sup>18</sup>Con coste e motobin d’àutre esortassion, Gioann a nunsiaava al pòpol la Bon-a Neuva<sup>74</sup>. <sup>19</sup>Pì ‘d lòn, Gioann a criticava an

---

67 O “Fé ‘d frut ch’a sio conform a vòstra conversion”.

68 Cfr. Gioann 8:33.

69 Cfr. Maté 7:19.

70 Cfr. Luca 7:29.

71 O “‘d gent èd guèra”.

72 O “èl Crist”.

73 O “fòrt”.

74 O “l’Evangelì”.

pùblich ël tetarcar Eròd përché col-lì a l'avìa vorsù maridesse con Eròdias, la fomna 'd Flip sò frel, e përcàuza 'd tut ël mal ch'a l'avìa fàit. <sup>20</sup>Parèj, Eròd a l'ha falo buté an përzon, giontand ëdcò cost pecà a tùit j'àutri ch'a l'avìa<sup>75</sup>.

## **Prinsipi dël ministeri 'd Gesù: batèsim e genealogia**

<sup>21</sup>Ora, antant che la gent<sup>76</sup> as fasìa batesé, 'dcò Gesù a l'é fase batesé. Mentre che Gesù a pregava, ël cel a l'é duvertasse, <sup>22</sup>e lè Spìrit Sant a l'é calà an su chiel sota na forma 'd còrp, parèj 'd na colomba. Antlora a l'é staje na vos dal cel, ch'a l'ha dije: "Ti 't ses mè Fieul, ch'i-j veuj tant bin: i son pròpi compiasume 'd ti<sup>77</sup>".

<sup>23</sup>Gesù a l'avìa apopré tranta agn cand ch'a l'ha comensà sò ministeri an pùblich. Gesù a l'era conossù coma 'l fieul ëd Giusèp. Giusèp a l'era 'l fieul d'Eli. <sup>24</sup>Eli a l'era 'l fieul ëd Matat; Matat a l'era 'l fieul ëd Lévi. Lévi a l'era 'l fieul ëd Melchi. Melchi a l'era 'l fieul ëd Jannai. Jannai a l'era 'l fieul ëd Giusèp. <sup>25</sup>Giusèp a l'era 'l fieul ëd Matatìa. Matatìa a l'era 'l fieul ëd Amos; Amos a l'era 'l fieul ëd Nahum. Nahum a l'era 'l fieul d'Eslì; Eslì a l'era 'l fieul ëd Nangai. <sup>26</sup>Nangai a l'era 'l fieul ëd Maat. Maat a l'era 'l fieul ëd Matatìa; Matatìa a l'era 'l fieul ëd Semeien. Semeien a l'era 'l fieul ëd Josech; Josech a l'era 'l fieul ëd Jodà. <sup>27</sup>Jodà a l'era 'l fieul ëd Resà. Resà a l'era 'l fieul ëd Zorobabel. Zorobabel a l'era 'l fieul ëd Salatiel; Salatiel a l'era 'l fieul ëd Neri. <sup>28</sup>Neri a l'era 'l fieul d'Adì. Adì a l'era 'l fieul ëd Cosam. Cosam a l'era 'l fieul d'Elmadam. Elmadam a l'era 'l fieul d'Er. <sup>29</sup>Er a l'era 'l fieul ëd Giosué. Giosué a l'era 'l fieul ëd Elieser. Elieser a l'era 'l fieul ëd Jorim. Jorim a l'era 'l fieul ëd Matat; Matat a l'era 'l fieul ëd Levi. <sup>30</sup>Levi a l'era 'l fieul ëd Simeon; Simeon a l'era 'l fieul ëd Giuda; Giuda a l'era 'l fieul ëd

---

75 Cfr. Maté 14:3-4; March 6:17-18.

76 O "tut ël pòpol".

77 Cfr. Génesi 22:2; Salm 2:7; Isaia 42:1; Maté 3:17; March 1:11; Luca 9:35.

Giusèp. Giusèp a l'era 'l fieul ëd Giònarn; Giònarn a l'era 'l fieul ëd Eliachim. <sup>31</sup>Eliachim a l'era 'l fieul ëd Meleà; Meleà a l'era 'l fieul ëd Mennà. Mennà a l'era 'l fieul ëd Matatà. Matatà a l'era 'l fieul ëd Natan; Natan a l'era 'l fieul ëd David. <sup>32</sup>David a l'era 'l fieul ëd Iesse. Iesse a l'era 'l fieul d'Obed. Obed a l'era 'l fieul ëd Bos; Bos a l'era 'l fieul ëd Salmon; Salmon a l'era 'l fieul ëd Naasson. <sup>33</sup>Naasson a l'era 'l fieul ëd Aminadab; Aminadab a l'era 'l fieul d'Admin; Admin a l'era 'l fieul d'Arni; Arni a l'era 'l fieul d'Esron; Esron a l'era 'l fieul ëd Peres; Peres a l'era 'l fieul ëd Giuda. <sup>34</sup>Giuda a l'era 'l fieul ëd Giacòb. Giacòb a l'era 'l fieul ëd Isach; Isach a l'era 'l fieul d'Abraham. Abraham a l'era 'l fieul ëd Tera. Tera a l'era 'l fieul ëd Nahor. <sup>35</sup>Nahor a l'era 'l fieul ëd Serug; Serug a l'era 'l fieul ëd Ragaù. Ragaù a l'era 'l fieul ëd Peleg. Peleg a l'era 'l fieul d'Eber; Eber a l'era 'l fieul ëd Siela. <sup>36</sup>Siela a l'era 'l fieul ëd Cainam. Cainam a l'era 'l fieul d'Arfasiad; Arfasiad a l'era 'l fieul ëd Sem; Sem a l'era 'l fieul ëd Noé. Noé a l'era 'l fieul ëd Lamech. <sup>37</sup>Lamech a l'era 'l fieul ëd Matusalem; Matusalem a l'era 'l fieul d'Enoch. Enoch a l'era 'l fieul ëd Jared. Jared a l'era 'l fieul ëd Malalel; Malalel a l'era 'l fieul ëd Chenan. <sup>38</sup>Chenan a l'era 'l fieul d'Enos; Enos a l'era 'l fieul ëd Set. Set a l'era 'l fieul d'Adam; Adam a l'era 'l fieul ëd Dé.

## 4

### Le tentassion ëd Gesù

<sup>1</sup>Gesù, pien d'è Spirit Sant, a l'é tornass-ne dal Giordan e l'è Spirit a l'ha falo andé<sup>78</sup> ant ël desert, <sup>2</sup>andoa che 'l diav a l'ha sogetalo a 'd tentassion durant quaranta dì. Për tuti coj dì-lì Gesù a l'ha mangià nen, ma passaje ch'a l'ero, a l'é sentisse fam. <sup>3</sup>E 'l diav a l'ha dije: “Se ti't ses ël Fieul ëd Nosgnor, disje a cola pera ch'a ven-a 'd pan”, <sup>4</sup>Ma Gesù a l'ha

---

78 O “possalo”, “mnalo”.

rësponduje: “La Scritura a dis: ‘L’òm a viv nen mach ëd pan’<sup>79</sup>”. <sup>5</sup>Anlora ‘l diav a l’ha portalo an àut<sup>80</sup> e a l’ha mostraje ant un moment tùit ij regn dël mond, <sup>6</sup>e al l’ha dije: “It darai tuta l’autorità e la glòria dè sti regn-sì: a l’han fidala a mi e mi i la dago a col ch’i veui. <sup>7</sup>Rend-me l’adorassion e tut a sarà ‘l tò”. <sup>8</sup>Gesù a l’ha rësponduje: “La Scritura a dis: ‘Rendje l’adorassion mach al Signor, tò Dé, e serve mach chiel’<sup>81</sup>”. <sup>9</sup>A l’ha ‘dcò mnalo a Gerusalem, a l’ha butalo an sël pont pì àut dël templi e a l’ha dije: “Se ti ‘t ses ël Fieul dël Signor camp-te giù da sù, <sup>10</sup>përchè la Scritura a dis che Nosgnor a darà l’òrdin ai sò àngej ëd guernete<sup>82</sup>. <sup>11</sup>E ancora: “Lor at porteran an soe man përchè ij tò pé as antrapo nen contra na chèich pera<sup>83</sup>”. <sup>12</sup>Ma Gesù a-j rëspond: “La Scritura a dis ëdcò: “Ti ‘t butras nen a la preuva<sup>84</sup> ‘l Signor tò Dé’<sup>85</sup>. <sup>13</sup>Terminà ch’a son èstàite tute le tentassion, ël diav a l’ha lassalo sté pr’ un pò<sup>86</sup>”.

## Gesù a l’è arfusà da coj ëd Nasaret

<sup>14</sup>Anlora Gesù, pien ëd la potensa dlë Spirit Sant, a l’è tornass-ne an Galilea. Soa arnomansa a l’è spantiasse për tut ël pais d’antorn <sup>15</sup>përchè a mostrava ant le sinagòghe ‘d lor e tùit a lo laudavo. <sup>16</sup>Cand ch’a l’è rivà a Nasaret, andova ch’a l’era chërsù, com a l’era sò costum a l’è intrà ant la sinagòga e a l’è levasse për lese le Scriture. <sup>17</sup>E a l’han daje ‘l liber dël profeta Isaia e, dësrotolà ch’a l’era, a l’ha trovà ‘l passage anté ch’a l’è scrit: <sup>18</sup>“Lë Spirit ëd Nosgnor a l’è dzora ‘d mi, për motiv ch’a l’ha consacrume<sup>87</sup>; a l’ha mandame a porté la Bon-a Neuva<sup>88</sup> ai pòver, për nunsie ai përzoné la libertà, ai bòrgno ch’a torno a s-ciairé, e a coj ch’a

---

79 Cfr. Deuteronòmi 8:3.

80 O “an sna montagna”.

81 Cfr. Deuteronòmi 6:13.

82 Cfr. Salm 91:11.

83 Cfr. Salm 91:12.

84 O “ti ‘t tentras nen”. Cfr. Deuteronòmi 6:16.

85 Cfr. Deuteronòmi 6:16.

86 O “fin-a a n’àutra ocasion”.

87 Lét. "onzume".

88 O “l’Evangelì”.

son crasà ch’a saran liberà; <sup>19</sup>a proclamé l’ann ëd grassia ‘d Nosgnor’<sup>89</sup>.

<sup>20</sup>Peui a l’ha sarà ‘l liber<sup>90</sup> e a l’ha dalo andarera a l’èstant e a l’è setasse. J’euì ‘d tuti coj ch’a j’ero ant la sinagòga a j’ero fissà an sù chiel.

<sup>21</sup>Anlora a l’è butasse a dije: “Èl tòch dè Scritura ch’i l’eve giusta sentì a l’è compisse bele ancheuj!”. <sup>22</sup>Tuti a parlavo bin ëd chiel<sup>91</sup> e a së stupìo dle paròle ‘d grassia ch’a surtìo da soa boca. A disìo: “Com a peul esse? Chiel-sì é-lo nen ël fieul ëd Giusèp?”. <sup>23</sup>E chiel a l’ha dije: “Bin sicur am arciamrìe a la ment ël proverbi ch’a dis: ‘Médich, variss-te da ti’, l’è a dì, fà sù, an tò pais, lòn ch’i l’avoma sentì dè ch’a l’ha fàit a Capernaum.

<sup>24</sup>Ma an vrità iv diso che gnun profeta a l’è bin arseivù an sò pais<sup>92</sup>. <sup>25</sup>A-i ero ‘d sicur diverse pòvre vidoe an Israel ant ël temp ëd Elìa, cand che ‘l cel a l’è stàit sarà pèr tre agn e ses mèis; ëd manera ch’a l’è stàje na gran famin-a pèr tut ël pais<sup>93</sup>. <sup>26</sup>Pura, Elìa a l’è nen èstàit mandà da gnun-e ‘d lor; ma mach da na forestera, na fomna ch’a l’era vidoa an Sarepta, ant la tèra ‘d Sidon<sup>94</sup>. <sup>27</sup>A-i era ‘dcò diversi lebros an Israel al temp dël profeta Elisé e gnanca un ëd lor a l’è stàit vari, ma mach Naaman, un ch’a l’era da la Siria’<sup>95</sup>. <sup>28</sup>Cand ch’a l’han sentì lolì, tuti coj ch’a j’ero ant la sinagòga a son anfuriasse<sup>96</sup>, <sup>29</sup>a son alvasse e a l’han campalo fòra da la sità. A l’han ëmnalo fin-a a la broa dla montagna dont la sità a l’era fabricà, con l’intension ëd campelo giù. <sup>30</sup>Ma Gesù a l’è riussì a passé da ‘n mes ëd lor e a l’è andass-ne.

## Varision d’un indemonià

<sup>31</sup>Anlora Gesù a l’è calà a Capernaum, sità dla Galilèa, e lì chiel a dotrinava minca dè ‘d Saba. <sup>32</sup>Èdcò ambelelà la gent a së stupìa ‘d soa

---

89 4:18-19; cfr. Isaia 61:1-2.

90 O “anrolà la bërgamin-a”.

91 O “A-j davo l’aprovassion”.

92 Cfr. Gioann 4:44.

93 Cfr. 1 Rè 17:1.

94 Cfr. 1 Rè 17:8-16.

95 Cfr. 2 Rè 5:1-14.

96 O “a son anfiamasse ‘d rabia”.

dotrin-a, pèr motiv ch'a-j parlava con autorità<sup>97</sup>. <sup>33</sup>Ora, ant cola sinagòga a-i era n'òm possedù da 'n demòni, në spirit maléfich, ch'a l'è butasse sùbit a crijé con tuta soa forza: <sup>34</sup>“Ah<sup>98</sup>! Còsa i é-lo tra noi e ti, Gesù 'd Nasaret? Ses-tu vnù pèr nòstra pèrdission? I sai ch'it ses ti, èl Sant èd Nosgnor!”. <sup>35</sup>Ma Gesù a l'ha rimprocialo fòrt disandje: “Sta ciuto e seurt da st'òm-sì!”. Anlora 'l demòni a l'ha campà col òm a tèra bele là an mes a tuti e a l'è seurtì da chiel senza feje 'd mal. <sup>36</sup>Tuti a son restà a boca doverta<sup>99</sup> e, parland an tra 'd lor, a disìo: “Ma varda 'n pò che potensa ch'a l'ha la paròla dè st'òm-sì<sup>100</sup>! Fin-a jè spirit maléfich a j'ubidisso e lor a pseudo nen fé d'àutr che andess-ne!”<sup>101</sup>. <sup>37</sup>E soa arnomansa a l'è corù da spèrtut da cole part-là.

## **Varision èd la madòna 'd Simon e d'àutri malavi**

<sup>38</sup>Cand che Gesù a l'è andass-ne da la sinagòga, a l'è intrà ant la ca 'd Simon. La madòna 'd Simon a l'avìa la frev àuta e a l'han ciamaje a Gesù 'd fé cheicòsa pèr chila. <sup>39</sup>Gesù anlora a l'è avzinasse a chila<sup>102</sup> e a l'ha comandà a la frev d'andess-ne, e la frev a l'ha chitala. Tut sùbit cola fomna a l'è alvasse e a l'è butasse a servije.

<sup>40</sup>Parèj, al calé dèl sol, tuti coj ch'a l'avìo 'd malavi 'd vàrie sòrt, a l'han èmnaje da Gesù, e chiel, posand la man an su minca un èd lor, a-j varià.

<sup>41</sup>Ij demòni 'dcò a seurtìo da diversi 'd lor an crijand: “Ti 't ses èl Crist, èl Fieul èd Nosgnor”, ma chiel a-j rimprociava fòrt e a-j consentìa nen èd parlé, pèrchè a savìo che chiel a l'era 'l Messia<sup>103</sup>.

---

97 Cfr. Maté 7:28-29.

98 O “Vatne!”.

99 O “a son èstàit stupì”.

100 O “Che paròla é-la sta-sì?”.

101 O “A-j fà seurte”.

102 O “essend-se chinà 'n sù chila”.

103 O “èl Crist”.

## 5

### Ij prim dissépoj ëd Gesù

<sup>1</sup>Na vira, damentre che Gesù a predicava la Paròla 'd Nosgnor an sla riva dël lagh ëd Genesaret<sup>104</sup>, tanta a l'era la gent ch'as carcava dantorn ëd chiel che a l'era malfé 'd fesse sente da tuti. <sup>2</sup>Anlora, Gesù, a l'ha armarcà ch'a-i ero là doe barche veuide. Ij pëscador ch'a-j dovravo a l'ero a tera un pò pì an là pèr netiè soe rèit. <sup>3</sup>Parèj Gesù a l'é montà ant un-a 'd cole barche, ch'a l'era 'd Simon, e a l'ha ciamaje ch'a sè slontanèisso un pò da la riva. Peui, ansetass-je, Gesù a l'ha seguità a dotriné la gent da la barca<sup>105</sup>.

<sup>4</sup>Cand ch'a l'ha avù terminà 'd parlé, Gesù a dis a Simon: “Adess andoma pì an là, doa che l'eva a l'é pì pèrfonda, e fà calé toe rej pèr pësché<sup>106</sup>. <sup>5</sup>Ma Simon a l'ha dije: “Magìster, i l'oma già travajà tuta la neuit, e i l'oma ciapà pròpi gnente; contut, s'it ses pròpi ti a dimlo, a va bin, i farài torna calé le rèit<sup>107</sup>”. <sup>6</sup>Fàit ch'a l'ha avùlo, a l'han pëscà na tal granda quantità 'd pess, che le rèit fin-a a sè s-ciancavo<sup>108</sup>! <sup>7</sup>E a l'han fàit segn ai sò compagn dl'àutra barca ëd ven-e a giuteje. Cand ch'a-i son ëvnùit, a l'han ampini le doe barche 'd pess, tant che scasi a fongavo<sup>109</sup>.

<sup>8</sup>Cand che Simon Pero a l'ha vëddù lòn ch'a l'era capità, a l'é campasse dè 'dnans a Gesù ai sò ginoj e a l'ha dije: “Signor, slontante da mi, ch'i son un pecador!”. <sup>9</sup>An vèdenda na pësca coma cola-lì, chiel e tuti coj ch'a-j ero ansem a chiel a son restà sbèrlondi; <sup>10</sup>e l'istess a l'é capità a Giaco e Gioann, fieuj ëd Zebedé, ch'a j'ero 'd compagn ëd Simon. Anlora Gesù a dis a Simon: “Àbie nen tèmma, d'ora anans ti 't saras

---

104 O “Mar ëd Galilà”.

105 5:1-3 cfr. Maté 13:1-2; March 3:9-10; 4:1.

106 Cfr. Gioann 21:3.

107 Cfr. Gioann 21:3.

108 Cfr. Gioann 21:6.

109 Cfr. Gioann 21:6.



pëscador ëd gent viva<sup>110</sup>!”. 11A l’han peui fàit artorné le barche a tèra, a l’han chità tut e a son andaje dapress a Gesù.

## **Gesù a variss n’òm da la lebra**

<sup>12</sup>N’àutra vira, Gesù as trovava ant na borgià andoa ch’a-i era n’òm malà grev ëd lebra. Cost òm, cand ch’a l’ha vëddù Gesù, a l’è prostèrnasse dè 'dnans ëd chiel e a l’ha pregalo con ëste paròle: “Signor, s’it veule, it peude varime e rendme pur”. <sup>13</sup>Gesù, anlora, a l’ha sporzù la man, a l’ha tocalo e a l’ha dije: “I lo veuj: sie vari!”, e tut sùbit la lebra a l’è dësparije. <sup>14</sup>Gesù a l’ha comandaje ‘d dijlo a gnun, e a l’ha giontà: “Va e fate vèdde dal sacerdot, e smon-a për toa purificassion lòn che Mosè a l’ha prescrivù për servije ‘d testimoniansa<sup>111</sup>”.

<sup>15</sup>L’arnomansa ‘d Gesù a sè spantiava ‘d pì an pì, tant che motobin ëd gent as ambaronava për podèjlo sente e për esse vari da soe maladie da chiel. <sup>16</sup>Chiel, contut as tnìsia da banda an ëd leugh solitari<sup>112</sup>, për preghé.

## **Varision ëd n’òm paralisà**

<sup>17</sup>Ora a l’è rivà che, un dì che Gesù a dotrinava, 'd Farisé e ‘d magìster ëd la Lege a son ëvnù da tùit ij paisòt dla Galilèa e dla Giudèa e da Gerusalem e a l’ero astasse për stelo a sente. La potensa ‘d varision dël Signor a l’era granda.

<sup>18</sup>A son ëdcò rivà dj’òm ch’a portavo an sna sivera n’òm ch’a l’era paralisà, e a sercavo ‘d portelo antèca e ‘d butelo dè 'dnans a Gesù. <sup>19</sup>Ma trovand pa da che part a l’avrìo podù fèjlo intré për motiv ëd la furfa, a son montà an sla ca, e a l’han calalo giù për ij cop, ansema a la sivera,

---

110 Ambelessì, ël grech për "ciapé" a veul ëdcò "ciapé viv" "mì an vita", "risparmié"! Ambelessì, ël grech për "ciapé" a veul ëdcò "ciapé viv" "mì an vita", "risparmié"!

111 Cfr. Levitich 14:1-32.

112 O “at ël desert”.

ant ël pì bel mes ëdnans a Gesù. <sup>20</sup>Gesù, cand ch’a l’ha vëddù la fede ‘d cola gent, a l’ha dije a l’òm: “Òm, ij tò pecà at son përdonà!”.

<sup>21</sup>Ij magister ëd la Lege e ij Farisé a l’han comensà a pensé: “Chi é-lo stossì ch’a dis ëd bëstëmmie? Chi ch’a peul përdoné ij pecà, sèdësno Nosgnor?”. <sup>22</sup>Gesù, ch’a conossia ij pensé ‘d lor, a-j réplica: “Còsa ch’a l’é lòn ch’i pense an vòstri cheur? <sup>23</sup>Còsa é-lo ‘d pi belfé: dè ‘Ij tò pecà at son përdonà’, o ‘d dè: ‘Àuss-te e marcia?’” <sup>24</sup>Ora, përch’i sàpie che ‘l Fieul ëd l’Òm a l’ha l’autorità an sla tèra ‘d përdoné ij pecà’, a dis al paralitich, “It diso, àuss-te, cariete toa sivera an sle spale e vatne a toa ca!”. <sup>25</sup>E ‘d colp, essend-se aussà an presensa ‘d lor, col òm a l’é cariasse dla sivera andoa ch’a l’era stàit cogià, e a l’é andass-ne a soa ca, dasend la glòria a Nosgnor. <sup>26</sup>Tuti a na son pròpi restà stupì e a dasìo glòria a Nosgnor. Del tut ësburdì, a disìo: “Për sicur i l’avoma vëddù ancheuj ëd ròbe ch’i l’avrìo mai ëspletasse”.

## La vocassion ëd Levi (Maté)

<sup>27</sup>Apress ëd lòn, Gesù a l’é seurtì e a l’ha vëddù un gablé ch’a l’avìa përdonòm Levi, astà al leugh dël pedagi, e a l’ha dije: “Venme dapress”. <sup>28</sup>E chiel, an chitand tut, a l’é levasse e a l’é andaje dapress.

<sup>29</sup>Pì tard, Levi a l’ha prontà un gran festin an onor ëd Gesù a soa ca. A-i son ëvnùije ‘dcò tanti gablé ch’a l’ero colega ‘d Levi ansem a d’àutra gent e a son butasse a tàula tùit ansema. <sup>30</sup>Ij magister ëd la Lege ‘d col pais là e ij Farisé a ciosionavo contra ij dissépoj ëd Gesù e a disìo: “Për che motiv é-lo ch’i mange e ch’i bèive ansema a ‘d gablé e a ‘d gent ëd cativa arputassion<sup>113</sup>?”. <sup>31</sup>Ma Gesù a l’ha rësponduje: “Coj ch’a son an salute a l’han nen da manca dël médich, ma koj ch’a stan mal. <sup>32</sup>Mi i son nen ëvnùit a ciamé al pentiment dij giust, ma dij peccador”.

---

113 O “ëd peccador”. Cfr. Luca 15:1-2.

## 6

### Na discussion an sël di ‘d Saba

<sup>1</sup>Na vira a l’è rivà che, damentre che Gesù a passava pèr un camp ëd gran, ij sò dissépoj a na plucavo dij spi, a na fèrtavo cheidun ant le man<sup>114</sup> e a na mangiavo<sup>115</sup>. A l’era ‘d Saba, <sup>2</sup>e cheidun dij Farisé a l’han dije: “Pèrchè feve na còsa ch’a l’è nen consentìa ‘d fé ‘d Saba?”.

<sup>3</sup>E Gesù a-j rëspond: “Eve nen lesù ëd lòn ch’a l’ha fàit David cand ch’a l’ha avù fam, chiel e coj ch’a-j ero ansema? <sup>4</sup>David a l’è intrà ant la ca ‘d Nosgnor e l’ha pijà ij pan ch’a l’ero n’oferta sacra che mach ij sacerdot a pseudo mangene? Chiel a l’ha dane ‘dcò a coj ch’a-j ero ansema<sup>116</sup>”. <sup>5</sup>E Gesù a l’ha giontà: “Èl Fieul ëd l’Òm a l’è Signor fin-a an sël Saba<sup>117</sup>”.

### N’òm vari ant un di ‘d Saba

<sup>6</sup>A l’è ‘dcò rivàje, n’àutra vòta ch’a j’era Saba, che Gesù a l’è intrà ant la sinagòga, e ch’a-i dotrinava. A-i era là n’òm ch’a l’avìa la man drita paralissà<sup>118</sup>. <sup>7</sup>Ora, ij magìster ëd la Lege e ij Farisé a lo beicavo pèr vèdde s’a l’avria varilo ant un di ‘d Saba pèr pijene peui l’ocasion ëd feje d’acuse. <sup>8</sup>Tutun, Gesù, ch’a conossìa lòn che lor a pensavo, a l’ha dije a l’òm ch’a l’avìa la man paralissà: “Àuss-te e tente sì drit an mes”, e chiel a l’è butasse an pé an mes ëd lor. <sup>9</sup>Peui Gesù a l’ha dije a loràutri: “I veuj ciamave na còsa: ‘É-lo consentì ‘d fé dël bin cand ch’a l’è Saba o ‘d fé dël mal? Èd salvé na pèrson-a o ‘d lassela meuire<sup>119</sup>?’”. <sup>10</sup>Anlora Gesù a l’ha vardà tuti coj ch’a j’ero lì d’antorn, un pèr un, peui a l’ha dit a col òm: “Sporz toa man!”. L’òm a l’ha falo e soa man a l’è dventà tant san-a

---

114 O “mëssonavo”.

115 Cfr. Deuteronomi 23:25.

116 Cfr. Levitich 24:9; 1 Samuel 21:1-6.

117 Soa sgnoria as èstend fin-a an sle régole dël Saba.

118 O “sëcca”.

119 O “‘d lassela perde”.

coma l'àutra. <sup>11</sup>Lor, contut, amborgnà da la ràbia, a l'ha tnù consej an tra 'd lor sù lòn ch'a l'avrìo podù feje a Gesù.

## Sernia dij Dódes

<sup>12</sup>Ora, an coj dì-lì, a l'é rivà che Gesù a l'é andàit an s'un mont pèr preghé, e ch'a l'ha passaje la neuit antrega a preghé Nosgnor. <sup>13</sup>E dì ch'a l'é stàit, a l'ha ciamà ij sò dissépoj e a l'ha sernune dódes e a l'ha daje 'l nòm ëd "apòstoj"<sup>120</sup>: <sup>14</sup>Simon, ch'a l'ha 'dcò 'l nòm ëd Pero, Andrea, sò frel, Giaco e Gioann, Flip e Bërtromé; <sup>15</sup>Maté e Tomà, Giaco d'Alfèo, e Simon ch'a diso Zelòta; <sup>16</sup>Giuda, frel ëd Giaco, e Giuda Iscàriot, ch'a l'é 'dcò stàit ël traditor ëd Gesù.

## Na gran furfa a va dapress a Gesù

<sup>17</sup>Peui, an caland dal mont ansem a lor, Gesù a l'é fërmasse ant na pian-a con la partìa dij sò dissépoj e na gran furfa 'd pòpol da tuta la Giudea, da Gerusalem e da le part dla còsta 'd Tir e 'd Sidon, ch'a l'era vnùita pèr ëscoltelo parlé e pèr esse varì da soe maladie 'd lor. <sup>18</sup>A-i ero 'dcò coj ch'a j'ero tormentà da dë spirit maléfich, e a na son èstàit varì. <sup>19</sup>Tuta la furfa a cercava 'd tochelo, pèrchè da chiel a seurtia na fòrsa ch'a varia tuti.

## Le beatitudin

<sup>20</sup>Anlora Gesù a l'é virasse anvers dij sò dissépoj e a l'ha dije: "I seve bonoros, voi, ij pòver, pèr motiv che 'l Regn ëd Nosgnor a l'é pèr vojàutri. <sup>21</sup>I seve bonoros, vojàutri che adess i l'aveve fam, pèrchè vòstra fam a sarà pasià. I seve bonoros vojàutri che adess i piore, pèrchè i sareve ant la gòj. <sup>22</sup>I sareve bonoros cand, pèr càusa dël Fieul ëd l'Òm, ëd gent av vorerà mal, av campëran fòra, av faran d'ingiurie e a dëscreditran

---

120 "Apòstol" a veul dì un ch'a l'é mandà con na comission da fé, un emissari, un comissionaire.

ël nòm ch'i pòrte<sup>121</sup>. <sup>23</sup>An col dì lì arlegreve e feve festa, pèrchè vòstra arcompensa a l'é granda an cel. Ij sò pare 'd lor a l'han fàit autértant ai profeta<sup>122</sup>.

<sup>24</sup>Tutun, maleur a vojàutri, jè sgnor, pèrchè i l'eve già vòstra consolassion. <sup>25</sup>Maleur a vojàutri ch'i l'eve la pansa pien-a, pèrchè un dì i l'avreve fam. Maleur a vojàutri che adess i rije, pèrchè i gèmreve e piorereve! <sup>26</sup>Maleur a voi cand tuti a parlëran bin ëd vojàutri; pèrchè ij sò antich ëd lor a fasio autértant con ij profeta fàuss.

## Amor pèr ij nemis

<sup>27</sup>Ma pèr vojàutri ch'i më scote, i diso: voleje bin ai vòstri nemis, fé 'd bin a coj ch'av veulo mal. <sup>28</sup>Dé 'd benedission a coj ch'av maledisso, e preghé pèr coj ch'av fan ëd tòrt. <sup>29</sup>Se cheidun av dà në sgiaflon an sna ciafela, spòrzje 'dcò l'àutra; e se cheidun av pòrta via vòst mantel, ampedissje nen ëd pijeve 'dcò vòstra camisa. <sup>30</sup>Dé a tuti coj ch'av ciamo cheicòsa e reclamé nen ch'av dago andré lòn ch'a l'han pijave. <sup>31</sup>Traté j'àutri coma ch'i vorie che lor av tratèisso<sup>123</sup>.

<sup>32</sup>S'i veule bin mach a coj ch'av veulo bin, che 'd mérit i n'eve? Ëdcò ij pecador a veulo bin a coj ch'a-j veulo bin. <sup>33</sup>E s'i feve 'd bin mach a coj ch'a l'han fave 'd bin, che 'd mérit i n'eve? A lo fan ëdcò ij pecador. <sup>34</sup>E s'i preste mach a coj da chi i conte d'arsèive, che 'd mérit i n'eve? Ëdcò ij pecador a presto pèrchè a n'arsèivo la parija. <sup>35</sup>Ma vojàutri, voleje bin ai vòstri nemis, e fé 'd bin e presté senza sperene gnente andarera; anlora granda a sarà vòstra arcompensa: i sareve fieuj dël Pì-Àut, pèrchè chiel a l'é bon fin-a anvers dij malarconossent e dij gram. <sup>36</sup>Sie misericordios tanme vòst Pare a l'é misericordios”.

---

121 Cfr. 1 Pero 4:14.

122 Cfr. 2 Cronache 36:16; At 7:52.

123 Cfr. Maté 7:12.

## Giudiché nen j'àutri

<sup>37</sup>Giudiché nen, e i sareve nen giudicà; conané nen e i sareve nen conanà; përdoné e iv sareve përdonà. <sup>38</sup>Dé, e av sarà dàit: na bon-a mzura, bin sgnacà, socrolà e dësbordanta av sarà vërsà an fàuda, përchè dla mzura ch'i mzurereve, a sarà mzurà 'dcò a vojàutri".

<sup>39</sup>Peui Gesù a l'ha contaje n'àutra paràbola: "É-lo possibil ch'un bòrgno a peussa mné n'àutr bòrgno? É-lo ch'a tomberan nen tuit e doi ant na tampa? <sup>40</sup>Èl dissépol a l'é nen da pì che sò magìster<sup>124</sup>, ma tuit ij dissépoj, ch'a l'han mostraje bin, a vniran tanme sò magìster ëd lor<sup>125</sup>.

<sup>41</sup>E përchè vardes-to la busca ch'a-i é ant l'euj ëd tò frel, e ti t'ancorzes nen che t'l't l'has un trav ant l'euj? <sup>42</sup>O coma peudes-to dì a tò frel: 'Frel, përmèt ch'it levo la busca ch'a-i é an tò euj, ti ch'it vëddes nen un trav ch'a l'é an tò euj? Ipòcrita ch'it ses! Leva prima la trav da tò euj e peui, apress ëd lòn it vëdras coma levè la busca ch'a-i é ant l'euj ëd tò frel.

## L'erbo e ij sò frut

<sup>43</sup>N'erbo bon a peul nen porté 'd frut gram, nì n'erbo gram a peul porté 'd frut bon. <sup>44</sup>Minca n'erbo as conòss dai sò frut; an efet as pseudo nen cheuje 'd fi dai card servaj, nì as peul cheuje d'uva da le ronze<sup>126</sup>. <sup>45</sup>Na person-a bon-a a tira 'd ròbe bon-e dal bon tesòr ëd sò cheur; e la përsón-a grama a tira 'd ròbe grame dal tesòr gram ëd sò cheur; përchè ch'a l'é da l'abondansa dël cheur che la boca a parla<sup>127</sup>".

---

124 Cfr. Maté 10:24-25; Gioann 13:16; 15:20.

125 Cfr. Maté 15:14.

126 Cfr. Maté 12:33.

127 Cfr. Maté 12:34.

## Le doe ca

<sup>46</sup>“Përchè mai ch’im ciame: ‘Signor, Signor!’ e i feve nen lòn ch’iv diso?

<sup>47</sup>Adess i vad a mostreve a chi ch’a smija col ch’a ven da mi e che, cand ch’a l’ha sentì mie paròle, a-j buta an pràtica.

<sup>48</sup>A smija a n’òm che, për fabbriché na ca a l’ha scavà pèrfond e a l’ha pogia soe fundassion dzora ‘d ròca sòlida, ëd manera che cand ch’a-j rivo j’aque ‘d n’inondassion e ch’a sbato contra cola soa ca, a resta frema perchè ch’a l’era stàita fabricà bin an sla ròca. <sup>49</sup>D’àutra part, col ch’a l’ha sentì mie paròle e a l’ha nen butaje an pràtica, a smija a n’òm ch’a l’àbia fabricà soa ca al pian dla tèra, senza ‘d fondassion. cand che l’inondassion a fà d’impit contra cola ca, a podrà nen che crodé giù ëd colp e a vnirà mach un baron ëd ruin-e.

## Na discussion an sël digiun

<sup>33</sup>A l’han dije ‘dcò: “Për che motiv é-lo ch’ij dissépoj ëd Gioann a fan soens ëd digiun e ‘d preghiere, e l’istess a fan coj dij Farisé; ma ij tò a mangio e a bèivo?”. <sup>34</sup>Gesù a l’ha replicaje: “É-lo ch’i peude féje fé ‘d digiun a j’amis ëd lè spos, mentre che lè spos a l’é ansem a lor? <sup>35</sup>Ij temp a vniran che lè spos a-j sarà gavà; antlora a faran digiun ant coj dì-lì”.

<sup>36</sup>Peui a l’ha proponuje ‘dcò na paràbola: “A-i é gnun ch’a s-cianca ‘n tòch dë stòfa da ‘n vestì neuv e a lo deuvra tanme ‘n tacon për un vestì vej. Për lòn ël vestì neuv a sarìa ruinà, e ‘l neuv tacon a andrìa gnanca bin për ël vestì vej.

<sup>37</sup>Di’istessa manera, gnun a buta ‘d vin neuv andrinta a ‘d botaj vej: s’as fasèissa parèj, ël vin neuv a farìa sauté ij botaj, a andaria an malora e ij botaj a sarìo pèrdù. <sup>38</sup>Ma ‘l vin neuv a deuv esse butà andrinta a ‘d botaj neuv, parèj che tùit e doi as goerno. <sup>39</sup>Ma a-i é gnun ch’a bèiva ‘d vin vej ch’a veuia sùbit ëd col neuv, perchè a dis: ‘Èl vej a l’é mej”.

## Gesù a prédica pèr tuta la Galilèa

<sup>42</sup>E dì ch’a l’é stàit, Gesù a l’é partì, e a l’é andass-ne ant un pòst desert. La gent a lo cercava e cand ch’a l’han savù anté ch’a l’era, a l’é vnù da chiel e a vorìa tratnilo pèr nen ch’as n’andèissa via. <sup>43</sup>Ma chiel a l’ha dije: “A l’é necessari ‘d nunsíe la Bon-a Neuva<sup>128</sup> dël Regn ëd Nosgnor ëdcò a d’àutre sità; pèr motiv ch’i son èstàit mandà pròpi pèr lòn. <sup>44</sup>Parèj, Gesù a seguitava a viagé tut d’antorn e a predicava ant le sinagòghe ‘d tuta la Giudea.

## 7

### Varision dël sèrvent d’un senturion

<sup>1</sup>Cand ch’a l’ha terminà ‘d dì tute coste paròle ‘dnans al pòpol ch’a lo scotava, Gesù a l’é intrà a Capernaum. <sup>2</sup>Un senturion<sup>129</sup> a l’avìa un sèrvent ch’a l’era malavi e lì lì pèr meuire. <sup>3</sup>Ël senturion a l’era motobin tacà<sup>130</sup> a chiel e, cand ch’a l’ha sentì parlé ‘d Gesù, a l’ha mandaje cheidun dij notabij<sup>131</sup> dij giudé pèr ciameje ‘d ven-e a vari sò sèrvent. <sup>4</sup>Cand ch’a son rivà andoa ch’a j’era Gesù, a l’han pregalo con istansa, disandje che col òm a l’era bin degn ch’a-j fussa acordà lòn, <sup>5</sup>“pèr motiv ch’a stima nòstra nassion, e ch’a l’ha fane fabriché na sinagòga”, a l’han dije.

<sup>6</sup>Gesù, donca, a l’é andass-ne ansem a lor, ma, coma ch’a l’era già a pòca distansa da la ca, ël senturion a l’ha mandaje a l’incontr ij sò amis, pèr dije: “Signor, pijete nen tanta pen-a, perché i son nen degn che ti t’intre an mia ca. <sup>7</sup>A l’é ‘dcò pèr col motiv-lì ch’i son nen chërdume degn ëd ven-e da ti ‘d person-a; ma dis mach na paròla e mè sèrvent a sarà vari! <sup>8</sup>Pèrchè ‘dcò mi i stago sota l’autorità ‘d n’àutr e i l’hai ëd soldà ai mè

---

128 O “l’Evangelì”.

129 O “un ofisial dl’armada roman-a”.

130 O “a lo stimava tant”.

131 O “dj’ansian”.



órdin. S’i diso a un: ‘Vatne!’ chiel as na va, e s’i diso a n’àutr: ‘Ven!’, col-lì a ven; e a mè sèrvent: ‘Fà lòn!’, chiel a lo fa”.

<sup>9</sup>Cand che Gesù a l’ha sentì lòn, a l’é stane motobin maravijà<sup>132</sup> e, virandse, a dis a la gent ch’a l’era vnuje dapress: “Iv diso che an Israel midema i l’hai nen trovà autèrtanta fede!”. <sup>10</sup>E l’ora che coj ch’a l’ero stàit mandà a son èstàit d’artorn a la ca, a l’han trovà ‘l sèrvent ch’a l’era malavi che adess a stasìa bin.

## **Arsurrection dël fieul ëd na vidoa**

<sup>11</sup>Èl dì dapress a l’é rivà che Gesù as n’andassìa ant na borgià pèr nòm Nain. Diversi dij sò dissépoj e motobin ëd gent a l’avìa compagnalo.

<sup>12</sup>Coma ch’as avzinava a la pòrta dla borgià a l’han ancontrà na procession d’un funeral. A l’era mòrtje ‘l fieul ùnich ëd na vidoa. Motobin ëd gent a companiava cola mare. <sup>13</sup>Cand che ‘l Signor a l’ha vèddula, a l’é stàit pijà da la compassion pèr chila, e a l’ha dije: “Piora nen!”. <sup>14</sup>Peui Gesù a l’é avzinasse al mòrt<sup>133</sup> e a l’ha tocalo. Coj ch’a lo portavo a son fèrmasse, e Gesù a-j dis: “Giovnòt, it diso: Àusste!”, <sup>15</sup>e ‘l mòrt a l’é aussasse drit e a l’é butasse a parlé. Parèj Gesù a l’ha rendujlo a soa mare. <sup>16</sup>Sù lòn tuti a son ësbaruvasse e a dasìo glòria a Nosgnor, an disand: “A l’é sicur che un gran’ profeta a l’é levasse an tra ‘d noi; pèr sicur Nosgnor a l’ha fàit visita a sò pòpol!”. <sup>17</sup>E la vos ëd lòn ch’a l’era capità a l’é spantiasse pèr tuta la Giudea e pèr tut ël pais dantorn.

## **Gesù e Gioann ël batesator**

<sup>18</sup>Tute ste còse a l’han faje savèj a Gioann ël batesator da part ëd ij dissépoj ëd chiel. <sup>19</sup>Antlora Gioann a l’ha ciamà doi dij sò dissépoj e a l’ha mandaje da Gesù pèr dije: “Ses-to col ch’a l’ha da vnì, opura i l’oma da spetene n’àutr?”. <sup>20</sup>Coj òm a son rivà andoa ch’a l’era Gesù e a l’han

---

132 O “pien d’amirassion pèr col òm”.

133 O “a la cassia da mòrt”.

dije: “Gioann èl batesator a l’ha mandane da ti pèr dite: ‘Ses-to col ch’a l’ha da vnì, o s’i l’oma da spetene n’àutr?’.

<sup>21</sup>Ora, ant l’istess temp Gesù a l’ha varì diverse person-e da ‘d maladìe e ‘d flagej e da spirit malèfich, e a l’ha dàit la vista a diversi bòrgno. <sup>22</sup>Peu Gesù a l’ha rësponduje: “Andé, e conté a Gioann lòn ch’i l’ave vèddù e senti: ch’ij bòrgno a torno a s-ciairé, ch’ij sòp a marcio, ch’ij lebros a son netià, ch’ij ciorgn a sento, ch’ij mòrt a arsussito, e che ij pòver a arsèivo l’anunsi dla Bon-a Neuva<sup>134</sup>. <sup>23</sup>Bonoros a son coj ch’a saran nen scandalisasse pèr càusa ‘d mi!’.

<sup>24</sup>Cand che ij dissépoj èd Gioann a son partiss-ne, Gesù a l’è butasse a parlé ‘d Gioan a tuta la gent: “Còsa sevene andàit a vèdde ant èl desert? Na can-a sopatà dal vent? <sup>25</sup>Ma còsa sevene andàit a vèdde? N’òm vestì da bin? A l’è ant ij palass dij rè ch’as treuvo coj ch’a pòrto ‘d vestimente magnifiche, e ch’a vivo ant jè spatuss. <sup>26</sup>Ma còse seve andàit a vèdde? Un profeta? Éh, iv diso, e da pì ch’ un profeta! <sup>27</sup>A l’è ‘d chiel che la Scritura a dis: ‘I mando anans èd ti mè mèssagé ch’a pronterà tò senté dè ‘dnans èd ti<sup>135</sup>. <sup>28</sup>Pèrché iv diso che fra coj ch’a son nassù da na fomna, a-i é gnun profeta ch’a sìa pì grand che Gioann èl batesator. Contut, èl pì cit ant èl Regn èd Nosgnor a l’è pì grand che chiel”.

<sup>29</sup>E tut èl pòpol ch’a sentìa lòn e fin-a j’esator èd le taje<sup>136</sup> ch’a l’avìo scotà la predicassion èd Gioann e ch’a l’ero stàit batesà da chiel, a l’han arconossù parèj che Nosgnor a l’è giust<sup>137</sup>. <sup>30</sup>Ma ij Farisé e ij magister èd la Lege, ch’a l’ero nen èstàit batesà da chiel, a l’han arfudà ‘l disegn<sup>138</sup> che Nosgnor a l’avìa pèr lor<sup>139</sup>.

---

134 Cfr. Isaia 35:5-6, 61:1.

135 Cfr. Malachia 3:1.

136 Ij gablé.

137 O “a l’han giustificà Nosgnor”, “a l’han arconossù che Nosgnor a l’ha rason”.

138 O “l’intension”.

139 7:29-30; cfr. Maté 21:32; Luca 3:12.

<sup>31</sup>Peui Gesù a l’ha dit: “A chi é-lo ch’i podrìa paragoné la gent ëd costa generassion? A còs é-lo ch’a smijo? <sup>32</sup>A smijo a cole masnà ch’a son setà ant ël mèrcà e ch’a crijo j’un a j’àutri: ‘I l’avoma sonà dla fluta, e vojàutri i l’ave nen balà; i-j n’avoma cantà d’arie da fé pioré, e vojàutri i l’ave nen piorà. <sup>33</sup>Pèrchè a l’é vnuje Gioann ël batesator, ch’a mangiava nen ëd pan, né a beivìa ‘d vin, e vojàutri i dise: “Collì a l’ha ‘n demòni”. <sup>34</sup>A l’é vnùje ‘l Fieul ëd l’òm, ch’a mangiava e ch’a beivìa, e vojàutri i dise: “Vardé lì un mangion e un beivon, n’amis ëd coj dle taje e dla gent grama<sup>140</sup>. <sup>35</sup>La saviëssa, contut, a l’é mostrasse ch’a l’avìa rason pèr motiv ëd la vita ‘d coj ch’a-j van dapress”.

## Gesù a pèrdon-a na pecatriss

<sup>36</sup>Ora, un dij Farisé a l’ha anvità Gesù a mangé con chiel. Gesù a l’é intrà a ca dël Farisé e a l’é butasse a tàula. <sup>37</sup>A-i era ant la borgià na fomna ch’a l’era na pecatriss bin conossù. Cand ch’a l’ha savù che Gesù a l’era a tàula a ca dël Farisé, a l’ha portaje n’àmola d’albaster pien-a ‘d pèrfum ëd gran valor, <sup>38</sup>peui, an piorand, a l’é anginojasse darera ‘d chiel. Soe lerne a cascavo giù an sij pé ‘d Gesù, e chila a-j suvava con ij sò cavèj e a j’onzià con ël pèrfum ch’a l’avìa portà<sup>141</sup>. <sup>39</sup>Èl Farisé ch’a l’avìa anvità Gesù, an vèdand lòn, a l’ha pensà: “Se stossì a fussa ‘n profeta pèrdabon, ëd sicur a savrìa che sòrt ëd fomna ch’a l’é cola ch’a lo toca e la vita che chila a fà: cola-lì a l’é na pecatriss.

<sup>40</sup>Gesù a-j dis al Farisé: “I l’hai da dite na ròba”. Chiel a-j rëspond: “Dime pura, magister”. <sup>41</sup>“Un creditor a l’avìa doi debitor; un ëd lor a-j dovìa sinch-sent dné, e l’àutr cinquanta. <sup>42</sup>Coma ch’a l’avìo nen ëd che pagheje, a l’a armëtтуje a tuti e doi ij sò débit. Dime ‘n pò: col ch’a l’é ëd coj doj ch’a-j vorà pì bin?”. <sup>43</sup>Simon a-j rëspond: “I penso ch’a sia col ch’a l’avìa ‘l débit pì grand”. Gesù a-j dis: “Bin dit!”. <sup>44</sup>Anlora, virandse vers la fomna, Gesù a dis a Simon: “Vèddes-to sta fomna? I son entrà a

---

140 O “dij peccator”.

141 Cfr. Maté 26:7; March 14:3; Gioann 12:3.

toa ca e ti tl'has nen dame d'eva pèr laveme ij pé; ma chila a l'ha bagname ij pé con soe lerne, e a l'ha suvaje con ij sò cavej. <sup>45</sup>Ti 'tl'has nen arsevume con un basin, chila, a l'opòst, apress ch'i son intrà, a l'ha nen chità 'd baseme ij pé. <sup>46</sup>Ti tl'has nen onsume la testa d'euli, ma chila a l'ha onzume ij pé con ëd pèrfum. <sup>47</sup>Pèr col motiv it diso ch'ij sò pecà, ch'a son tanti, a-j son armëtтуje: a l'é pèr lòn che chila a l'ha mostrà tant amor, e col che pòch a l'é armëtтуje, a mostra pòch amor. <sup>48</sup>E peui a dis a la fomna: "Ij tò pecà at son pèrdonà".

<sup>49</sup>E coj ch'a l'ero ansem a chiel a tàula a son butasse a dì tra 'd lor: "Ma chi é-lo stossì ch'a pèrdon-a fin-a ij pecà?". <sup>50</sup>Gesù, a la fin, a l'ha dije torna a la fomna: "Toa fede a l'ha salvate: vatne an pas!".

## 8

### Le fomne ch'a compagno Gesù

<sup>1</sup>Apress ëd lòn, Gesù a andasìa da sità a sità an predicand e nunsiant ël Regn ëd Nosgnor. A lo compagno ij Dódes <sup>2</sup>e 'dcò 'd fomne che chiel a l'avìa liberaje da dë spirit malign e da 'd maladie: Marià Madlen-a, che Gesù a l'avìa liberala da set èspirit; 3Gioan-a, fomna 'd Cusa, meinagé d'Erod; Susan-a e vaire d'àutre ch'a lo giutavo con ij sò beni<sup>142</sup>.

### Paràbola dël sëmnor

<sup>4</sup>E coma ch'as radunava na gran furfa ch'a l'era vnùda da diverse sità mach pèr sentilo parlé, a l'ha contaje costa paràbola: <sup>5</sup>"N'òm a l'era surti pèr sëmne soa smens. Damentre ch'a la spatarava pèr ij camp, na part a l'é tombà an s'un senté andova che 'd pé a l'han tèrpignala e dj'osej a son mangiasla. <sup>6</sup>N'àutra part a l'é tombà an s'un teren giairos e brojà ch'a l'era, a l'é dalongh sëccà pèr motiv ch'a l'avìa nen pro d'umid.

---

142 8:2-3; cfr. Maté 27:55-56; March 14:40-41; Luca 23:49.

<sup>7</sup>N'àutra part a l'é tombà an tra 'd card servaj<sup>143</sup> e ij card a son chèrsù ansem a chila e a l'han fala meuire sofocà. <sup>8</sup>N'àutra part ancora a l'é tombà ant la tèra bon-a, e cand ch'a l'é stàita an èspì, a l'ha rendù 'd frut sent vòte tant”.

Apress d'avèj dit sossì, Gesù a l'ha sclamà: “Chi ch'a l'ha d'orije pèr sente, ch'a senta e ch'a comprenda!”.

## **La motivassion ëd le paròbole**

<sup>9</sup>Ij sò dissépoj, peui, a l'han ciamaje lòn ch'a vorìa dì cola paràbola.

<sup>10</sup>Gesù a l'ha rësponduje: “A vojàutri a l'é dave 'd conòsse ij misteri dël Regn ëd Nosgnor; ma a j'àutri, i-j parlo mach con ëd paròbole pèrché ch'a vardo pura ma senza vèdde e ch'a sento pura ma senza comprende<sup>144</sup>”.

## **Spiegassion ëd la paràbola dël sëmneur**

<sup>11</sup>“La paràbola a veul dì sossì: La smens a l'é la paròla 'd Nosgnor. <sup>12</sup>La smens ch'a tomba an sël senté a figura coj ch'a-j dan da ment, ma peui a ven èl diav ch'a-j la tira via dal cheur pèr tèmma che an chërdendje, a sio salvà. <sup>13</sup>La smens ch'a tomba an sël teren giairos a figura coj ch'a scoto la paròla e a l'arsèivo con piasì<sup>145</sup>, ma a l'han pa nen ëd rèis: a chërdo mach pèr un moment, pèrchè cand ch'a rivo 'd tentassion, as n'artiro da la paròla. <sup>14</sup>La smens ch'a l'é tombà an mes ai card servaj a figura coj ch'a la scoto, ma ij sagrin, le richèsse e ij piasì dë sta vita a finisso pèr stenzla e parèj a pòrta pa nen ëd frut ch'a sia madur. <sup>15</sup>E la smens ch'a tomba an sla tèra bon-a a figura coj ch'a scoto la paròla, ch'as la goerno ant un cheur bon e generos e, a sò temp<sup>146</sup>, chila a pòrta 'd frut.

---

143 O “èd spin-e”.

144 Cfr. Isaia 6:9-10.

145 O “con gòj”.

146 O “con passiansa”, “con perseveransa”.

## Paràbola dël ciàir

<sup>16</sup>A-i é gnun che dòp ch’a l’abia viscà ‘l ciàir a lo cheurva d’un vas, nì gnanca ch’a lo stërma sota ‘n let, ma a lo buta an sël candlé, përchè coj ch’a intro ant la ca a na vèddo ‘l ciairoy<sup>147</sup>. <sup>17</sup>Për motiv ch’a-i é gnun segret che na vòlta o l’àutra a sia nen dëscoèrt e përchè stèrmà ch’a sia na ròba, ch’a ven-a nen a esse conossù a al ciàir<sup>148</sup>. <sup>18</sup>Vardé donca coma ch’i scote, përchè a coj ch’a scoto lòn ch’i-j mostro, a-j sarà dàit ëd comprende mej, ma a coj ch’a scoto nen, fin-a lòn ch’a penso ‘d comprende a-j sarà levà<sup>149</sup>.

## La mare e ij frej ëd Gesù

<sup>19</sup>A l’é peui rivà che la mare ‘d Gesù e ij sò frej a son ëvnu da chiel, ma a podìo gnanca avzinessje tanta ch’a l’era la gent. <sup>20</sup>Anlora cheidun a l’ha faje savèj: “Toa mare e ij tò frej a son là fòra ch’at veulo vèdde”. <sup>21</sup>Ma a l’ha rësponduje: “Mia mare e ij mè frej a son coj ch’a stan a sente la paròla ‘d Nosgnor e ch’a la buto an pràtica”.

## Gesù a pasia la tempesta

<sup>22</sup>Un dì Gesù a l’é montà ant na barca e a l’ha dije ai sò dissépoj: “Passoma da l’àutra riva dël lagh”. E a son partì. <sup>23</sup>E com a navigavo, Gesù a l’é andurmisse. Anlora un vent motobin fòrt a l’é levasse an sël lagh e a j’intrava tanta ‘d cola eva ant la barca che as n’ampiniva e a son trovasse an privo. <sup>24</sup>Parèj a son ëvnu da chiel e a l’han dësviàlo disandje: “Magister, magister, i soma an camin ëd fonghé!”. Ma chiel, essend-se alvà, a l’ha parlà da padron al vent e a j’aque e a son pasiasse, e a l’é

---

147 Cfr. Maté 5:15; Luca 11:33.

148 Cfr. Maté 10:26; Luca 12:2.

149 O “a col ch’a l’ha a-j sarà dàit, ma a col ch’a l’ha pa nen, fin-a lòn ch’as pensa d’avèj a-j sarà levà”. Cfr. Maté 25:29; Luca 19:26.

torna vnuje la calma. <sup>25</sup>Anlora a l’ha dije: “Dova ch’a l’è vòstra fede?”. E loràutri, pien ëd tëmma e d’amirassion, a disìo tra ‘d lor: “Ma chi ch’a l’è stossì ch’a comanda fin-a ai vent e a l’eva e a-j ubidisso?”.

## Varision d’un andiavlà a Gerasa

<sup>26</sup>A l’han peui tocà tèra ant la region dij Gerasen, ch’as treuva visavì dla Galilà. <sup>27</sup>E cand ch’a l’è calà a tèra, a l’è vuje a l’incontr n’òm ëd cola sità che già da temp a l’era ampossessà dai demòni e ch’as n’andava ‘n gir senza vestimente. A stasia nen ant le ca, ma ant le balme ch’a l’ero deuvrà coma ‘d tombe. <sup>28</sup>Cand che col òm a l’ha vëddù Gesù a l’è butasse a crijé e a l’è campasse a tèra dè 'dnans ëd chiel, disand a àuta vos: “Còsa i-é lo fra mi e ti, Gesù, Fieul dël Dé sovràn? It prego: torment-me nen!”. <sup>29</sup>Përchè Gesù a l’avìa già comandà a lè spirit malign ch’a seurtissa da col òm, perchè ch’as era ampossessasse ‘d chiel già da ‘n pes, e combin che col òm a fussa gropà ‘d caten-e e tnù ai fer, a na rompìa le liure, e ij demòni a lo portavo via ant ël desert. <sup>30</sup>Gesù a l’ha ciamaje: “Col ch’a l’è tò nòm?” e a l’ha rësponduje: “Legion!” perchè diversi demòni a l’ero intrà an chiel. <sup>31</sup>Ij demòni a seguitavo a supliché Gesù ch’a-j dèissa nen l’òrdin d’andé a l’infern<sup>150</sup>. <sup>32</sup>Ora, a-i era ansilì un grand ëstrop ëd crin ch’a pasturava an sla còsta dla colin-a e l’han pregalo ch’a-j dèissa licenza d’intré andrinta a coj crin, e a l’ha dajla. <sup>33</sup>Anlora ij demòni, an sortand da col òm, a son intrà ant ij crin; e lè strop a l’è campasse da l’aut ant ël lagh e a l’è niane. <sup>34</sup>E cand che ij crinaté a l’han vëddù lòn ch’a l’era capità a son ëscapà via e a son andàit a contelo ant la sità e ant le campagne. <sup>35</sup>La gent anlora a l’è seurtìa për vèdde lòn ch’a l’era rivà, e a son ëvnùit da Gesù. A l’han trovà l’òm ch’a l’ero seurtije ij demòni ch’a l’era setà ai pé ‘d Gesù, vestì e ‘d bon giudissi, e a l’han avune tëmma. <sup>36</sup>Coj ch’a l’avìo vëddù ‘l fàit, a l’han contaje coma l’andiavlà a l’era stàit liberà. <sup>37</sup>Anlora, tuta sta furfa, vnùda da diversi leugh davzin dij gerasen, a l’ha pregà Gesù ch’as artirèissa da lì, për

---

150 O “ant l’abim”, “ël poss senza fond”.

motiv ch’ a l’ avia bin fòrt butaje tëmma. Parèj Gesù a l’ é torna montà ant la barca, e a l’ é tornass-ne.

<sup>38</sup>L’ òm ch’ a l’ ero seurtije ij demòni a lo pregava ëd podèj resté ansem a chiel; ma Gesù a l’ ha mandalo via disandje: <sup>39</sup>“Torna a toa ca, e conta dle gran’ còse che Nosgnor a l’ ha fate”. Anlora col òm a l’ é andass-ne pèr tuta la sità e a fasìa savèj a tuti lòn che Gesù a l’ avia faje.

## **Varision ëd na fomna ch’ a pèrdia ‘d sangh. La fija ‘d Giairo a torna ‘n vita**

<sup>40</sup>Cand che Gesù a l’ é stàit lì d’ artorn, la furfa a l’ ha arseivulo con gran piasì, pèrchè tuti a lo spetavo. <sup>41</sup>Anlora a l’ é rivà n’ òm ch’ a sè s-ciamava Giairo, ch’ a l’ era ‘l cap ëd la sinagòga. A l’ é vnùit e a l’ é campasse ai pé ‘d Gesù e a lo suplicava ‘d ven-e a soa ca, <sup>42</sup>Pèr motiv ch’ a l’ avia na fija ùnica d’ apopré dódes agn ch’ a l’ era lì lì pèr meuire.

Coma Gesù a-i andasìa, a l’ è stàit pijà an mes a na gran furfa ch’ a lo pressava. <sup>43</sup>An tra ‘d lor a-i era ‘dcò na fomna, ch’ a l’ era già da dódes agn ch’ a pèrdia ‘d sangh<sup>151</sup> e ch’ a l’ avia già sgairà tut lòn ch’ a l’ avia pèr vive con dij mèdich, ma gnun ëd lor a l’ era stàit bon a varila. <sup>44</sup>Avzinand-se a Gesù pèr daré, a l’ ha tocà la bordura ‘d sò mantel, e ‘d colp ël fluss ëd sangh a l’ é fèrmasse. <sup>45</sup>E Gesù a dis: “Chi é-lo ch’ a l’ ha tocame?”. E coma tuti a negavo ch’ a l’ ero stàit lor, Pero a l’ ha dije: “Magister, la furfa at sara tut d’ artorn e scasi a të scarpiso, e ti ‘t dises: Chi é-lo ch’ a l’ ha tocame?”. <sup>46</sup>Ma Gesù a-j dis: “Cheidun a l’ ha tocame, pèrchè i son ancorzume che na fòrsa ‘d varision a l’ é seurtìa da mi!”. <sup>47</sup>Anlora la fomna, vedand che lolì a l’ era nen ëstaje stèrmà a Gesù, a l’ é vnùta tuta tèrmoland e, campandse ai sò pé, a l’ ha diciaraje an presensa ‘d tut ël pòpol pèr che motiv a l’ avia tocalo, e coma ch’ a l’ era stàita varìa da col moment-lì. <sup>48</sup>E Gesù a l’ ha dije: “Fija, toa fede a l’ ha salvate. Vatne an pas!”.

---

151 O “ch’ a l’ avia n’emoragìa” o “un fluss ëd sangh”.



<sup>49</sup>E coma ch’a parlava ancora, cheidun a l’è vnuje da la ca dël cap ëd la sinagòga, e a l’ha dije: “Toa fija a l’è mòrta; dà pì nen d’incòmod al Magister”. <sup>50</sup>Contut, Gesù a l’ha sentilo, e a l’ha rësponduje al pare ‘d cola fija: “Àbie nen tëmma, fà mach ch’it l’àbie fede, e a sarà varià!”, <sup>51</sup>E cand ch’a l’è rivà a la ca, a l’ha mach lassaje intré Pero, Giaco e Gioann, con ël pare e la mare dla fija. <sup>52</sup>La ca a l’era pien-a ‘d gent ch’a piorava e ch’a fasìa 'd plente për cola fijëtta, ma Gesù a-j dis: “Pioré nen, la fijëtta a l’è nen mòrta, ma a deurm!”. <sup>53</sup>E a lo sbefiavo, përchè a savìo bin ch’a l’era mòrta. <sup>54</sup>Ma chiel, avend pijà la man ëd la fija a l’ha dit a àuta vos: “Fija, àuss-te!”. <sup>55</sup>E pròpi an col moment lì la vita a l’è tornà an chila, e a l’è aussasse sùbit, e Gesù a l’ha dàit l’òrdin ch’a-j deisso da mangé. <sup>56</sup>E ‘l pare e la mare dla fija a son ëstane dël tut dësconcertà, ma a l’ha comandaje ‘d conté a gnun lòn ch’a l’era capità.

## 9

### La mission dij Dódes

<sup>1</sup>Peui Gesù a l’ha radunà ij sò dódes dissépoj e a l’ha daje potensa e autorità për taparé via ij demòni e varì ‘d maladié. <sup>2</sup>E a l’ha mandaje a nunsie ‘l Regn ëd Nosgnor e a varì ij malavi. <sup>3</sup>E a l’ha dije: “Porté gnente pr’ ël viagi, nì baston, nì sach, nì da mangé, nì dné, e gnanca na muda<sup>152</sup>. <sup>4</sup>Tut andova ch’i vade, sté ant l’istessa ca fin-a tant ch’i parte da col pòst<sup>153</sup>. <sup>5</sup>E se da cheich banda a veulo nen arsèive, cand ch’i parte da là, sopaté la pòer dai vòstri pé an testimoniansa contra ‘d lor<sup>154</sup>. <sup>6</sup>Anlora a son andass-ne e a l’han fàit ël gir ëd le borgià. A nunsiamo la Bon-a Neuva<sup>155</sup> e për tut a varìvo ij malavi.

---

152 O “doi càmus”, “doe veste pr’ un”.

153 Andé nen da na ca a l’àutra. A l’era la pràtica dij filòsof antich ch’a viaggiavo da pòst a pòst d’andé ciamand da ca a ca. Gesù a veul nen ch’ij sò a faso parèj.

154 Për mostré ch’i l’ève bandonà cola gent a sò destin. Cfr. At 15:31; Luca 10:4-11.

155 O “l’Evangelì”.

## Eròd a veul vèdde Gesù

<sup>7</sup>Ora Eròd, èl tetrarca<sup>156</sup>, a l’ha sentì parlé ‘d tut lòn che Gesù a fasìa<sup>157</sup> e chiel a savìa nen còsa pensene pèrchè a-i era ‘d coj ch’a disìo che Gioann [èl batesator] a l’era arsussità dai mòrt. <sup>8</sup>D’àutri a pensavo che Gesù a fussa Elìa o un dj’àutri profeta antich arsussità dai mòrt<sup>158</sup>. <sup>9</sup>Eròd a disìa: “A Gioann i l’hai faje tajé la testa. Chi é-lo donca stossì dont i sento di èd còse parèj?”, e a cercava la manera ‘d vèdde Gesù.

## La multiplicassion dij pan

<sup>10</sup>Artornà ch’a son èstàit, j’apòstoj a l’han contaje a Gesù tut lòn ch’a l’avìo fàit.

Peui Gesù a l’é artirasse da banda ant un leugh desert, davzin èd la sità ciamà Betsàida. <sup>11</sup>Cand che la gent a l’ha savùlo, a son andaje dapress e a l’han trovalo. Gesù a l’ha bin arsevùje e a-j parlava dël Regn èd Nosgnor e a varìa coj ch’a j’ero malavi. <sup>12</sup>Ora, coma ch’as fasìa già tard, ij Dódes a son èvnùit e a l’han dije: “Pija congé da tuta sta furfa e dije ch’as na vado ant le borgià e ant ij paisòt d’antorn pr’ artiresse e trové da mangé, pèrchè sto pòst-sì a l’é desert”. <sup>13</sup>Ma Gesù a l’ha dije: “Deje vojàutri da mangé a sta gent!”. A l’han rësponduje: “Ma i l’oma mach sinch pan e doi pess! Se ‘l cas, l’avrìo-ne nojàutri d’andé a caté da mangé pèr tuta cola gent? <sup>14</sup>A-i era ambelelà, an efet, apopré sinch mila òm. E Gesù a-j dis ai sò dissépoj: “Feje rangé pèr compagne ‘d sinquanta l’una. <sup>15</sup>A l’han fàit parèj e tùit a son butasse a stesse. <sup>16</sup>Peui Gesù a l’ha pijà ij sinch pan e ij doi pess e, vardand anvers al cel, a l’ha benedije. A l’ha fane ‘d tòch e a compartije ai sò dissépoj pèrchè a-j butèisso dè ‘dnans<sup>159</sup>

---

156 Governator èd la Giudèa.

157 O “ch’a capitava”.

158 9:7-8 cfr. Maté 16:14; March 8:28; Luca 9:19.

159 O “a-j servisso”.

a la gent. <sup>17</sup>Tùit a l’han mangiane fin tant ch’a na vorìo e peui dij tòch ëd pan ch’a l’ero stane d’avans a l’è portass-ne via dódes cavagne pien-e!

## **La diciarassion ëd Pero a rësguard ëd Gesù**

<sup>18</sup>Ora a l’è rivà che com’ a l’era ant un leugh da banda për preghé e ch’ij dissépoj a j’ero ansema a chiel, Gesù a l’ha anterogaje e a l’ha dije: “Chi é-lo che la gent a dis ch’i son mi?”. <sup>19</sup>A l’han rësponduje: “Cheidun a dis che ti ‘t ses Gioann ël batesator; d’àutri Elia; d’àutri ancora a diso che ti ‘t ses un dij profeta antich ch’a l’è arsussità dai mòrt”<sup>160</sup>. <sup>20</sup>Gesù a-j dis anlora: “Ma vojàutri, chi é-lo ch’i dise ch’i son mi?”. Pero a-j rëspond: “Ti ‘t ses ël Crist<sup>161</sup> ëd Nosgnor<sup>162</sup>”. <sup>21</sup>Ma Gesù a l’ha comandaje sever che lolì a lo disèisso a gnun<sup>163</sup>.

## **Gesù a nunsia soa mòrt e arsurrection**

<sup>22</sup>Gesù a l’ha giontà: “A venta che ‘l Fieul ëd l’òm a patissa motobin, e ch’a sia arfudà da j’ansian dël pòpol, dai gran' sacerdot e dai magìster ëd la Lege, e ch’a lo faso meuire, e ch’a arsùssita apress tre dì”. <sup>23</sup>E peui a disìa a tuti: “Se cheidun a veul vnime dapress, ch’a buta da banda ij sò anteresse privà<sup>164</sup> e peui, minca dì, ch’a ciapa an sle spale soa cros e ch’am ven-a dapress. <sup>24</sup>përché chi ch’a veul guernesse<sup>165</sup> la vita a la perdrà, ma chionque a la perd për mi, a la salvèrà<sup>166</sup>. <sup>25</sup>E còs podrìa-lo serve ‘d vanié tut ël mond, se peui as perd tut o as va ‘n ruin-a<sup>167</sup>?

<sup>26</sup>Se cheidun a l’ha onta ‘d mi e ‘d mie paròle, ël Fieul ëd l’òm a l’avrà onta ‘d chiel cand ch’a vnirà an soa glòria e ant la glòria ‘d sò Pare e

---

160 Cfr. Maté 14:1-2; March 6:14-15; Luca 9:7-8.

161 O “ël Messia”.

162 Cfr. Gioann 6:68-69.

163 Cfr. Gioann 6:68-69.

164 O “ch’arunsia a chiel istess”. Cfr. Maté 10:38; Luca 14:27.

165 O “salvesse”.

166 Cfr. Maté 10:39; Luca 17:33; Gioann 10:25.

167 O “a destruv chiel istess”.

dj'àngej sant. <sup>27</sup>Iv diso an vrità che fra coj ch'a son sù present, a-i na j'é ch'a meuireran nen fin-a a tant ch'a l'àbio vèddù 'l Regn ëd Nosgnor”.

## Trasfigurassion ëd Gesù

<sup>28</sup>Ora, apopré eut di apress d'avèj dît së paròle, a l'é rivà che Gesù a l'ha pijà ansem a chiel Pero, Gioann e Giaco, e a l'é montà an sna montagna për preghé. <sup>29</sup>Damentre ch'a pregava, la sembiansa 'd sò visagi a l'é dventà tuta n'àuira, e soa vestimenta a l'é rëstà bianca, ëd manera ch'a lusia tanme në sludi. <sup>30</sup>Tut sùbit, doi përsónagi, visadì Mosé e Elia, a son ëvnù a parlé con chiel. <sup>31</sup>A parëssìo anvironà 'd glòria. A parlavo dla partensa<sup>168</sup> 'd Gesù ch'a l'avìa da compisse a Gerusalem. <sup>32</sup>Pero e ij sò compagn, a l'ero andurmisse. Cand ch'a son dësvijasse a l'han vèddù la glòria 'd Gesù e ij doi përsónagi ch'a j'ero ansema a chiel. <sup>33</sup>E a l'é rivà che, damentre che sti përsónagi-sì a j'ero an camin a partiss-ne, Pero, ch'as rendìa nen bin cont ëd lòn ch'a disìa, a l'ha dije a Gesù: “Magister, a sarìa pròpi bel ëd resté ambelessì! Fomje donca tre caban-e<sup>169</sup>, un-a për ti, un-a për Mosé e un-a për Elia!” <sup>34</sup>E antramentre ch'a disìa ste còse, a l'é vnùje na nivola ch'a l'ha quataje con soa ombra. Cand ch'a son intrà ant la nivola, a l'han avù tëmna. <sup>35</sup>Anlora a l'é seurtije da la nivola na vos ch'a disìa: “Stossì a l'é mè Fieul, col ch'i l'hai sernù<sup>170</sup>: scotelo<sup>171</sup>!” <sup>36</sup>Terminà ch'a l'era cola vos, Gesù a l'é restà da sol. An col temp-lì a l'han nen dijlo a gnun lòn ch'a l'avìo vèddù<sup>172</sup>.

## Varision d'un fiolin possedù da në spirit malefich

<sup>37</sup>Ora, ël di apress, a l'é rivà che, cand ch'a son calà da la montagna, na gran furfa a l'é vnuje ancontra. <sup>38</sup>N'òm ch'a l'era 'n tra la gent a l'é

---

168 O “dla mòrt”.

169 O “tende”.

170 O “col ch'i veuj tant bin”. Cfr. Isaia 42:1; Maté 3:17; 12:18; March 1:11; Luca 3:22.

171 Cfr. 2 Pero 1:17-18.

172 O “a son èstait ciuto”.

butasse a crijé disandje: “Magìster, it sùplico, varda ‘n pò mè fieul, ch’a l’é l’ùnich ch’i l’hai. <sup>39</sup>Soens nē spirit a lo ciapa, sùbit a lo fà crijé e a lo sopata con violensa fasendje fé s-ciuma, e con pen-a a lo lassa sté, dòp ch’a l’ha avulo raviolà. <sup>40</sup>Ora, i l’hai bin pregà ij tò dissépoj ëd taparelo via, ma lor a son nen èstàit bon a felo”. <sup>41</sup>Gesù a l’ha sclamà: “Che ‘d gent senza fede e arvirosa ch’i seve! Fin-a a cand é-lo ch’i sarai ansema a voi e ch’i l’avrai da soporteve! Mneme sì tò fieul!”. <sup>42</sup>E mentre ch’as avzinava, ël demòni a l’ha sopatalo con violensa coma s’a l’avèissa vorsù s-cianchelo a tòch, ma Gesù a l’ha rimprocià lē spirit maléfich e l’ha varì ‘l fiolin e a l’ha rendujlo a sò pare. <sup>43</sup>E tuit a son èstàne stupì da la grandiosa manifestassion ëd la potensa ‘d Nosgnor.

## **Gesù a nunsia pèr la sconda vira soa mòrt**

E coma tuit a sē stupìo ‘d tut lòn ch’a fasia, Gesù a l’ha dije ai sò dissépoj: <sup>44</sup>“Vojàutri, scoté bin sti discors, pèrchè a rivrà che ‘l Fieul ëd l’òm a sarà dàit ant le man dij sò nemis<sup>173</sup>”. <sup>45</sup>Lor, nopà, a l’han nen capì lòn ch’a vorìa dì, e a l’avìo tēmma ‘d ciameje dē spiegassion riguard a costa chestion.

## **Èl pì grand ant ël Regn**

<sup>46</sup>Peui, ij sò dissépoj a son butasse a disputé pèr savèj col ch’a fussa, an tra ‘d lor, ch’a l’avèissa la pì granda amportansa<sup>174</sup>. <sup>47</sup>Ma Gesù, ch’a conossìa ij pensé dij sò cheur, a l’ha pijà na masnà e a l’ha butass-la davzin a chiel. <sup>48</sup>Peui a l’ha dije: “Chionque a arseivrà sta masnà a mè nòm, a l’é coma s’arseivèissa mi midem; e chionque a m’arsèiv, a arseiv Col ch’a l’ha mandame; pèrchè col ch’a l’é ‘l pì pìcit tra tuti vojàutri, a l’é col-lì ch’a l’ha l’importansa pì granda<sup>175</sup>.

---

173 O “ëd j’òm”.

174 O “èl pì grand”. Cfr. Luca 22:24.

175 O “ch’a l’é ‘l pì grand”. Cfr. Maté 10:40; Luca 10:16; Gioann 13:20.

## Dovré ‘l nòm ëd Gesù

<sup>49</sup>E Gioann, pijand la paròla, a-j dis: “Magìster, i l’oma vëddù cheidun ch’a deuvrava tò nòm pèr taparé ‘vìa d demòni, e i l’avoma antèrdijlo pèr càusa ch’at séguita nen con noi. <sup>50</sup>Ma Gesù a-j dis: “Antèrdijlo nen, pèrchè col ch’a l’é nen contra ‘d noi, a sta da nòstra part<sup>176</sup>”.

## L’oposission dij Samaritan

<sup>51</sup>Cand ch’a son compisse ij dì che Gesù a deuvìa esse elevà, a l’ha pijà l’arsolussion d’andé a Gerusalem. <sup>52</sup>E a l’ha mandà dè ‘dnans a chiel ëd comissioné ant na borgià dij Samaritan pèr pronteje d’alògg. <sup>53</sup>Ma coj-là a l’han vorsulo nen arsèive, mach pèrchè Gesù a l’avìa l’intension d’andé a Gerusalem. <sup>54</sup>Coma che Giaco e Gioann, ij sò dissépoj, a l’han vëddù lòn, a l’han dije: “Signor, veus-to ch’i disoma coma ch’a l’ha fàit Elia, che ‘l feu a cala giù dal cel e ch’a-j brusa<sup>177</sup>?”. <sup>55</sup>Ma Gesù, virand-se, a l’ha rimprociaje. <sup>56</sup>Parèj a son andass-ne da n’àutra banda<sup>178</sup>”.

## Andeje dapress a Gesù

<sup>57</sup>E a l’é rivà che mentre ch’a l’ero pèr la stra, a l’han trovà n’òm ch’a dis a Gesù: “It seguirai, Signor, daspèrtut andoa ch’it andras”. <sup>58</sup>Ma Gesù a l’ha rësponduje: “Le volp a l’han ëd tan-e, e j’osej dël cel a l’han ëd nì, ma ‘l Fieul ëd l’òm a l’ha gnanca andoa ch’a podria pogé la testa”.

<sup>59</sup>Peui Gesù a dis a n’àutr: “Venme dapress”; e stossì a-j rëspond: “Signor, lass-me prima andé sotré mè pare!”. <sup>60</sup>E Gesù a-j rëspond: “Lassa ch’a sio ij mòrt<sup>179</sup> a sotré ij sò mòrt, ma ti va a nunsie ‘l Regn ëd Nosgnor”. <sup>61</sup>N’àutr a l’ha dije: “It andrai dapress, ma lass-me prima andé a dì adieu a mia famija<sup>180</sup>”, <sup>62</sup>Gesù a l’ha rësponduje: “Chionque a dà

---

176 O “a l’é pèr noi”.

177 Cfr. 1 Rè 1:9-16.

178 O Ij mòrt ant lè spirit. “ant n’àutr pais”.

179 Ij mòrt ant lè spirit.

180 O “coj ëd mia ca”. Cfr. 1 Rè 19:20.

man a la slòira e peui a varda andaré, a va nen bin<sup>181</sup> pr' èl Regn èd Nosgnor”.

## 10

### La mission djë stantadoi

<sup>1</sup>Ora, apress dë ste còse, èl Signor a l'ha ancora stabiline d'àutri stantadoi dissépoj, e a l'ha mandaje da doi a doi pèrchè a andèisso anans èd chiel an tute le sità e an tùit ij pais doa ch'a l'avìa da passé. <sup>2</sup>A disìa: “La mësson a l'é granda, ma a-i na j'é pòchi ch'a sio dispòst a travajé; preghé donca 'l Signor èd la mësson, ch'a possa 'd travajeur ant ij sò camp<sup>182</sup>.

<sup>3</sup>Adess andé: iv mando tanme d'agnej an mes ai luv<sup>183</sup>. <sup>4</sup>Porteve nen d'arzan<sup>184</sup>, nì la borsa da viaggi<sup>185</sup> o n'àutra pàira 'd sàndole, e fermeve nen a ciaciare<sup>186</sup> pèr la stra.

<sup>5</sup>Cand ch'i intre ant la ca 'd cheidun, comensé a dì: “La pas a sia a sta ca!”. <sup>6</sup>S'a-i é lì cheidun ch'a na sia degn<sup>187</sup>, la pas ch'i j'augure a l'avrà sò efet<sup>188</sup>, se nò, la pas a artornrà a vojàutri. <sup>7</sup>Passé nen da ca an ca pèr alogeje: stè mach ant un sol leugh. Mangé e bèive lòn ch'av butran dè 'dnans. Sté nen lì a limocé cand ch'a v'ufrisso d'ospitalità, pèrchè coj ch'a travajo a mérito soa paga<sup>189</sup>.

<sup>8</sup>S'i intre ant na borgià e la gent av dà 'l bin-èvnù, mangé tut lòn ch'av sarà presentà. <sup>9</sup>E varije ij malavi ch'a-i saran, varije e dije a la gent: “Èl Regn èd Nosgnor a l'é rivà davzin èd vojàutri”. <sup>10</sup>Ma s'i intre ant na

---

181 O “adat”.

182 O “an soa mësson”. Cfr. Maté 9:37-39.

183 Cfr. Maté 10:16.

184 O “na borsa”

185 O “un sach”.

186 O “saluté gnum”.

187 S'a-i li 'd gent pacifica.

188 O “a arposrà dzora 'd lor”.

189 Cfr. 1 Corint 9:14; 1 Timòt 5:18.

borgià e la gent a v'arsèiv nen, seurte an le stra e dije parèj: <sup>11</sup>“Fin-a la pòer ëd vostra borgià ch’a l’è tacasse ai nòstri pé i la sopatoma via. Contut i l’eve da savèj ch’ël Regn ëd Nosgnor a l’era rivà davzin ëd vojàutri e i l’eve arfudalo. <sup>12</sup>E iv diso ch’ël dì dël giudissi a sarà pì soportabil për Sòdoma che për cola borgià<sup>190</sup>.”

## **Le sità dla Galilèa ch’a son nen convertisse**

<sup>13</sup>“Maleur a ti Corasim! Maleur a ti, Betsàida! Përchè se ij miracoj ch’a son fasse an mes ëd voi a fusso fasse a Tir e a Sidon, a-i é da un pes ch’a sarìo pentisse, quata d’un sach, e setà an sla sënner<sup>191</sup>. <sup>14</sup>Për col motiv-lì ël giudissi sarà pì soportabil për Tir e Sidon che për vojàutri. <sup>15</sup>E vojàutri, gent ëd Capernaum, pensevene che un dì i sareve onorà an cel? Nò, vojàutri i sareve fàit calé fin-a a l’infern<sup>192</sup>.”

<sup>16</sup>Col ch’a scota vojàutri a scota mi; e col ch’av arfuda, a arfuda mi; e col ch’am arfuda, a arfuda Nosgnor, ch’a l’ha mandame<sup>193</sup>.

## **Artòrn djë stantadoi da la mission**

<sup>17</sup>Jë stantadoi a son tornass-ne pien ëd gòj e a l’han dije a Gesù: “Signor, fin-a ij demòni a son sogetasse a nojàutri për ël podèj ëd tò nom!”.

<sup>18</sup>Gesù a l’ha dije: “I j’ero a vardé Sàtana ch’a cascava giù dal cel tanme në sludi! <sup>19</sup>Vardé, i l’hai dave l’autorità ‘d marceje adòss a le serp e a jë scorpion<sup>194</sup>, e deje adòss a la potensa dël nemis. A-i é gnente ch’a sarà bon a feve ‘d mal. <sup>20</sup>Contut, arlegreve nen ëd lòn che jë spirit a son sogetasse a vojàutri; arlegreve pitòst che vòstri nòm a son ëscrit ant ël cel!”.

---

190 Cfr. At 13:51; Maté 10:7-14; March 6:8-11; Luca 9:3-5. Gen 19:24-28; Maté 11:24.

191 Cfr. Isaia 23:1-18; Ezechiel 26:1-28:16; Gioel 3:4-8; Amos 1:9-10; Sacharia 9:2-4; Isaia 14:13-15.

192 O “ti ch’it ses stàita elevà fin-a al cel, ti ‘t saras ësgrassà fin-a ant l’infern”.

193 Cfr. Maté 10:40; March 9:37; Luca 9:48; Gioann 13:20.

194 Cfr. Salm 91:13.



## Preghiera ‘d Gesù

<sup>21</sup>An col istess moment. Gesù, pien dla gòj dlë Spirit Sant, a l’ha dit: “It làudo, ò Pare, Signor dël cel e dla tèra, ëd lòn ch’it l’has ëstërmaje ste còse a coj ch’as chërdo d’esse savi e studià, e ch’it l’has mostraje a le masnà. A l’è parèj, ò Pare, përchè lolì a l’è piasute ‘d felo. <sup>22</sup>Ògni còsa am é stàita dàita an man da mè Pare; e gnun a conòss chi ch’a sìa ‘l Fieul, sèdësno ‘l Pare; nì chi ch’a sìa ‘l Pare, sèdësno ‘l Fieul e col che ‘l Fieul a l’avrà bin vorsujlo mostré<sup>195</sup>”.

<sup>23</sup>Peui, virandse anvers ai sò dissépoj, a l’ha dije an dëspart: “A son beat j’eu j ch’a vèddo lòn ch’i vèdde vojàutri. <sup>24</sup>Përchè iv diso che diversi profeta e diversi rè a l’avrìo bin vorsù vèdde lòn ch’i vèdde vojàutri, e a l’han nen vèddulo; e sente le còse ch’i sente vojàutri, e a l’han nen sentije”.

## Paràbola dël bon samaritan

<sup>25</sup>Na vira un magister ëd la Lege a l’è levasse për buté Gesù a la preuva, e a l’ha ciamaje: “Magister, còsa ch’i l’hai da fé për oten-e la vita eterna?” <sup>26</sup>E Gesù a-j dis: “Còs é-lo ch’a l’è scrit ant la Lege? Còsa i leses-to?”. <sup>27</sup>A l’ha rësponduje: “It l’has da vorèj bin a Nosgnor tò Dé ëd tut tò cheur, ëd tuta toa ànima, ëd tute toe fòrse e ‘d tut tò pensament; e tò pròssim tanme ti midem<sup>196</sup>”. <sup>28</sup>E Gesù a l’ha dije: “Bin dit! It l’has rëspondù bin! Fà lolì e it vivras!”. <sup>29</sup>Ma chiel, për giustifiché lòn ch’a fasia, a-j ciama a Gesù: “E chi ch’a son j’àutri ch’i l’hai da voleje bin<sup>197</sup>?”.

<sup>30</sup>Gesù anlora a-j rëspond con na conta: “N’òm, ch’a l’era n’Israelita, a calava da Gerusalem a Gerico, e a l’è tombà ant le man dij brigant. A l’han dëspojalo, a l’han daje ‘d bòte e a son andass-ne lassandlo mes

---

195 Cfr. Gioann 3:35; 10:15.

196 Cfr. Deuteronomi 6:5; Levitich 19:18.

197 Cfr. Levitich 18:5; Maté 22:35-40; March 12:28-34.

mòrt. <sup>31</sup>Combinassion, un sacerdot a calava pèr l'istessa stra, ma cand ch'a l'ha vèddulo a l'é staje a la larga an passand da l'àutra banda dla stra<sup>198</sup>. <sup>32</sup>N'èstant dël Templi<sup>199</sup> essend èdcò chiel rivà an col pòst-lì, cand ch'a l'ha vèddù col òm a tèra, a l'ha fàit l'istess dël sacerdot: a l'é passà da l'àutra banda.

<sup>33</sup>Peui a l'é rivà un samaritan, che j'Israelita a lo dèspresio. Cand ch'a l'ha vèddù col òm a tèra, a l'é vnù da chiel e a l'é staje tocà da la compassion. <sup>34</sup>E avzinand-sje, a l'ha vèrsà dzora 'd soe piaghe d'euli e 'd vin e a l'ha bindaje. Peui a l'ha butalo an sù soa montura e a l'ha mnalo ant n'obergi e a l'ha avune soen<sup>200</sup>. <sup>35</sup>A l'indoman, anans èd parte, a l'ha tirà fòra doi dné, a l'ha daje a l'obergista an disandje: 'Pijete soen èd chiel-lì, e tut lòn ch'it tē spenderas èd pì, it lo rendrai a mè artòrn'. <sup>36</sup>Dime 'n pò, "a l'ha seguità a dì Gesù, "Col ch'a l'é 'd coj tre ch'a l'é portasse coma 'l pròssim èd l'òm ch'a l'era tombà ant le man dij brigant?". <sup>37</sup>Èl magister èd la Lege a l'ha rësponduje: "A l'é col ch'a l'ha avune misericòrdia". Anlora Gesù a-j dis: "Va, e fà 'dcò ti autèrtant".

## Marta e Marià

<sup>38</sup>E a l'é rivà che, damentre ch'as n'andasìo, ch'a l'é intrà ant un paisòt, e na fomna, ch'a l'avìa pèr nòm Marta, a l'ha arseivulo an soa ca. <sup>39</sup>Marta a l'avìa na seur, pèr nòm Marià, che, tenend-se setà ai pé 'd Gesù, a scotava soa paròla<sup>201</sup>. <sup>40</sup>Marta, a l'opòst, as dasìa da fé an cusin-a pèr pronté da mangé. A l'é vnù da Gesù e a l'ha dije: "Signor, at n'anfà nen che mia seur a staga sì setà, damentre che tut èl travaj pèr pronté la sin-a i lo fasa mach mi? Disje donca ch'am daga na man!". <sup>41</sup>E Gesù a-j rëspond: "Marta, Marta, ti't dase 'd crussi e 'd sagrin pèr motobin èd

---

198 O "A l'é dèstravirasse".

199 O "un Levità".

200 O "cura".

201 Cfr. Gioann 11:1.

còse; <sup>42</sup>cand che mach na còsa a sarìa necessaria: Marìa a l’ha sernù lòn ch’a l’è mej<sup>202</sup> e loli a sarà mai pì gavaje”.

## 11

### La preghiera dij dissépoj

<sup>1</sup>Na vira Gesù a l’era a butasse a preghé ant un cert leugh. Cand ch’a l’è rivà a la fin, un dij sò dissépoj a l’ha dije: “Signor, mostrene a preghé coma Gioann a l’ha ‘dcò mostraje ai sò dissépoj”. <sup>2</sup>Gesù a l’ha dije: “Cand ch’i preghe, dì parèj: “Nòst pare<sup>203</sup>, che tò nòm a sia santificà e che tò regn a ven-a bin tòst<sup>204</sup>. <sup>3</sup>Dane minca di èl pan ch’i n’oma da manca. <sup>4</sup>Pèrdon-a ij nòstri pecà, coma ch’i pèrdonoma tuti coj ch’a l’han pecà contra 'd nojàutri, e lass-ne nen tombé an tentassion<sup>205</sup>”.

<sup>5</sup>Peui a l’ha dije: “Chi sarà-lo col tra ‘d voi ch’a l’ha n’amis ch’a vada da chiel vers la mesaneuit, e ch’a-j disa: ‘Car èl mè amis, imprèst-me 'd pan; <sup>6</sup>pèrchè a l’è vnù a troveme n’amis ch’a passava da sì e i l’hai gnente da buteje dè 'dnas da mangé’. <sup>7</sup>Buté che colli ch’a l’è 'ndrinta a-j rësponda e ch’a-j disa: ‘Sèch-me nen, pèrchè mia pòrta a l’è già sarà, e con mie masnà i soma già andàit a deurma<sup>206</sup>; i peuss nen leveme pèr dete 'd pan’. <sup>8</sup>Iv diso che bin ch’as levèissa pèr dèjne pèrchè ch’a l’è sò amis, pura as levrà pèr motiv col-lì a lo sècca, e a-j na darà tant ch’a n’avrà da manca. <sup>9</sup>A l’è parèj ch’iv diso: Ciamé e av sarà dàit; sèrché e i troveve, tambussé e iv sarà dovert. <sup>10</sup>Pèrchè chi ch’a ciama a 'rsèiv, chi ch’a serca a treuva e a-j sarà duvert a col ch’a tambussa.

---

202 O “la bon-a part”.

203 D’àutri manoscrit a gionto: “ch’it ses ai céj”.

204 D’àutri manoscrit a gionto: “toa volontà a sia fàita an sla tèra coma ch’a l’è fàita al cel”.

205 D’àutri manoscrit a gionto: “ma liberane dal mal”.

206 O “a con con mi ant èl let”.

<sup>11</sup>Che se na masnà a ciama ‘d pan, sò pare a-j darà-lo salacad na pera? Opura s’-a-j ciama ‘d pess da mangé, a-j darà salacad an leu dël pess na serp? <sup>12</sup>Opura, s’-a ciama n’eu, a-j darà-lo salacad në scorpion? <sup>13</sup>Donca, se vojàutri ch’i seve gram, i seve bin dé ‘d ròbe bon-e a vòstre masnà, tant ëd pì vòst Pare dël cel darà-lo nen lë Spirit Sant a coj ch’-a-j lo ciamo?”.

## Gesù e ‘l prinsi dij demoni

<sup>14</sup>Un dì Gesù a l’ha scassà un demòni da n’òm ch’a podìa nen parlé, e a l’è rivà che cand ch’ël demòni a l’è seurtì, l’òm a l’è butasse a parlé, e la gent a l’è restane stupia. <sup>15</sup>E cheidun ëd lor a l’ha dit: “A l’è pèr Belsebù, ël prinsi dij demòni, che stossì a l’ha ‘l podèj dè scassé ij demòni<sup>207</sup>”. <sup>16</sup>Ma d’àutri, pèr butelo a la preuva, a-j ciamavo ch’-a-j mostrèissa un segn miracolos dal cel<sup>208</sup>. <sup>17</sup>Ma chiel, conossend ij sò pensé ‘d lor, a l’ha dije: “Un regn qualsëssia ch’a l’àbia dividusse pèr na guèra sivil, a va a la ruìn-a. Na famija pien-a ‘d ruse a finiss mach pèr dividse. <sup>18</sup>Vojàutri i dise che mi i scasso ij demòni pèr ël podèj ëd Belzebù, ma s’-a-i é ‘d division ant ël camp ëd Sàtana e ij sò demòni as fan la guera, coma podrìa-lo sò regn dzurvive? <sup>19</sup>Ma s’i scasso ij demòni pèr ël podèj ëd Sàtana, lòn ch’a podrìo dè ‘d vòstri esorcista<sup>209</sup>? Èdcò lor a scasso ‘d demòni, parèj a saran lor ch’av condanran pèr lòn ch’i l’ave dit<sup>210</sup>. <sup>20</sup>Ma s’i scasso ij demòni pèr la man<sup>211</sup> ëd Nosgnor, sossì a veul dè ch’a l’è rivà fin-a a vojàutri ël Regn ëd Nosgnor. <sup>21</sup>Cand che n’òm fòrt e bin armà a goerna soa ca, soa ròba a l’è sicura. <sup>22</sup>Ma s’-a-i na ven n’àutr pì fòrt che chiel e ch’a lo bat, a-j leva l’armadura che chiel a pensava ch’a l’avrìa guernalo, e a-j pòrta via tùit ij sò beni coma soa ladraria.

---

207 Cfr. Maté 9:34; 10:25.

208 Cfr. Maté 12:38; 16:1; March 8:11.

209 O “ij vòstri fieuj”.

210 O “lor istess a saran vòstri giudes”.

211 Let. “pèr ël dil”, pèr la potensa ‘d Nosgnor.

<sup>23</sup>Col ch'a l'é nen con mi, a l'é contra 'd mi, e col ch'a travaja nen con mi a travaja an efet contra 'd mi<sup>212</sup>.

## L'artorn dlë spirit maléfich

<sup>24</sup>Në spirit maléfich, cand ch'a seurt da ant n'òm, as na va ant ël desert sèrcand d'arpòs. S'a na trova pa, a dis: "I tornerai a mia ca, da la pèrsona ch'i na son seurtje. <sup>25</sup>Parèj, a j'artorna e a la trova bin ramassà e soagnà. <sup>26</sup>Anlora as na va pèr pijesse ansema a chiel set d'àutri spirit, pes che chiel, e a j'intro e a stan lì, ëd manera che l'ùltima condission ëd col òm ansilì a l'é pes che la prima.

## Coj ch'a son da benedije

<sup>27</sup>Ora a l'é rivà, damentre ch'a disìa ste còse, che na fomna an tra la gent a àuta vos a l'ha dije: "Che Nosgnor a benedissa toa mare - la pansa ch'a l'ha portate, e cole pupe ch'it l'has pupà!". <sup>28</sup>Ma chiel a l'ha rësponduje: "Ch'a sio benedì pitòst<sup>213</sup> coj ch'a scoto la paròla 'd Nosgnor e ch'a la buto an pràtica<sup>214</sup>!".

## Èl segn ëd Giòna

<sup>29</sup>Sicoma la gent as ambaronava, Gesù a l'é butasse a dì: "Sta generassion-sì a l'é grama: am ciama 'd vèdde un segn miracolos, ma a-j sarà dàit gnun d'àutri segn che col ëd Giòna<sup>215</sup>. <sup>30</sup>Lòn ch'a l'é capitaje a l'é stàit un segn pèr la gent ëd Ninive, che Nosgnor a l'avìa mandaje. Lòn ch'a càpita al Fieul ëd l'Òm a sarà un segn pèr costa gent-sì<sup>216</sup> ch'a l'era staje mandà da Nosgnor. <sup>31</sup>Ant ël Dì dël Giudissi, la regina dël pais dël sud<sup>217</sup> as levrà pèr condané la gent ëd costa generassion-sì, pèrchè

---

212 O "col ch'ambaron-a nen con mi a sbarda". Cfr. March 9:40.

213 O "fin-a 'd pì".

214 O "ch'a la goerno".

215 Cfr. Maté 16:4; March 8:12.

216 O "pèr costa generassion". Cfr. Giòna 3:4.

217 O "la regina 'd Saba". Cfr. 1 Rè 10:1-10; 2 Cronache 12 :1-12.

chila a l'era vnùda da l'àutr cap dël mond mach për podèj vèdde la savièssa 'd Salomon. Ora a-i é ambelessì cheidun ch'a l'é pì grand che Salomon. <sup>32</sup>Ant ël dì dël giudissi, j'abitant ëd Ninive as levran për condané la gent ëd costa generassion-sì, përchè a la predicassion ëd Giòna lor a l'avìo bin pentisse<sup>218</sup>. Ora a-i é ambelessì cheidun ch'a l'é pì grand che Giòna.

## Arsèive la lus

<sup>33</sup>Ora, a-i é gnun ch'a visca na luserna e che peui a la buta ant un leugh èstèrmà o sota 'n vas. A la buta pitòst an s'un candlé përchè coj ch'a intro ant la ca a vèddo 'l ciàir ch'a fà<sup>219</sup>.

<sup>34</sup>Ij tò euj a son tanme na luserna ch'a dà 'd lus a tò còrp. Se ij tò euj a son bon, ëdcò tò còrp a sarà al ciàir; ma s'a son nen bon<sup>220</sup>, ëdcò tò còrp a sarà ant lè scur. <sup>35</sup>Vardé che la lus ch'i chërde d'avèj a sia nen, an efet, dè scur. <sup>36</sup>Përchè se tut tò còrp a l'é anluminà, e gnun canton ch'a-i sia ant lè scur, anlora toa vita antrega a sarà splendrianta, coma cand ch'a 'n rifletor a l'anlùmina con soa lus.

## D'acuse contra ij cap religios

<sup>37</sup>Damentre ch'a parlava, un Farisé a l'ha anvitato a disné a soa ca. Gesù a l'é andaje e a l'é butasse a tàola. <sup>38</sup>Ma 'l Farisé a l'é stupisse che Gesù a l'era nen lavasse le man anans ëd mangé<sup>221</sup>. <sup>39</sup>Ma 'l Signor a l'ha dije: "Vojàutri ij Farisé i netie la copa e 'l piat mach da fòra e 'l drinta 'd vojàutri a l'é pien ëd robarissi e 'd gramissia. <sup>40</sup>I seve mach dij fòj! Nosgnor, ch'a l'ha fàit ël fòra, ha-lo pa fàit ëdcò 'l drinta? <sup>41</sup>Netié, donca, ël drinta an fasend ëd limòsne 'd lòn ch'i l'ave, e anlora tut a sarà purificà pèrdabon!"

---

218 Cfr. Giòna 3:5.

219 Cfr. Maté 5:15; March 4:21; Luca 8:16.

220 O "gram".

221 Conformo le prescrission sirimoniaj dla tradission

<sup>42</sup>Maleur a vojàutri, ij Farisé, pèrchè i paghe la décima dla menta, dla ruta e d'ògni sòrt d'erbagi, e i lasse da banda la giustissia e l'amor de Nosgnor. Fé pura tute cole ròbe-lì, ma senza tralassé le pì 'd pèis<sup>222</sup>.

<sup>43</sup>Maleur a vojàutri, ij Farisé, ch'av pias d'ocupé ij prim pòst ant le sinagòghe e che la gent av fasa 'd riverense ant ij mercà. <sup>44</sup>Maleur a vojàutri, pèrchè i seve tanme 'd tombe stèrmà sota la tèra d'un camp: la gent a-i passa ansima e as na rendo nen cont”.

<sup>45</sup>Anlora cheidun dij magister dla Lege a l'ha pijà la paròla e a l'han dije: “Magister, con lòn ch'it dise ti t'ofende 'dcò nojàutri!”.

<sup>46</sup>E Gesù a l'ha dije: “Maleur ëdcò a vojàutri, ij magister ëd la Lege, pèrchè i carie an sla schin-a dla gent ëd fardèj ch'as peudo nen porté, ma vojàutri coj fardej-lì i-j toche nen gnanca con un dil. <sup>47</sup>Maleur a voi, ch'i fabriche dij monument funerari ai profeta ch'ij vòstri antich a l'han massaje! <sup>48</sup>Parèj i mostre ch'i seve d'acòrdi con lòn che loràutri a l'han fàit: ij vòstri antich a l'han massà ij profeta e vojàutri i-j fabriche 'd monument! <sup>49</sup>A l'é pèr lòn che la sapiensa 'd Nosgnor a l'ha dit: ‘Mi i manderai dij profeta e d'apòstoj e a na mass-ran e a na scass-ran’.

<sup>50</sup>A n'arzulta che costa generassion a sarà ciamaje 'd rende cont dël sangh ëd tuit ij profeta, col ch'a l'é stàit vèrsà fin-a da la fondassion dël mond - <sup>51</sup>dal sangh d'Abel<sup>223</sup>, al sangh ëd Zacarià<sup>224</sup>, ch'a l'é stàit massà an tra l'autar e 'l santuari. Éh, iv diso che 'd sicur lolì costa generassion a l'avrà 'dcò da rend-ne cont. <sup>52</sup>Maleur a vojàutri, ij magister ëd la Lege, pèrchè i porte via da la gent la ciav ëd la conossensa. Vojàutri midem i seve nen intraje e i l'ave ampedì che d'àutri a j'intrèisso”.

<sup>53</sup>Cand che Gesù a stasià pèr seurte da lì, ai magister ëd la Lege e ai Farisé a l'é vnuje 'n gran fot e a l'han comensà a provochele pèr sèrché 'd gaveje da la boca 'd ròbe pèr chiel arzigose <sup>54</sup>con l'intension ëd feje dì cheicòsa ch'a lo podèissa compèrmètte e, parèj, ëd podèjlo acusé.

---

222 Cfr. Levitich 27:30.

223 Cfr. Genesi 4:8.

224 Cfr. 2 Crònache 24:20-21

<sup>53</sup>Cand che Gesù a stasìa pèr seurte da lì, ai magister ëd la Lege e ai Farisé a l'é vnuje 'n gran fot e a l'han comensà a provocheło pèr sèrché 'd gaveje da la boca 'd ròbe pèr chiel arzigose <sup>54</sup>con l'intension ëd feje dì cheicòsa ch'a lo podèissa compèrmètte e, parèj, ëd podèjlo acusé.

## 12

### Avertiment contra l'ipocrisìa

<sup>1</sup>Ant ël mentre, vaire mijé 'd pèrson-e a l'ero assemblasse tant da fé na scarcagnètta da nen disse. Anlora Gesù a l'ha comensà a dì prima ai sò dissépoj: "Pijeve varda da l'alvà dij Farisé<sup>225</sup>, ch'a l'é l'ipocrisìa. <sup>2</sup>Ël temp a ven che tut lòn ch'a l'é stèrmà a sarà butà al ciàir<sup>226</sup> e tut lòn ch'a l'é 'n segret a sarà fàit conòsse a tuti<sup>227</sup>. <sup>3</sup>A l'é pèr lòn che le còse ch'i l'hai dive ant lè scur as sentiran al ciàir, e lòn ch'i l'eve ciosionà<sup>228</sup> ant le stansie pì artirà, a sarà proclamà da le trasse dle ca.

### Anvit a la fuisa

<sup>4</sup>A vojàutri ch'i seve ij mè amis, iv diso ch'i l'àbie nen tëmma 'd coj ch'a masso 'l còrp e che apress ëd lòn a pseudo fé gnente 'd pì. <sup>5</sup>I veuj pitòst mostreve col ch'i l'eve d'avèjne tëmma: avèj tëmma ëd col ch'a l'ha 'l podèj, apress ch'a l'ha massà, ëd mandeve a l'infern. Iv lo diso ciàir e net: avèj tëmma 'd colli.

<sup>6</sup>As da-lo nen sinch passaròt pèr doe pcite moneje d'aram? Pura, Nosgnor as dësmentia gnanca d'un sol ëd lor. <sup>7</sup>Ëdcò tùit ij cavèj ëd vostra testa a son contà. Donca, avèj nen tëmma, vojàutri i l'eve pì 'd valor che tuta na volà 'd passaròt.

---

225 Cfr. Maté 16:6; March 8:15.

226 O "arvelà".

227 Cfr. March 4:22; Luca 8:17.

228 O "dit ant le oriye".



## Diciaré an pùblich ch'i chërdoma an Crist

<sup>8</sup>Ora iv diso che chionque a m'arconoss-rà an pùblich<sup>229</sup> an èsto mond, èl Fieul èd l'Òm èdcò a l'arconoss-rà a la presensa dj'àngej èd Nosgnor, 9ma chionque a m'arneghèrà an èsto mond, a sarà arnegà dè 'dnans a j'àngej èd Nosgnor.

<sup>10</sup>Chionque a parlerà contra 'l Fieul èd l'Òm, a-j sarà pèrdonà, ma col ch'a l'avrà bèstèmmià contra lè Spirit Sant, a-j sarà mai pì pèrdonà<sup>230</sup>.

<sup>11</sup>E cand ch'av èmneran ant le sinagòghe, dè 'dnans ai magistrà o a j'autorità, buteve nen an pen-a dèl coma o dèl che ch'i l'avreve da rësponde, o 'd lòn ch'i l'avreve da dè. <sup>12</sup>Pèrchè a sarà lè Spirit Sant ch'av mostrerà bele an col moment lè lòn ch'i l'avreve da dè<sup>231</sup>.

## Paràbola dlè sgnor ch'a l'era 'n fòl

<sup>13</sup>Cheidun d'an tra la gent a l'ha dije a Gesù: “Magìster, disje a mè frel ch'a divida con mi l'ardità?”. <sup>14</sup>Ma chiel a l'ha rësponduje: “Amis<sup>232</sup>, chi é-lo ch'a l'ha stabilime an sù vojàutri pr' esse vòst giùdes e pèr fé vòstre spartingaje?”. <sup>15</sup>Peui a l'ha dije: “Pijeve varda da ògni sòrt èd susnada. Pèrchè bin che cheidun a l'àbia 'd beni an bondansa, coj beni-lì a-j daran nen la vita”.

<sup>16</sup>Peui a l'ha contaje costa paràbola: “Ij camp èd nè sgnor a l'avìo daje 'n racòlt fosonant. <sup>17</sup>E a pensava da chiel, disand: ‘Còs hai-ne da fé, pèrchè i l'hai nen pro dè spassi pèr goerné ij mè racòlt’. <sup>18</sup>Peui a l'ha dit: ‘I l'hai capì lòn ch'i l'hai da fé: i camprai giù ij mè granè e im fabbricheraj èd pì grand: anlora i l'avrai pro dè spassi pèr goerneje tut mè forment e j'àutri

---

229 O “dnans a j'òm”.

230 Cfr. Maté 12:32; March 3:29.

231 12:11-12 cfr. Maté 10:19-20; March 13:11; Luca 21:14-15.

232 O “ò òm”.

mè beni. <sup>19</sup>Anlora i podrai bin dime<sup>233</sup>: Adess it l’has motobin ëd beni ambaronà pèr vaire d’agn; arpòste, mangia, bèiv e fà na bon-a vita’. <sup>20</sup>Ma Nosgnor a l’ha dije: ‘Fòl ch’it ses! Bele sta neuit it l’avras da meuire<sup>234</sup>, e tut lòn ch’it l’has ambaronà, ëd chi sarà-lo?’. <sup>21</sup>A l’é pròpi parèj pèr coj ch’as fan ëd gran’ baron’ ëd ròba pèr lor midem, e ch’as fan nen rich ëdnans a Nosgnor<sup>235</sup>.

## Ij beni dë sto mond

<sup>22</sup>Peui a l’ha dije ai sò dissépoj: “A l’é pèr lòn ch’iv diso: ‘Pijeve gnun crussi pèr vòstra vita, ëd lòn ch’i mangëreve; né pèr vòst còrp, ëd lòn ch’i sareve vèstì. <sup>23</sup>Pèrché la vita a l’é da pì che mangé, e ‘l còrp da pì ch’ël vestì. <sup>24</sup>Fé atension ai còrnajass, lor nì a sëmno, nì a mësso-o; a l’han gnun magasin o grané; pura Nosgnor a-j nuriss. Vojàutri i l’eve pì ‘d valor che j’osej! <sup>25</sup>E chi é-lo col ëd vojàutri che con tut sò crussi a peussa slonghé d’un sol moment soa vita<sup>236</sup>? <sup>26</sup>Parèj, donca, s’i peude nen fé gnanca lòn ch’a l’é motobin ëpcit, pèrché pijeve-ne tant pen-a dël rest? <sup>27</sup>Ten-e a ment com a chërso ij liri; lor nì a travajo, nì a filo, e pura iv diso che gnanca Salomon, an tuta soa glòria<sup>237</sup>, a l’era tant vèstì bin coma un ëd lor. <sup>28</sup>E se Nosgnor a vest parèj l’erba ch’a l’é ancheuj ant ij camp, e che doman a l’é campà ant ël feu, vaire ‘d pì av vèstirà-lo, ò gent ëd pòca fede!

<sup>29</sup>Donca, pijeve pa tanta pen-a ëd lòn ch’i mangëreve e ch’i beivreve. Lasseve nen pijé da l’afann. <sup>30</sup>Pèrché a l’é mach la gent dë sto mond, ij pagan, ch’as pijo tanta pen-a pèr cole ròbe-lì: vòst Pare a sa pro bin lòn ch’i n’eve da manca. <sup>31</sup>Serché pitòst ël Regn ëd Nosgnor, e tute cole còse av saran dàite sul pat.

---

233 O “dì a mia ànima”.

234 O “At sarà ciamà toa ànima”.

235 O “ch’a l’é nen rich an Nosgnor”.

236 O “a peussa gionté n’onsa a soa statura?”.

237 Cfr. 1 Rè 10:4-7; 2 Crònache 9:3-6.

<sup>32</sup>Àbie gnun-a temma, pcit èstrop, pèrché a vòst Pare a l'é piasuje 'd deve 'l Regn.

<sup>33</sup>Vende lòn ch'i l'ave, e fejne limòsna; fevne 'd borse ch'a së frusto nen, e 'n tesòr an cel ch'a ven-a mai a manch, andoa ch'èl làder a peul nen avziness-ne, e andova che le càmoie a pseudo nen guasté. <sup>34</sup>Pèrchè andoa ch'a sia vòst tesòr, èdcò lì a-i sarà vòst cheur”.

## Anvit a vijé

<sup>35</sup>“Tnive sèmpèr pront a l'assion<sup>238</sup> con vòstre luserne anvische<sup>239</sup>. <sup>36</sup>Fevne coma coj servitor ch'a speto che sò padron a torna da la festa 'd nòsse<sup>240</sup>, parèj che cand ch'a vnirà e ch'a tambuss-rà, a-j deurbo sùbit. <sup>37</sup>Bonoros coj servitor ch'èl padron, cand ch'a riva, a-j treuva vijant. In vrità iv diso che chiel midem as butrà 'l faudal, a-j farà stesse a tàula e, avzinand-se a lor, a-j servirà da mangé! <sup>38</sup>Chiel a podrìa bin rivé a mesaneuit o a la primalba, e s'a-j treuva ch'a vijo, beà coj servitor ansilì! <sup>39</sup>Ora a venta ch'i sapie sossì, che se 'l padron èd ca a savèissa a che ora 'l làder a l'ha da rivé, a vija e a lasseria nen che 'l làder as forèissa ant la ca.

<sup>40</sup>Vojàutri, donca, tnive sèmpèr pront, pèrchè 'l Fieul èd l'Òm a vnirà ant l'ora ch'i pense nen<sup>241</sup>”.

<sup>41</sup>Anlora Pero a l'ha dije: “Signor, dises-to sta paràbola-sì pèr noi, o 'dcò pèr tuti?”. <sup>42</sup>E 'l Signor a l'ha dije: “Èl meinagé fedel e giudissios a l'é col che 'l padron a peul deje la responsabilità 'd meinagé la squadra dj' àutri servitor pèr deje lòn ch'a-j toca. <sup>43</sup>Se 'l padron a torna e a trova ch'a l'ha fàit bin sò dovej, a-j na sarà arcompensà. <sup>44</sup>A l'é sicur, iv diso, che 'l padron a-j darà 'd meinagé tuit ij sò beni. <sup>45</sup>Ma se col servitor-lì a

---

238 O “con la sèntura dantorn ai fianch”.

239 Cfr. Maté 25:1-13.

240 Cfr. March 13:34-36.

241 12:39-40, cfr. Maté 24:43-44.

dis ant sò cheur: ‘Mè padron a tarda un pes a rivé’, e ch’as buta a maltraté j’àutri servitor e servente, a mangé, a bèive e a anciochesse, <sup>46</sup>ël padron ëd col servitor a vnirà ‘l dì ch’a lo speta nen e a l’ora ch’a sa nen, a lo castigherà e a-j farà avèj la sòrt ëd coj ch’a son nen fidej.

<sup>47</sup>Èl servitor ch’a l’ha conossù ‘l volej d sò padron, ma ch’a l’ha pa tenusse pront, e ch’a l’ha nen fàit conforma ‘l volèj ëd chiel, a-j sarà dàit motobin ëd patele. <sup>48</sup>Al opòst, col ch’a l’ha nen conossula, e ch’a l’ha fàit d còse degne ‘d castighe, a-j sarà dàit pì pòche patele; pèrchè a ognidun ch’a l’è staje dàit tant, a-j sarà ciamaje tant d’artorn; e cand che a cheidun a l’è staje fidà tant, fin-a ‘d pì a-j sarà torna ciamà”.

## **Gesù a l’è càusa ‘d division**

<sup>49</sup>“I son vnùit pèr visché ‘n feu an sla tèra, e com i vorìa ch’a fussa già viscà! <sup>50</sup>I l’avrai da esse sogetà a ‘n batèsim afros<sup>242</sup> ëd patiment, e coma ch’i vorìo ch’a fuissa già compì. <sup>51</sup>Pensevene ch’i sia vnùit a porté la pas an sla tèra? Iv diso che ‘d nò. I son vnuje pèr porté ‘d division. <sup>52</sup>Pèrchè d’adess anans s’a-i saran sinch ant na famija, lor as dividran tre contra doi, e doi contra tre. <sup>53</sup>As dividran ël pare contra ‘l fieul e ‘l fieul contra ‘l pare; la mare contra la fija, e la fija contra la mare; la madòna contra soa nòra, e la nòra contra soa madòna<sup>243</sup>”.

## **Disserne ‘l temp present**

<sup>54</sup>Peui a-j disìa ‘dcò a la gent: “Cand ch’i vèdde na nìvola ch’a leva da ponent, i dise sùbit: ‘A vnirà tost a pieuve’, e la pieuva a riva. <sup>55</sup>E cand ch’i vèdde a bofé ‘l vent dël mesdì, i dise ch’a farà càud, e lolì a riva. <sup>56</sup>Ipòcrita<sup>244</sup> ch’i seve! I seve bin disserne le aparense dël cel e dla tèra, e com é-lo ch’i disserne pa ‘l temp ch’i vivoma ancheuj?”.

---

242 Cfr. March 10:38.

243 Cfr. Michea 7:7:16.

244 O “fòj”.

## **Butesse a l'assion con urgensa**

<sup>57</sup>“E perchè conosseve ‘dcò nen da vojàutri istess lòn ch’a l’è giust?

<sup>58</sup>Ora, cand ch’it vas dal magistrà con to aversari, procura pèr stra ‘d rivè a n’arcòrdi con chiel; pèr tèmna che chiel at tira dè 'dnans al giùdes e che ‘l giùdes at daga an man èd le guardie, e che lor at buto an pèrzon.

<sup>59</sup>It diso che ti ‘t seurtiras nen da lì fin ch’it l’abie renduje fin-a a l’ùltim centesim”.

## **13**

### **Esortassion a la conversion**

<sup>1</sup>A l’era ‘dcò an col temp-là<sup>245</sup> che cheidun dij present a l’ha contaje a Gesù lòn ch’a l’era capità, che Pilàt a l’avìa fàit massé dij Galilé ch’a j’ero rivà pèr smon-e ‘d sacrificissi al Templi, tant che ‘l sangh èd lor a l’era mes-ciasse a col dij sacrificissi. <sup>2</sup>E Gesù a l’ha replicaje: “Chërdeve che coj Galilé a fusso pì peccador che tuti j’àutri Galilé, perchè ch’a l’han patì ‘d còse parìje?”. <sup>3</sup>Sicur che ‘d nò! Èdcò vojàutri, s’iv pentisse nen dij vòstri pecà, i andreve drit a la pèrdission<sup>246</sup> èd l’istessa manera. <sup>4</sup>Opura, é-lo ch’i chërde che coj disdeut ch’a l’è tombaje a còl la tor èd Siloe, e ch’a l’ha massaje, a fusso pì colpèivoj che tüt j’abitant èd Gerusalem? <sup>5</sup>Nò, ch’iv diso; ma s’iv pentisse nen, i andreve drit a la pèrdission èd l’istessa manera”.

---

245 O “An col istess temp”.

246 O “av capiterà l’istess”. Ambelessì Gesù a parla dla perdission eterna, nen d’esse massà parèj èd coj Galilé.

## Paràbola dël fié stéril

<sup>6</sup>Peui Gesù a l'ha contaje costa paràbola: “A-i era un ch’a l’avìa un fié piantà an soa vigna, e ch’a l’é vnùit a sercheje ‘d frut, ma ch’a l’ha nen trovajne. <sup>7</sup>E a l’ha dit al vignolant: “Varda, a-i é tre agn ch’i ven-o a sèrché ‘d frut da cost fié, e i na trovo pa. Tàjlo, pèrchè l’avrìa-lo da ocupé la tèra pèr gnente?”. <sup>8</sup>E ‘l vignolant a-j rëspond: “Signor, lass-lo ancora pèr cost’ann-sì, fin-a ch’i l’àbia dëscaussalo e ch’i l’àbia butaje ‘d drugia. <sup>9</sup>E s’a fà ‘d frut, it lo lasseras, sèdësno, dòp, falo pura tajé”.

## Varision ëd na fomna andiavlà

<sup>10</sup>A l’era ‘n dì ‘d Saba e Gesù a dotrinava ant na sinagòga. <sup>11</sup>A-i era là na fomna ch’a l’era ampossessà da ‘n demòni ch’a la rendìa malavia da disdeut agn; a l’era andèrnà e a podìa nen drissé la schin-a. <sup>12</sup>Cand che Gesù a l’ha vèddula a l’ha ciamala e a l’ha dije: “Cara fomna, ch’it sie liberà da toa maladia”. <sup>13</sup>E a l’ha faje l’imposission ëd le man, e ant col moment midem la fomna a l’é tornà a drissesse e a dasìa glòria a Nosgnor. <sup>14</sup>Ma ‘l cap ëd la sinagòga, indignà ‘d lòn che Gesù a l’avìa fàit, visadì na varision ant un dì ‘d Saba, pijand la paròla a l’ha dit a l’adunansa: “A-i é ses dì pèr travajé. Ven donca an coj dì-lì pèr feve vari, e nen ant un dì ‘d Saba<sup>247</sup>!”. <sup>15</sup>Èl Signor a l’ha rësponduje: “Ipòcrita ch’i seve! É-lo nen vera che, bele s’a l’é ‘n dì ‘d Saba, vojàutri dèstache ‘l beu e ‘l borich da la grèppia pèr ëmneje a bèive? <sup>16</sup>Forse ch’a podìa nen, costa cara fomna, na fija d’Abraham, che Sàtana a l’avìa tnula an sogession pèr disdeut agn, ess-ne liberà bele s’a l’é ‘n dì ‘d Saba?”. <sup>17</sup>Damentre ch’a disìa ste còse, tùit ij sò avversari a l’ero vèrgognass-ne, ma la gent as arlegrava ‘d tute le còse gloriose che Gesù a fasìa.

---

247 Cfr. Surtia 20:9-10; Deuteronomi 5:13-14.

## Paràbola dla smens ëd senëvra

<sup>18</sup>Gesù a disìa: “A còsa podrià-lo smijé ‘l Regn ëd Nosgnor? A còsa avrai-ne da paragonelo? <sup>19</sup>A smija a na gran-a dë smens ëd senëvra che n’òm a l’ha sëmnà an sò vërzé, ch’a l’è chërsù e ch’a l’è dventà n’erbo grand, ëd tal manera che j’osej dël cel a fasìo ij sò nì ant ij sò branch.

## Parabola dl’alvà

<sup>20</sup>Gesù a l’ha ‘ncora dit: “A còsa avrai-ne da paragonè ‘l Regn ëd Nosgnor? <sup>21</sup>A smija a l’alvà che na fomna a l’ha pijà e ch’a l’ha butala an mes a tre mzure ‘d farin-a, fin-a ch’a la pasta a l’è stàita tuta fërmantà.

## L’intrada dël Regn ëd Dé

<sup>22</sup>Dòp ëd lòn Gesù as n’andasià përla sità e përla borgià e a dotrinava, sëmpe con la precisa intension ëd rivé a Gerusalem. <sup>23</sup>E cheidun a l’ha ciamaje: “Signor, é-lo mach pòca gent ch’a sarà salvà?” <sup>24</sup>E chiel a l’ha dije: “Sforseve d’intré da la pòrta strèita, përchè iv diso che diversi a voreran intreje e a podran nen. <sup>25</sup>Apress che ‘l padron ëd cà a sarà alvasse e ch’a l’avrà sarà la pòrta, vojàutri ch’i stareve fòra iv butreve a tabussé a la pòrta, disand: “Signor! Signor! Deurbene!” e chiel av rëspondrà: “I sai nen ch’i sie o da ‘ndoa ch’i seve!”. <sup>26</sup>Antlora i butreve a dije: “I l’oma mangià e beivù an toa presensa, e ti ‘t l’has dotrinà an nòstre contrà”. <sup>27</sup>Ma chiel av rëspondrà<sup>248</sup>: “Iv diso ch’i sai nen ch’i sie e da ‘ndoa ch’i seve; artireve da mi, tuti vojàutri chi l’ave fàit dël mal vòst mësté!”. <sup>28</sup>Lì a-i sarà ‘d pior e ‘d rabia<sup>249</sup> cand ch’i vèdreve Abraham, Isàch e Giacòb e tüt ij profeta ant ël Regn ëd Dé e vojàutri ch’i sareve campane fòra. <sup>29</sup>A-i na vniran ëdcò da Orient e da Ossident, e dal Setentrion e dal Mesdì,

---

248 Cfr. Salm 6:8.

249 O “schërziné ‘d dent”. Cfr. Maté 22:13; 25:30.

ch'a saran a tàula ant ël Regn ëd Nosgnor<sup>250</sup>. <sup>30</sup>E armarché bin sossì: coj ch'a son j'ùltim a saran ij prim e coj ch'a son ij prim a saran j'ùltim<sup>251</sup>".

## Eròd a veul fé massé Gesù

<sup>31</sup>An col istess moment, cheich Farisé e son vnù da chiel e a l'han dije: "Artirte e vatne via da sì, pèrchè Eròd a veul fete massé!". <sup>32</sup>E chiel a l'ha rësponduje: "Andé a dì a cola vòlp che i seguirai a taparé 'd demòni e a fé 'd varision ancheuj e doman, e che 'l ters dì i compirai mè propòsit. <sup>33</sup>Éh, ancheuj, doman e 'l dì dòp a venta ch'i séguito mè senté, pèrchè a peul nen andé ch' un profeta a meura fòra 'd Gerusalem!".

## Lamenta dzora Gerusalem

<sup>34</sup>"Ò Gerusalem, Gerusalem, ch'it masse ij profeta e ch'it prasse a mòrt coj ch'at son mandà; vaire 'd vire ch'i l'hai vorsù raduné ij tò fieuj<sup>252</sup> coma ch'a fà na ciossa con ij sò pipì sota soe ale, ma i l'eve nen vorsulo. <sup>35</sup>E ora vardé lòn ch'av càpita: vòstra ca a va resté bandonà. Iv diso an vrità ch'im vèdreve pì nen fin-a ch'a rivrà 'l temp ch'i direve: Ch'a sia benedì col ch'a ven an nòm ëd Nosgnor<sup>253</sup>!".

## 14

### Gesù a variss n'òm un dì 'd Saba

<sup>1</sup>A l'é rivà che, un dì ch'a l'era Saba, Gesù a l'é andàit a disné a ca d'un dij prinsipaj dij Farisé, e la gent a lo beicava. <sup>2</sup>Dë 'dnans ëd chiel a j'era n'òm malà d'idropisìa<sup>254</sup>. <sup>3</sup>E Gesù a l'ha ciamà ai magìster ëd la Lege e ai Farisé: "É-lo consentì o nò ëd fé na varision ant un dì 'd Saba?". <sup>4</sup>E lor a

---

250 13:28-29, cfr. Maté 8:11-12.

251 Cfr. Maté 19:30; 20:16; March 10:31.

252 O "toe masnà".

253 Cfr. Salm 118:26.

254 Ch'a l'avìa le gambe e ij bras gofie, eivose.



l'han gnanca banfà. Anlora Gesù a l'ha tocà col òm malavi, a l'ha varilo e peui a l'ha daje 'l congé. <sup>5</sup>Parèj, adresand-se a lor, a l'ha dije: “Chi é-lo col ëd vojàutri che, s'ha l'ha n'aso o 'n beu ch'a ven-a a tombeje ant na tampa<sup>255</sup> ëd Saba, a lo tira nen feura sùbit<sup>256</sup>?”. <sup>6</sup>A lòn, contut, lor a savìo nen còsa rëspondje.

## Na lesson d'umiltà

<sup>7</sup>Gesù a l'avìa 'dcò armarcà che j'anvità a col disné a cercavo d'astesse ant ij pòst d'onor davzin al cap-tàula<sup>257</sup>. Anlora a l'ha daje cost consèj<sup>258</sup>: <sup>8</sup>“Cand ch'it saras anvità da cheidun a nòsse, va nen a butete ant un pòst d'onor. A podrìa ess-je d'anvità pi amportant che ti, <sup>9</sup>e col ch'a l'ha anvitate a podrìa vni a dite: ‘Daje tò pòst a stossì’. Ti tl'avrìes anlora d'andé a ciapé un dj'ùltim pòst ch'a son restaje al fond ëd la tàula. Che onta lolì at sarìa! <sup>10</sup>Ma cand ch'it saras anvità, va a butete a l'ùltim pòst, pèrchè cand ch'a vnirà col ch'a l'ha anvitate, at disa: ‘Mè amis, monta pi ansù!’. Anlora lolì at farà onor dè 'dnans a tuti coj ch'a saran a tàula con ti<sup>259</sup>. <sup>11</sup>Pèrchè chionque a s'eleva a sarà sbassà, e chionque a sè sbassa<sup>260</sup>, a sarà elevà<sup>261</sup>”.

<sup>12</sup>Gesù a disìa 'dco a col ch'a l'avìa anvitalo: “Cand ch'it fas un disné o na sin-a, anvita nen ij tò amis, nì ij tò frej, nì ij tò parent, nì ij tò vzin ëd ca ch'a son dè sgnor. Lor a podrìo a sò torn anvitete e mach lolì a sarìa toa arcompensa. <sup>13</sup>Ma cand ch'it faras un festin, anvita ij pòver, j'invàlid, jè stròpi e ij bòrgno. <sup>14</sup>Cand ch'a-i sarà l'arsurrection dij giust, Nosgnor a t'arcompenserà pèr avèj anvità coj ch'a podìo nen arcompensete.

---

255 O “ant un poss”.

256 Cfr. Maté 12:11.

257 O “ai prim pòst”.

258 O “a l'ha proponuje costa paràbola”.

259 14:8-10 cfr. Proverbi 25:6-7.

260 O “umilià”.

261 Cfr. Maté 23:12; Luca 18:14.

## Paràbola dij convità a la gran festa

<sup>15</sup>Un ëd coj ch'a j'ero a tàula con Gesù, cand ch'a l'ha senti cole soe paròle, a l'ha dije: "Che benedission a sarà cola 'd pijé part al gran festin dël Regn ëd Nosgnor!".

<sup>16</sup>Gesù a-j rëspond con na conta: "N'òm a l'avìa organisà na gran festa e a l'avìa anvitaje motobin ëd gent. <sup>17</sup>E a l'ora dla sin-a a l'ha mandà sò servidor për dije ai convità: "Vnì, përché tut a l'é pront". <sup>18</sup>Ma tuti, senza ecession, a l'han comensà a tiré feura dlë scuse për nen venje. Ël prim a l'ha dije: "I l'hai pen-a catà 'n camp e a venta për fòrsa ch'i parta për andelo a vèdde. It prego, tenme për scusà". <sup>19</sup>N'àutr a l'ha dije: "I l'hai catà sinch cobie 'd beu, e i vad a proveje. It prego, tenme për scusà". <sup>20</sup>E n'àutr ancora a l'ha dije: "I son pen-a maridame e për lòn i pseudo nen ven-e". <sup>21</sup>Parèj ël servidor a l'é tornass-ne e a l'ha riferì a sò padron lòn ch'a l'avìo dije. Anlora a col padron a l'é montaje la flin-a e a l'ha dit a sò servidor: "Seurt an pressa për le piasse e le contrà dla sità, e mena sì ij pòver, j'invalid, ij sòp e ij bòrgno". <sup>22</sup>Pì tard ël servitor a l'ha dije: "Signor, a l'é fasse lòn ch'it l'has comandà, e a-i é ancora 'd pòst". <sup>23</sup>E 'l padron a l'ha dije al servidor: "Seurt ancora për le strà e giù për j'òrt e coj ch'it trovas ansist<sup>262</sup> ch'a j'intro, fintant che mia ca a sia pien-a 'd gent, <sup>24</sup>përchè coj ch'i l'avìa anvità për prim a podran pì gnanca tasté le delissie 'd mia sin-a".

## Lòn ch'a costa d'andeje dapress a Gesù

<sup>25</sup>Ora, na gran furfa a j'andasìa dapress<sup>263</sup>, e chiel, virand-se anvers ëd lor a l'ha dije: <sup>264</sup>"S'i voleve dventé ij mè dissépoj<sup>264</sup> i l'eve da considereme tant important che, an confront, vostra relassion con vòst pare e mare, vòstra fomna e vòstre masnà, vòstri frej e vostre seur, e fin-a vòstra vita, a parèissa n'òdio anvers ëd lor. S'a l'é nen parèj, i peude nen esse ij mè

---

262 O "sfòrsa".

263 O "a lo companiava".

264 O "Se quaidun a ven da mi".

dissépoj<sup>265</sup>. <sup>27</sup>E chionque a pòrta nen soa cros e am ven pa dapress, a peul nen esse mè dissépol<sup>266</sup>.

<sup>28</sup>Chi é-lo col ëd vojàutri che, an efet, s'a veul fabriché na tor, a as seta nen prima a calcolene le spèise, pèr vèdde s'a n'ha pro pèr terminela?

<sup>29</sup>Dësnò, se, apress d'avèjne fàit le fondassion, e nen avend-la podù terminé, tuti coj ch'a la vèdran as butran a mincionelo, <sup>30</sup>disand: "Collì a l'ha comensà a fabriché e a l'ha nen podù terminé soa oevra". <sup>31</sup>Opura, chi é-lo col rè ch'a part pèr dé bataja a n'àutr rè, che, prima 'd tut, as seta nen e a fasa 'd consultassion s'a podrà con des mila òm batse contra col ch'a-j ven ancontra con vint-mila òm? <sup>32</sup>S'a lé nen parèj, a l'é mej ch'a-j manda n'ambassador, mentre ch'a l'é ancora da leugn, e a-j ciama la pas.

<sup>33</sup>Parèj, donca, ognidun ëd vojàutri ch'arnunsia nen a tut lòn ch'a l'ha, a peul nen esse mè dissépol.

## La sal senza savor

<sup>34</sup>La sal a l'é bon-a, ma se la sal a perd sò savor, con còs é-lo ch'un a-j lo rendrà? <sup>35</sup>A l'é pì nen bon-a nì pèr la tèra, nì pèr la drugia, ma as campa mach via. Col ch'a l'ha d'orije pèr scoté, ch'a scota.

## 15

<sup>1</sup>An col temp-lì, ëd gablé e d'àutra gent parìja ch'a l'avìa nen na bon-a 'rputassion<sup>267</sup> as avzinavo tùit a Gesù pèr sente lòn che chiel a l'avìa da dì. <sup>2</sup>Ma ij Farisé e ij magìster ëd la Lege a ciosionavo, disand: "Chiel-sì a arsèiv ëd gent ëd cativa rìputassion e a disna 'nsema a lor<sup>268</sup>".

---

265 Cfr. Maté 10:37.

266 Cfr. Maté 10:38; 16:24; March 8:34; Luca 9:23.

267 O "jë scriba".

268 Cfr. Luca 5:29-30.

## Paràbola dla fèja pèrdù

<sup>3</sup>Parèj Gesù a l’ha contaje costa paràbola: <sup>4</sup>“Chi é-lo col òm an tra ‘d vojàutri ch’a l’abia sent fèje e che s’a na perd un-a, a lassa nen le novantaneuv ant èl desert, pèr andé a serché cola ch’a l’é pèrdù, fintant ch’ a l’artreuva? <sup>5</sup>Artrovala ch’a l’ha, as la buta an sle spale tut alégher, <sup>6</sup>e, tornà an soa ca, a ciama j’amis e j’avzin, an disand: ‘Arlegreve con mi, pèrch’ i l’hai artrovà na mia fèja ch’a l’era pèrdusse?’ <sup>7</sup>Iv diso ch’a-i sarà pì ‘d gòj an cel pèr un sol peccador ch’a ven-a a pentisse, che pèr novantaneuv giust ch’a l’han nen da manca ‘d pentiment.

## Paràbola dla monèja pèrdù

<sup>8</sup>Opura, chi é-la cola fomna che s’a l’ha des moneje d’argent, s’a na perd un-a, a visca nen èl ciàir, e ch’a ramassa la ca da bin<sup>269</sup> fin-a a tant ch’a l’artreuva? <sup>9</sup>E che, apress d’avèjla trovà, a ciama j’amise e j’avzin-e, an disandje: “Arlegreve con mi, ch’i l’hai trovà la monèja ch’i l’avìa pèrdù. <sup>10</sup>Parèj iv diso ch’a-i é ‘d gòj an tra j’àngelj ëd Nosgnor pèr un sol peccador ch’a ven a pentisse”.

## Paràbola dël fieul pèrdù

<sup>11</sup>Gesù a l’ha ‘dcò dije: “N’òm a l’avìa doi fieuj. <sup>12</sup>E ‘l pì giovo a l’ha dit a sò pare: “Pare, dame la part dël patrimòni<sup>270</sup> ch’ am toca”, e chiel a l’ha fàit le spartingaje. <sup>13</sup>Pòch dì dòp, rabastà ch’a l’avìa tut, èl fieul pì giovo a l’é partì pèr un pais lontan, e lì a l’ha sgairà tute soe sostanse<sup>271</sup> an vivend da sfardà<sup>272</sup>. <sup>14</sup>Apress ch’a l’avìa spendù tut, an col pais a l’é rivaje na gran carèstia e chiel a l’ha comensà a esse ant l’arzigh ëd meuire ‘d fam<sup>273</sup>. <sup>15</sup>Anlora a l’é andass-ne vìa e a l’é butasse al sèrvissi

---

269 O “con diligensa”.

270 O “ardità”.

271 O “dàit fond a soa fortun-a”.

272 O “con na vita dësbaucià”.

273 O “ant la miseria”, “a trovesse ant le bzogn”.

d'un dj'abitant dël pais, ch'a l'ha mandalo ant ij sò camp a pasturé ij crin. <sup>16</sup>E col fieul a l'avria bin vorsù gavesse la fam con ij carubi ch'ij crin a mangiavo, ma gnun a-i na dasìa.

<sup>17</sup>Anlora a l'é arpijasse e a l'ha dit: 'Vàire salarià i é-lo ant la ca 'd mè pare ch'a l'han ëd pan an bondansa e mi i son sù a meuire 'd fam! <sup>18</sup>I farai parèj: i andrai da mè pare, e i-j dirai: 'Pare, i l'hai pecà contra 'l cel e contra 'd ti. <sup>19</sup>I son pì nen degn d'esse ciamà tò fieul; tratme parèj d'un dij tò garson". <sup>20</sup>A l'é donca partì e a l'é ancaminasse vers sò pare; e coma ch'a l'era ancora da leugn, sò pare a l'ha vëddulo e a l'é stàit pijà da la compassion, a l'é coruje ancontra, a l'é campassje a còl e a l'ha basalo. <sup>21</sup>Ma 'l fieul a l'ha dije: "Pare, i l'hai pecà contra 'l cel e contra 'd ti, e i son pì nen degn d'esse ciamà tò fieul. <sup>22</sup>Ma 'l pare a l'ha dije ai sò servitor: 'Porté sù la vesta la pì bela e butèjla adòss; butèje n'anel al dil e 'd sàndole ai pé. <sup>23</sup>E mneme l vitel a l'angrass e felo massé: mangioma e foma festa. <sup>24</sup>Përchè cost mè fieul a l'era mòrt, e a l'é tornà a la vita; i l'avio përdulo e i l'oma artrovalo'. E a l'han comensà a fé festa.

<sup>25</sup>Ora, sò fieul pì grand<sup>274</sup> a l'era 'nt ij camp a travajé; e com a tornava e ch'a l'era davzin a la ca, a l'ha sentì canté e balé. <sup>26</sup>A l'ha ciamà a un dij sò servidor còs ch'a-j rivèissa. <sup>27</sup>E col servidor a l'ha rësponduje: 'A l'é artornà tò frel, e tò pare a l'ha fàit massé 'l vitel a l'angrass. I foma na gran festa përché tò frel a l'é tornà san e salv'. <sup>28</sup>Ma a chiel a l'é montaje la flin-a e a vorìa nen intré, bele se sò pare a lo preghèissa 'd ven-e 'ndrinta. <sup>29</sup>Ma chiel a l'ha rësponduje a sò pare: 'Ma varda 'n pò, a fà vaire agn ch'i son a tò servissi e mai i son andàit contra a lòn ch'i't ëm comandave. E ti 't l'has mai dame gnanca 'n cravòt për fé festa con ij mè amis. <sup>30</sup>Ma adess che stossì, tò fieul, ch'a l'ha dàit fond a toe sostanse con le gindre, a l'é artornà, për chiel it l'has massà 'l vitel a l'angrass'. <sup>31</sup>E 'l pare a l'ha rësponduje: 'Varda, mè car fieul, ti 't ses sèmper èstàit con mi, e tut lòn cha l'é mè a l'é tò. <sup>32</sup>Ora a ventava pròpi fé festa e

---

274 O "prim-génit".

arlegresse, përchè cost tò frel, a l'era mòrt e a l'é tornà a la vita; a l'era përdù, e i l'oma artrovalo”.

## 16

### Paràbola dl'ecònomo furb

<sup>1</sup>Gesù a-j disìa ‘dcò ai sò dissépoj: “A-i era nè sgnor ch’a l’avìa n’ecònomo ch’a l’era stàit acusà dè ‘dnans a chiel ëd malvèrsé ij sò beni. <sup>2</sup>A l’ha mandalo a ciamé e a l’ha dije: “Còs é-lo ch’i sento dè ‘d ti? Rend-me cont ëd toa aministrassion përchè da ora anans ti’t l’avras pì nen ël mainagi dij mè beni. <sup>3</sup>Anlora l’ecònomo a l’ha pensà: “Còsa farai-ne adess, da già che mè padron am leva l’aministrassion? A sapé i son pa bon, e i l’hai onta ‘d ciamé la limòsna. <sup>4</sup>I sai lòn ch’i l’hai da fé përchè ch’a-i sia cheidun ch’a m’arsèiva ant soa ca cand ch’am sarà levà l’aministrassion”. <sup>5</sup>Anlora a l’a ciamà ciaschëdun dij debitor ëd sò padron, e a l’ha dije al prim: ‘Vàire deuves-to a mè padron?’. <sup>6</sup>Col-lì a l’ha rësponduje: ‘Sent mzure d’euli’. E a l’ha dije: ‘Pija tò òblig e march-ne mach cinquanta’. <sup>7</sup>Peui a l’ha dije a n’àutr: ‘E ti, vaire ch’it jè deuves-to?’. A l’ha rësponduje: ‘Sent sach ëd forment’. E a l’ha dije: ‘Pija tò òblig e march-ne mach otanta’. <sup>8</sup>Lë sgnor, sò padron, a l’ha avù parèj da feje l’elògi al ecònomo, përchè a l’era stàit furb. A l’é pròpi vera che ij fieuj dè sto mond, cand ch’a l’han da traté con le ròbe dè sto mond, a son pì furb ch’ij fieuj dla lus. <sup>9</sup>E mi ‘dcò iv diso: ‘Dovré lè richèsse dè sto mond pèr feve dj’amis, parèj che cand ch’a ven-o a manché, i sie arseivù an d’abitassion eterne.

<sup>10</sup>Col ch’a l’é fidel an còse pcite, a sarà fidel ëdcò an còse grande; e col ch’a ambròja an còse pcite, a ambrojarà ‘dcò ant le grande. <sup>11</sup>Se dònca i seve nen èstàit fidej ant ël meinagi dle còse dè sto mond, chi é-lo ch’a

podrà fidesse ‘d vojàutri con le richësse dël cel<sup>275</sup>? <sup>12</sup>E se an lòn ch’a l’è dj’àutri i seve nen èstàit fidej, chi é-lo ch’av darà lòn ch’a l’è vòst?

<sup>13</sup>Gnun servidor a peul serve dòì padron, pèrchè i l’avreve un an ghignon e a l’àutr a-j vorereve bin; o a un i sareve dedicà e l’àutr i lo dèspresiereve. I peude nen serve Nosgnor e ij sòld ant l’istess temp<sup>276</sup>.

## Ij Farisé e ij sòld

<sup>14</sup>Ij Farisé, ch’a j’ero motobin tacà ai sòld, an sentend èsti discors as na sbefiavo ‘d Gesù. <sup>15</sup>Anlora chiel a l’ha dije: “Vojàutri i seve coj che dè ‘dnans a la gent iv feve passé pèr èd gent giusta, ma Nosgnor a conòss vòst cheur. Lòn ch’a l’è apressià da la gent, Nosgnor a lo detesta.

## La Lege e ‘l Regn ëd Nosgnor

<sup>16</sup>La Lege e ij Profeta a l’han durà fin-a a Gioann; da col temp-lì a l’è nunsità la Bon-a Neuva dël Regn ëd Nosgnor, e tùt a sè sfòrso d’intreje<sup>277</sup>. <sup>17</sup>Contut, a l’è pì fàcil ch’a dèsparisso ij cej e la tèra che un sol pont ëd la Lege a ven-a a esse cassà<sup>278</sup>. <sup>18</sup>Pèr esempi, col ch’a fà divòrsi da soa fomna e ch’a na marida n’àutra, a comèt n’adulteri, e chi ch’as marida con na fomna divorsià<sup>279</sup> a comèt n’adulteri<sup>280</sup>”.

## La paràbola dlë sgnor e ‘d Lasàr

<sup>19</sup>Gesù a l’ha dit: “Ora a-i era në sgnor<sup>281</sup> ch’a sè vestìa ‘d pòrpora e ‘d lin fin, e che tùt ij dì as dava a la bela vita. <sup>20</sup>A-i era ‘dcò un pòver, pèr nòm Lasàr, ch’a stava cogià a la pòrta dla cà dlë sgnor e ch’a l’avìa tut ël

---

275 O “con ij beni genit”.

276 Cfr. Maté 6:24.

277 Cfr. Maté 11:12-13.

278 Cfr. Maté 5:18.

279 O “arpudià”.

280 Cfr. Maté 5:32; 1 Corint 7:10-11.

281 O “n’òm rich”.

còrp pien ëd piaghe. <sup>21</sup>Ël pòver a l'avria tant vorsù pasiesse la fam mach con j'avans ch'a cascavo da la tàula dlë sgnor; e fin-a ij can a vnisìo a bërlicheje le piaghe. <sup>22</sup>A l'é rivà che 'l pòver a l'é mòrt, e a l'é stàit portà da j'àngej dacant<sup>282</sup> a Abraham. Ëdcò lë sgnor a l'é mòrt e a l'é stàit sotrà. <sup>23</sup>Cand ch'a l'é rivà ant ël leugh dij mòrt<sup>283</sup>, an mes ai torment, a l'ha aussà lë sguard e a l'ha vëddù da leugn Abraham, con Lasàr ch'a jè stava dacant. <sup>24</sup>Lë sgnor, anlora a l'ha crijà: 'Pare Abraham, àbie compassion ëd mi e manda Lasàr, ch'a bagna almanch la punta 'd sò dil ant l'eva, e ch'a ven-a a rinfrëscheme la lenga, përchè i patisso an manera afrosa an mes a coste fiamme!'. <sup>25</sup>Abraham a l'ha rësponduje: 'Mè fieul, arcòrd-te che, an toa vita at son tocate già d'ògni sòrt ëd beni, mentre che Lasàr a l'ha mach arseivù 'd mal. Contut, adess chiel a l'é consolà, e ti 't ses tormentà an manera afrosa. <sup>26</sup>Pi 'd lòn, a-i é 'n gran abim an tra nojàutri e vojàutri, ëd manera che coj ch'a vorìo passé da sù a lù con vojàutri a pseudo nen; nì da lù passé ansissì'. <sup>27</sup>Anlora lë sgnor a l'ha dit: "It prego, donca, pare Abraham, ëd mandelo a ca 'd mè pare, <sup>28</sup>përchè ch'i l'hai sinch frej e ch'a-j renda testimoniansa dlë stat andoa ch'i son; pë tèmma ch'a ven-o 'dcò lor an ës leugh ëd torment!'. <sup>29</sup>Abraham a l'ha rësponduje: "Già lor a l'han Mosè e ij profeta: ch'a jë èscoto e a saran salv!'. <sup>30</sup>Lë sgnor a l'ha replicà: 'Nò, pare Abraham, ma se cheidun dai mòrt a va da lor, as arpentiran!'. <sup>31</sup>E Abraham a l'ha dije: "S'a scoto nen Mosè e ij profeta, as lasseran nen convince 'd sicur gnanca da 'n mòrt ch'a arsussita!'".

---

282 O "an sen".

283 O "ant l'infèrn".



## Dutrin-a an sël përdon e la fede

<sup>1</sup>Gesù a l’ha dije ai sò dissépoj: “Purtròp a-i sarà sèmpèr cheidun ch’a farà tombé d’àutri an pecà<sup>284</sup>, ma maleur a chi a-j fà tombé! <sup>2</sup>A sarìa mej për chiel ch’a-j butèisso na pera da mulin antorn al còl e ch’a lo campèisso ant ël mar che ‘d fé tombé<sup>285</sup> un dè sti cit-sì. <sup>3</sup>Sté a l’avàit! Se tò frel cristian a comèt un pecà contra ‘d ti, arpròcc-lo, e s’as na pentiss, përdonjè<sup>286</sup>. <sup>4</sup>S’a comèt col pecà set vire ‘l dì, e set vire ‘l dì a artorna për dite: “Im na ringreto”, ti ‘t l’has da përdonelo”.

<sup>5</sup>Anlora j’apòstoj a l’han dije al Signor: “Fà chërse nòstra fede<sup>287</sup>!”. <sup>6</sup>E ‘l Signor a l’ha dije: “S’i l’avèisse na fede pcita tanme na grana dè smens ëd senëvra, a sarìa assé për dì a col moré: ‘Dësreis-te e vate a piantete ant ël mar’ e col èrbo av ubidrià!”.

<sup>7</sup>“Chi é-lo col ëd vojàutri che s’a l’ha un sërvent a lavoré o a pasturé jè strop, e ch’a-j disa sùbit cand che chiel a torna dai camp: ‘Ven sì e mangioma ansema?’ <sup>8</sup>Nò, a-j dirà pitòst: ‘Pront-me ‘l disné: but-te adòss ël faudal për servìme e date da fé fin-a ch’i l’àbia mangià e beivù mi. Apres ëd lòn it mangeras e it beivras ti!’ <sup>9</sup>Përchè ‘d lòn, ha-lo salacad d’obligassion a col sërvent për avèj fàit lòn ch’a l’avìa comandaje? I chërdo che ‘d nò. <sup>10</sup>Parèj, vojàutri l’istess, cand ch’i l’avreve fàit tut lòn che Nosgnor a l’ha comandave, dì: ‘I soma ‘d sèrvidor ch’a mérito gnun-e làude: i l’oma mach fàit lòn ch’i l’avìo da fé<sup>288</sup>’.

---

284 O “A-i saran sèmpèr ëd pere d’antrap, ma maleur a chi a-j le buta ‘d propòsit”, “a-i saran sèmpèr dè scàndoj, ma maleur a col ch’a-j càusa”, “a-i sarà sèmpèr ëd tentassion a pècché”.

285 O “scandalisé”.

286 Cfr. Maté 18:15.

287 O “Aument-ne nòstra fede”.

288 O “servidor dësùtil”.

## Gesù a variss des lebros

<sup>11</sup>Mentre ch’a l’era an marcia vers Gerusalem, Gesù a l’é rivà al confin tra la Galilèa e la Samarìa. <sup>12</sup>Coma ch’a intrava ant na borgià, des òm ch’a j’ero ‘d lebros a-j son vnùje a l’ancontr, a son fèrmasse a na certa distansa da chiel <sup>13</sup>e a son butasse a crijé: “Gesù, magìster, àbie ‘d compassion ëd nojàutri!”. <sup>14</sup>E tòst ch’a l’ha vèdduje, a l’ha dije: “Andé a feve vèdde dai sacerdot<sup>289</sup>”. E a l’é rivà che damentre ch’as n’andasìo a son èstàit purificà da la lebra. <sup>15</sup>Contut, un ëd lor, an rendend-se cont d’esse stàit vari, a l’é tornà andré e, a àuta vos, a dasìa glòria a Nosgnor. <sup>16</sup>A l’é prostèrnasse ai pé ‘d Gesù con la front a tèra e a-j disìa mersì pèr lòn che Gesù a l’avìa faje. Col òm a l’era da la Samarìa. <sup>17</sup>Gesù a l’ha dije: “Ij des son-ne pa stàit tuti purificà? E j’àutri neuv dova son-ne? <sup>18</sup>A l’é staje mach ësto foresté ch’a sìa tornà pèr dé glòria a Nosgnor?” <sup>19</sup>Anlora a l’ha dije: “Àuss-te e va pura, toa fede a l’ha salvate!”.

## La vnùa dël Regn

<sup>20</sup>Ij Farisé a l’han ciamaje a Gesù cand ch’a sarìa vnùit ël Regn ëd Nosgnor. Chiel a l’ha rësponduje: “Èl Regn ëd Nosgnor a vnirà nen ant un un moment ch’as peuda prevèdde<sup>290</sup>, <sup>21</sup>E gnanca as podrà dì: ‘Vardé, a l’é sì’ opura ‘Vardé, a l’é là’, pèrchè ‘l Regn ëd Nosgnor a l’é già an mes ëd vojàutri”.

<sup>22</sup>A l’ha ‘dcò dije ai sò dissépoj: “A-i vnirà ‘l temp ch’i l’avreve anvìa ‘d vèdde un-a sola dle giornà dël Fieul ëd l’Òm, ma i la vèdreve nen. <sup>23</sup>Av diràn: ‘Vardé, a l’é sì’, opura: ‘Vardé, a l’é là’, ma andeje nen, andeje pa dapress. <sup>24</sup>Pèrchè l’istess che lè sludi a bërlusa e splendriss d’un cap a l’àutr dël cel, parèj a sarà ‘l Fieul ëd l’Òm cand ch’a vnirà sò dì. <sup>25</sup>Ma, anans ëd lòn chiel a l’avrà tant da patì, e la gent ëd costa generassion<sup>291</sup> a l’ha da arfudelo.

---

289 Cfr. Levìtich 14:1-32.

290 O “strologhé”, previsibil, con ëd segn ch’as peuda arconòsse.

291 O “nassion”.

<sup>26</sup>Ij dì dl'artorn dël Fieul ëd l'Òm a saran parèj ëd coj ëd Noè<sup>292</sup>: <sup>27</sup>An coj dì là as mangiava e as beivìa; as piava mojé e mari, fin-a al dì midem che Noè a l'é intrà ant l'arca<sup>293</sup> e 'l diluvi a l'é rivà e a l'ha faje meuire tuti.

<sup>28</sup>L'istess a l'era capità ant ij dì 'd Lòt<sup>294</sup>: as mangiava e as beivìa, as catava e as vendìa; as piantava e as fabricava; <sup>29</sup>ma 'l dì che Lòt a l'é seurtì da Sòdoma, a l'é vnuje giù na pieuva 'd feu e 'd sorfo dal cel, e tuit a son mòrt. <sup>30</sup>A n'a sarà l'istess ant ël dì che 'l Fieul ëd l'Òm as arvelerà. <sup>31</sup>Ant col dì-lì, col ch'a sarà an sla trassa dla ca, ch'a cala nen giù antècà për fé le valise; col ch'a sarà ai camp ch'a torna 'dcò nen a ca për lòn ch'a l'é restaje andré<sup>295</sup>. <sup>32</sup>Arcordeve dla fomna 'd Lòt<sup>296</sup>!

<sup>33</sup>Chionque a sercrà 'd salvé soa vita, a la perdrà; e chionque a la perdrà, a la goernarà<sup>297</sup>. <sup>34</sup>Iv diso che an cola neuit a-i saran dòì ant l'istess let: un a sarà pijà e l'àutr lassà. <sup>35</sup>A-i sarà doe fomne ch'a meulo ansema la farin-a; un-a a sarà pijà e l'àutra lassà”.

<sup>36</sup>Anlora a l'han ciamaje: “Doa sarà-lo ch'a vnirà, Signor?” E chiel a l'ha rësponduje: “Doa ch'a-i sarà 'l cadàver, là 'dcò as sambleran ij voltor<sup>298</sup>”.

## 18

### Paràbola dël giùdes e dla vidoa

<sup>1</sup>Gesù a l'ha 'dcò proponuje na paràbola për feje vèdde ch'a venta sèmper preghé senza mai strachess-ne. <sup>2</sup>A l'ha dije: “A-i era ant na sità un giùdes ch'a l'avìa gnun timor ëd Nosgnor, nì 'd considerassion për

---

292 Cfr. Genesi 6:5-8.

293 Cfr. Genesi 7:6-24.

294 Cfr. Genesi 18:20-19:25.

295 Cfr. Maté 24:17-18; March 13:15-16.

296 Cfr. Genesi 19:26.

297 Cfr. Maté 10:39; 16:25; March 8:35; Luca 9:24; Gioann 12:25.

298 ...pròpi coma na volà 'd voltor as sambla dantorn a 'n cadàver, parèj sti segn a daran a conòsse che la fin a l'é vzin-a.

j'àuutri. <sup>3</sup>Ant l'istessa sità a-i era na vidoa ch'a andasìa soens a trovelo pèr dije: 'Fame giustissia contra l'òm ch'i l'hai faje na plenta'. <sup>4</sup>Pèr vaire, col giùdes a l'ha vorsune fé nen ëd cola plenta. <sup>4</sup>Tutun, apress ëd lòn, a l'ha dit an tra 'd chiel: 'Bele s'i l'àbia gnun timor ëd Nosgnor nì 'd considerassion pèr j'àuutri, <sup>5</sup>mach pèrchè costa vidoa am dà tant fastidi i-j rendrai giustissia: parèj a vnirà pì nen sì a romp-me ij ciap'. <sup>6</sup>E' l Signor a l'ha dit: "Sté a sente lòn ch'a dis sta canàja 'd giùdes<sup>299</sup>. <sup>7</sup>Salacad che Nosgnor a-j renderà nen giustissia ai sò sernù ch'a lo prego dì e neuit? É-lo che chiel a-j farà speté pèr nen? <sup>8</sup>A l'é sigur che Nosgnor a-j renderà giustissia dlongh. Contut, ël Fieul ëd l'Òm, cand ch'a sarà d'artorn an sla tèra, trovarà-lo ancora 'd fede?'".

## Paràbola dël Farisé e dël gablé

<sup>9</sup>Gesù a l'ha proponù n'àutra paràbola a certidun ch'a chërdìo d'esse giust e a meprisavo j'àuutri: <sup>10</sup>"Dòi òm a son montà al templi pèr preghé; un a l'era 'n Farisé e l'àuotr un gablé. <sup>11</sup>Ël Farisé tenend-se da banda, a pregava an tra 'd chiel dè sta manera-sì: 'Nosgnor! It ringrassio ëd lòn ch'i son nen parèj dj'àuutri ch'a son ëd làder, ëd gent nen giusta e ch'a comëtto d'adulteri. Ëd sigur i son nen coma col gablé là giù an fond. <sup>12</sup>Mi i faso digiun dòì dì a la sman-a e i dago 'l décim ëd tut lòn ch'i vanio o ciapo'. <sup>13</sup>Tutun, ël gablé, an tnisend-se da leugn, as ancalava gnanca d'aussé j'euj anvers al cel, ma as dasìa 'd bòte an slè stòmì pèr segn ëd pentiment disand: 'Nosgnor! Pèrdonme, ch'i son un pecador'". <sup>14</sup>Iv diso ch'a l'é stossì, ël gablé, ch'a l'é tornass-ne a soa ca giustificà, pitòst che l'àuotr; pèrchè chionque as eleva a sarà sbassà, e chionque as ësgrassa a sarà elevà<sup>300</sup>".

---

299 O "ës giùdes ch'a l'é nen giust".

300 Cfr. Maté 23:12; Luca 14:11.

## Gesù e le masnà

<sup>15</sup>Un dì, cheidun a l’ha ‘dcò presentaje a Gesù ‘d masnà pèrchè ch’a-j tochèissa e a-j dèissa soa benedission. Ma ij dissépoj, cand ch’a l’han vèddù lòn, a l’han arprocià coj ch’a-j presentavo. <sup>16</sup>Ma Gesù, avend fàit avziné a chiel le masnà, a l’ha dit: “Lassé che le masnà a ven-o da mi, ampedije nen, pèrchè ‘l Regn ëd Nosgnor a l’è pèr coj ch’a jë smijo. <sup>17</sup>An vrità iv diso che chionque a arseivrà nen ël Regn ëd Nosgnor parèj ëd na masnà, a podrà pa intreje”.

## Gesù e lè sgnor

<sup>18</sup>Na vira në sgnor a l’ha faje a Gesù: “Signor, ti ch’it ses bon, còsa farai-ne pèr arsèive<sup>301</sup> la vita eterna?”. <sup>19</sup>Gesù a l’ha dije: “Pèrchè t’im ciames-to bon? A-i é gnun ch’a sia bon, mach un sol, visadì Nosgnor”. <sup>20</sup>Ti’t condèsses ij comandament, nen vera? Ti ‘t comètras nen d’adulteri<sup>302</sup>; ti ‘t masseras nen<sup>303</sup>; ti ‘t roberas nen<sup>304</sup>; ti’t rendras nen na testimoniansa fàussa<sup>305</sup>; rendje onor a tò pare e toa mare<sup>306</sup>”. <sup>21</sup>E chiel a l’ha dije: “Mi i l’hai bin osservà tuti coj comandament-lì fin-a da mia gioventù”.

<sup>22</sup>Cand che Gesù a l’ha sentì cola rispòsta, a l’ha dije: “At manca mach na ròba: vend tut lòn ch’it l’has e dajlo ai pòver. Anlora it l’avras un tesòr al cel. Apres ëd lòn, ven e stame dapress!”. <sup>23</sup>Ma cand ch’a l’ha sentì lòn, a l’è restà motobin nèch, pèrchè ch’a l’avìa motobin ëd richesse.

<sup>24</sup>Cand che Gesù a l’ha vedù soa reassion<sup>307</sup>, a l’ha dit: “A l’è pròpi malfé che jë sgnor<sup>308</sup> a intro ant ël Regn ëd Nosgnor! <sup>25</sup>Èd sicur a l’è pì belfé

---

301 O “avèj”, o “ardité”.

302 Cfr. Surtìa 20:14; Deuteronòmi 5:18.

303 Cfr. Surtìa 20:13; Deuteronòmi 5:17.

304 Cfr. Surtìa 20:15; Deuteronòmi 5:19.

305 Cfr. Surtìa 20:16; Deuteronòmi 5:20.

306 Cfr. Surtìa 20:12; Deuteronòmi 5:16.

307 Ch’a l’è restà motobin nech.

308 O “coj ch’a l’han ëd richesse.

ch'un gamel a intra pèr èl pertus èd n'agucia che nè sgnor a intra ant èl Regn èd Nosgnor!”.

<sup>26</sup>Coj ch'a l'han sentì lòn a l'han dit: “Donca, chi é-lo ch'a podrà mai esse salv?”. <sup>27</sup>E chiel a l'ha dije: “Lòn ch'a l'é pa possibil a j'uman a l'é possibil a Nosgnor”.

<sup>28</sup>E Pero a l'ha dije: “Varda, nojàutri i l'oma chità tut e i soma vnute dapress”. <sup>29</sup>Gesù a l'ha replicà: “In vrità iv diso ch'a-i na j'é pa un ch'a l'àbia chità soa ca, o ij sò parent, o ij sò frej, o soa fomna, o soe masnà, pèr amor dèl Regn èd Nosgnor, <sup>30</sup>ch'a n'arsèiva nen motobin èd pì ant cost temp-sì e, ant èl mond a vni, la vita eterna.

## **Gesù a nunsia pèr la tersa vira soa mòrt e arsurression**

<sup>31</sup>Peui Gesù a l'ha pijà da banda ij dódes e a l'ha dije: “Vardé, i montoma a Gerusalem, e tut lòn che ij profeta a l'han scrivù riguard al Fieul èd l'Òm, a sarà compì. <sup>32</sup>Pèrchè chiel a sarà dàit ant le man dij pagan, a-j faran dè schergne, a l'ofendran, a-j èsfracèran an faccia, <sup>33</sup>e apres d'avèje dàit èd foatà, a lo faran meuire; ma chiel a 'rsussitrà 'l ters dì”.

<sup>34</sup>Tutun ij dódes antlora a l'avìo pa capì lolì. Pèr lor col discors a l'era motobin èscur: a l'han pa comprendù lòn che chiel a vorìa dì.

## **Gesù a variss un mandiant bòrgno**

<sup>35</sup>Ora a l'é rivà che ant èl mentre che Gesù as avzinava a Gérico, a-i era un bòrgno setà davzin a la stra ch'a ciamava la limòsna. <sup>36</sup>Cand ch'a l'ha sentì passé la gent, a l'ha ciamà còsa ch'a-i rivèissa. <sup>37</sup>E a l'han dije ch'a l'era Gesù 'd Nasaret ch'a passava. <sup>38</sup>Anlora 'l mandiant a l'é butasse a crijé: “Gesù, Fieul èd David, àbie compassion èd mi!”. <sup>39</sup>La gent ch'a-i era là 'dnans a lo rusava pèrchè a stèissa ciuto, ma chiel a crijava ancora pì fòrt: “Fieul èd David, àbie compassion èd mi!”. <sup>40</sup>Anlora Gesù a l'é fèrmasse e a l'ha comandà ch'a-j portèisso col òm. Cand ch'a l'é stajè davzin, Gesù a l'ha ciamaje: <sup>41</sup>“Còsa veules-to ch'it fasa?”. Chiel a l'ha

rësponduje: “Ch’i l’àbia torna la vista!”. <sup>42</sup>E Gesù a l’ha dije: “Va bin, arsèiv toa vista! Toa fede a l’ha salvate”. <sup>43</sup>E su ‘l moment col òm a podìa torna vèdde, e a ‘ndasìa dapress a Gesù, rendend glòria a Nosgnor. Èdcò la gent ch’a l’avìa vèddù lolì, a laudava Nosgnor.

## 19

### Gesù e Zaché

<sup>1</sup>Gesù a l’è intrà a Gerico e a travèrsava la sità. <sup>2</sup>A-i era lì n’òm ch’as ciamava Zaché. A l’era ‘l cap dij gablé e a l’era në sgnor. <sup>3</sup>A cercava ‘d vèdde chi ch’a l’era Gesù, ma a podìa nen an càusa dla pien-a ‘d gent ch’a-i era, pèrchè a l’era pcit dè statura. <sup>4</sup>Anlora, pèr podèjlo vèdde, a l’è butasse a core anans pèr la via andova che Gesù a l’avìa da passé e a l’è montà ans n’erbo ‘d sicomor. <sup>5</sup>Cand che Gesù a l’è rivà an col pòst ansilì, a l’ha vardà ‘n sù, a l’ha vèddulo e a l’ha dije: “Zaché, cala giù sùbit, pèrchè ancheuj a venta che im fermo a toa ca!”. <sup>6</sup>Zaché a l’è calà giù an pressa e a l’ha arseivulo con gran’ piasì<sup>309</sup>. <sup>7</sup>Lolì, contut, a l’è nen piasuje a la gent, ch’a mormorava e ch’a disìa che Gesù a l’era intrà ant la ca ‘d n’òm èd cativa reputassion<sup>310</sup> pèr logèje. <sup>8</sup>Ma Zaché. drit èdnans al Signor, a l’ha dije: “Varda, Signor, mi i dago la metà dij mè beni ai pòver, e s’i l’hai fàit èd tòrt a cheidun an cheicòsa, i-j n’a rendo ‘d quat vòlte tant!”. <sup>9</sup>E Gesù a l’ha dije: “Ancheuj la salvèssa a l’è intrà an costa ca, pèrchè ‘dcò stossì a l’è fieul d’Abraham. <sup>10</sup>Pèrchè ‘l Fieul èd l’òm a l’è vnùit a serché e a salvé lòn ch’a l’era pèrdusse<sup>311</sup>.

---

309 O “gòj”.

310 O “d’un peccator”.

311 Cfr. Maté 18:11.

## La paràbola dij des servitor

<sup>11</sup>Coma ch’ a sentiò ste còse, Gesù a l’ha seguità sò dèscors e a l’ha proponuje na paràbola, pèrchè ch’ a l’era davzin a Gerusalem e ch’ a pensavo ch’ èl Regn ëd Nosgnor a dovèissa manifestesse al sël moment.

<sup>12</sup>Donca a l’ha dije: “N’òm ëd famija nòbil a l’avia da andess-ne ant un pais da leugn pr’ arsèivje la dignità regal, ma con la vista ‘d torné. <sup>13</sup>Parèj a l’ha ciamà des dij sò servitor e a l’ha spartì an tra ‘d lor des monèje d’argent, un-a pr’ un, e a l’ha dije: “Feje valèj<sup>312</sup> fin-a ‘l mè artorn”.

<sup>14</sup>Ora, ij sò consitadin a lo detestavo, e pèr lòn a l’han mandaje dapress na delegassion<sup>313</sup> pèr dì ch’ a vorìo nen che collì a dventèissa sò rè.

<sup>15</sup>Cand ch’ a l’è tornà anvestì dla dignità regal, a l’ha mandà a ciamé ij sò servitor, coj ch’ a l’avia fidaje l’arzan, pèr savèj vaire che mincadun a l’avèissa vagnà con soa industria. <sup>16</sup>Anlora ‘l prim a l’è vnùit e a l’ha dije: “Signor, toa monèja a n’ha frutà d’àutre des”. <sup>17</sup>“Bin fàit, ti ‘t ses un brav servidor!”, a l’ha sclamà, “it ses èstàit fedel con èl pòch ch’i l’hai date, parèj, pèr toa arcompensa, ti ‘t farai governorator sù des sità. <sup>18</sup>Peui a l’è vnùje dapress èl second, e a l’ha dije al rè: “Signor, toa monèja a n’ha frutà d’àutre sinch”. <sup>19</sup>“Bin fàit!” A l’ha dije, “it farai governorator sù sinch sità”. <sup>20</sup>Ma ‘l ters servidor a l’è presentasse mach con l’istessa monèja ch’ a l’avia arseivua e a l’ha dije: “Signor, varda sù toa monèja ch’i l’hai tnula anvlupà ant un tòch ëd tèila. <sup>21</sup>I l’avia tèmma ‘d ti, pèrchè ti ‘t ses n’òm ch’ a l’è malfé da tratesse: it ciapes lòn ch’ a l’è nen èl tò e it mèssone lòn ch’ it l’has nen sèmnà”. <sup>22</sup>E ‘l rè a l’ha dije: “Servidor gram ch’ it ses! Toa condan-a a ven da toe paròle mideme. S’ it savie ch’ i son n’òm ch’ a l’è malfé da tratesse e ch’ a ciapa lòn ch’ a l’è nen èl sò e ch’ a mèssona lòn ch’ a l’ha nen sèmnà, <sup>23</sup>pèrchè, donca, it l’has nen dàit la moneja an depòsit a la banca? Al mè artòrn i l’avrìa almanch artirala con l’anteresse!”. <sup>24</sup>Anlora a l’ha dije a j’ àutri ch’ a j’ero lì present: “Leveje la

---

312 O “anvestije”, “ampiegheje”,

313 O “n’ambassada”.



moneja d'argent e dèjla a col ch'a n'ha des!". <sup>25</sup>E lor a l'han dije: "Signor, ma collà a l'ha dagià des moneje!". <sup>26</sup>E 'l rè a l'ha replicà: "A l'é pròpi parèj: a coj ch'a dovro bin lòn ch'a l'han arseivù, a-j na sarà dait fin-a 'd pì, ma da coj ch'a fan gnente, fin-a 'l pòch ch'a l'han arseivù a-j sarà portà via<sup>314</sup>". <sup>27</sup>Dël rest, èmné sù coj mè nemis ch'a l'han nen vorsù ch'i fussa 'l sò rè, e masseje belessi dè 'dnans èd mi<sup>315</sup>!".

## Intrada trionfal a Gerusalem

<sup>28</sup>Dòp d'avèj dit cole còse, Gesù a 'ndasia dè 'dnans a lor montand a Gerusalem. <sup>29</sup>Cand ch'a l'é rivà da le bande 'd Betfage e 'd Betània, davzin al mont ciamà dj'Ulivé, Gesù a l'ha mandà doi dij sò dissépoj, <sup>30</sup>con costa comission: "Andé a la borgià ch'a stà visavì 'd voi e pen-a intrà, i trovreve n'asnèt stacà che gnun a l'ha ancora mai montalo. Dèstachelo e mnemlo sù. <sup>31</sup>Che se cheidun av ciama pèrchè ch'i lo dèstache, i l'avreve da dije mach parèj: "A l'é pèrchè 'l Signor a n'ha da manca". <sup>32</sup>E coj ch'a l'ero mandà a son andass-ne e a l'han trovà l'asnèt pròpi coma Gesù a l'avìa dije. <sup>33</sup>Coma ch'a dèstacavo l'asnèt, ij padron a l'han dije: "Pèrchè dèstacheve col asnèt?" <sup>34</sup>Lor a-j rëspondo: "Èl Signor a n'ha da manca". <sup>35</sup>A l'han donca mnalo a Gesù e a l'han campà ij sò mantel ansima dl'asnèt; peui a l'han fàje monté Gesù. <sup>36</sup>Mentre ch'a 'ndasia anans, la furfa a dèstendìa ij sò mantej pèr la strà. <sup>37</sup>Cand ch'a l'é stait davzin èd la calà dël mont dj'ulivé, tuta èl grand èstrop èd dissépoj, pien èd gòj, a l'ha comensà a laudé Nosgnor con èd grand crij<sup>316</sup> pèr tuit ij miracoj ch'a l'avìo vèddù. <sup>38</sup>A disìo: "Ch'a sia benedì èl rè ch'a ven a nòm èd Nosgnor; che la pas a sia ant ij céj e glòria ant ij leugh pì àut<sup>317</sup>!". <sup>39</sup>E cheidun dij Farisé ch'as trovavo an tra la furfa a l'han dije a Gesù: "Magister, trovje da dì ai tò dissépoj! Ch'a diso nen èd ròbe parèj!". <sup>40</sup>E

---

314 Cfr. Maté 13:12; March 4:25; Luca 8:18.

315 19:11-27 cfr. Maté 25:14-30.

316 O "a àuta vos".

317 Cfr. Salm 118:26.

Gesù a-j rëspond: “Iv diso che bele se stissì a stèisso chiet, fin-a le pere a crierò!”.

<sup>41</sup>Cand ch’a l’è stàit davzin a Gerusalem e ch’a l’ha vëddù la sità, Gesù a l’ha piorà pèr chila, e a l’ha dit: <sup>42</sup>“Se mach it l’avèisse arconossù cola ch’a l’è la via dla pas! Ma adess a l’è trop tard, e la pas a l’è stèrmasse ai tò euj. <sup>43</sup>Ij dì prest a vniran ch’ij tò nemis a t’vironran ëd trincere e t’atachëran da tute le bande. <sup>44</sup>E a të spianeran, ti e ij tò fieuj, e a lassran nen an tù pera an su pera, pèrché it l’has nen savù arconòsse ‘l temp che Nosgnor at l’avìa fate visita<sup>318</sup>”.

## **Purificassion dël templi**

<sup>45</sup>Peui Gesù a l’è intrà ant l’area dël templi e a l’ha comensà a scassene fòra coj che là ‘ndrinta a fasìo ‘d comersi<sup>319</sup>. <sup>46</sup>A-j disìa: “Mia ca a l’è na ca ‘d preghiera<sup>320</sup>, ma vojàutri i l’ëve fane na trun-a ‘d làder<sup>321</sup>!”. <sup>47</sup>Minca dì Gesù a dotrinava ant ël templi<sup>322</sup>. Contut, ij gran sacerdot, ij magister ëd la Lege e ij cap dë l pòpol a cercavo ‘d felo meuire, <sup>48</sup>ma a savìo nen coma felo, pèrchè tut ël pòpol a lo stasìa a sente con granda atension.

## **20**

### **L’autorità ‘d Gesù**

<sup>1</sup>An coj dì-lì, mentre che Gesù a dotrinava e a nunsiaava la Bon-a Neuva ant ël templi, a l’è rivà che ij sacerdot prinsipaj e ij magister ëd la Lege a son intrà ansem a j’ansian <sup>2</sup>e a l’han ciamaje: “Dis-ne con che autorità it fase ste còse, opura chi ch’a l’è col ch’a l’ha date costa autorità?”. <sup>3</sup>Chiel a l’ha replicaje: “Èdcò mi i veuj feve na domanda. Dime: <sup>4</sup>L’autorità ch’a

---

318 O “ch’it ses stàit visità”, “ël temp ëd toa visitassion”.

319 O “ch’a vendìo e ch’a catavo”.

320 Cfr. Isaia 56:7.

321 Cfr. Geremia 7:11.

322 Cfr. Luca 21:37.

l'avìa Gioann ëd batesé era-lo dal cel o da l'òm?"<sup>5</sup> Anlora a l'han fàit na discussion an tra 'd lor e a disìo: "S'i disoma 'dal cel' chiel a dirà: 'Përchè, donca i l'eve nen chërduje?'<sup>6</sup> E s'i disoma "Da l'òm", tut ël pòpol an massèrà a prassà, perchè tuti a son pèrsuas che Gioann a l'era 'n profeta".<sup>7</sup> Për lòn a l'han rësponduje ch'a lo savìo pa da 'ndoa ch'a fussa.<sup>8</sup> Gesù a l'ha dije: "Anlora gnanca mi iv dirai con che autorità i faso ste còse".

## Paràbola dij vignolant amassida

<sup>9</sup>Parèj, Gesù a l'é butasse a dì al pòpol ësta paràbola: "N'òm a l'avìa piantà na vigna<sup>323</sup> e a l'avìa fitala a 'd vignolant, e a l'é andass-ne a vive ant n'àutr pais për vaire d'agn.<sup>10</sup> Ant la stagion dla vëndumia, a l'ha mandà un dij sò servidor dai vignolant, perchè a-j dèisso lòn ch'a jè spetava al padron ëd la vigna. Tutun, ij vignolant, apress d'avèje dàit ëd legnà, a l'han mandalo via a man veuide.<sup>11</sup> Èl padron a l'ha mandaje torna n'àutr dij sò servidor, ma 'dcò chiel a l'han daje 'd bòte, a l'han dije d'ingiurie e a l'han ësipedilo a man veuide.<sup>12</sup> Peui a l'ha torna mandane un ters, ma 'dcò chiel a l'han maltratalo fin-a a sagné e a l'han taparalo via.

<sup>13</sup>Anlora 'l padron ëd la vigna a l'ha dit: "Còs l'avrìa da fé adess? I mandèrai mè fieul, col ch'i-j veuj tant bin. Peul desse che cand ch'a lo vèdran a l'avrà ëd rispet almanch për chiel.<sup>14</sup> Ma tòst che ij vignolant a l'han vèddulo, a l'han rasonà an tra 'd lor parèj: 'Collì a l'é l'ardité: massomlo e l'ardità a sarà nòstra'.<sup>15</sup> E a l'han campalo fòra dla vigna e a l'han massalo. Còsa avrà-lo donca da feje 'l padron ëd la vigna?<sup>16</sup> A vnirà e a farà meuire coj vignolant ansillì e a darà la vigna a d'àutri". Coj ch'a lo scotavo a l'han ësclamà: "Lolì a l'ha pròpi nen da rivé!".

---

323 Cfr. Isaia 5:1.

<sup>17</sup>Anlora Gesù a l’ha vardaje e a l’ha dit: “Còsa donca veul-lo dì lòn ch’a l’è scrit<sup>324</sup>: “La pera che ij costrutor a l’han arfudà, a l’è diventà la pera d’àngol. <sup>18</sup>Chionque as antraprà contra sta pera a sarà fàit a tòch e cola pera midéma a sgnacherà chionque a-j tomberà adòss<sup>325</sup>?”.

<sup>19</sup>Ij magìster ëd la Lege e ij sacerdot prinsipaj a l’han bin capì che Gesù, con cola paràbola, as arferìa pròpi a lor, parèj a l’han cercà bele an col moment ëd buteje le man adòss, ma a l’han avù tèmma dël pòpol.

## **Ël tribut a l’imperador**

<sup>20</sup>Anlora, për felo tombé ant un trabucèt, a l’han mandaje dë spion che, fasend visa d’esse ‘d gent da bin, a sërchèisso ‘d fèlo trapé con na cheich soa paròla arzigosa e parèj denunsielo a l’autorità e a la giurisdission dël governor roman. <sup>21</sup>A l’han faje costa domanda: “Magìster, i savoma che ti ‘t parle e ‘t mostre ‘d na manera conform a lòn ch’a l’è giust, ch’it varde nen a l’aparenza dle pèrson-e, e ch’it mostre ël volèj ëd Nosgnor an vrità. <sup>22</sup>Dine ‘n pò: n’è-lo consentì ‘d paghé ‘l tribut a Cesar, l’imperator roman, o nò?” <sup>23</sup>Contut, Gesù a l’era bin ancorzusse ‘d soa astussia ‘d lor e a l’ha dije: <sup>24</sup>Feme vèdde un dné. Èd chi é-lo ch’a l’ha l’imàgine e l’iscrission?”. A l’han rësponduje: “ Èd Cesar”. <sup>25</sup>E chiel a l’ha dije: “Rende donca a Cesar lòn ch’a l’è ‘d Cesar; e a Nosgnor lòn ch’a l’è ‘d Nosgnor”. <sup>26</sup>A l’è parèj che a l’han nen podù troveje da dì an soa rispòsta an presensa dël pòpol, ma tut èstupì ‘d soa rispòsta a son èstas-ne chiet.

## **Ij saducé e l’arsurression**

<sup>27</sup>Peui cheidun dij Saducé, ch’a nego ‘d piantà l’arsurression<sup>326</sup>, a son avzinasse e a l’han proponuje costa dificoltà: <sup>28</sup>“Magìster, Mosè a l’ha lassane për ëscrit che se ‘l frel ëd cheidun a l’è mòrt avend na fomna, e

---

324 Cfr. Salm 118:22.

325 O “pera mèistra”. Cfr. Salm 18:22.

326 Cfr. At 23:8.

ch’a sia mòrt senza masnà, èl frel ëd col-li a l’ha da pijé soa fomna e deje ‘d masnà a sò frel<sup>327</sup>. <sup>29</sup>Ora a-i é staje set frej, dont èl pì vej a l’ha pijà na fomna, e a l’è mòrt senza avèjne ‘d masnà. <sup>30</sup>E ‘l second a l’ha pijala e a l’è mòrt ëdcò chiel senza avèj ‘d masnà. <sup>31</sup>Peui èl ters a l’ha pijala, e parèj tùit ij set; e a son mòrt senza lassé ‘d masnà. <sup>32</sup>A la fin, apress ëd tuti lor-lì, la fomna a l’è ‘dcò mòrta. <sup>33</sup>Parèj, donca, cand ch’a sarà ‘l temp dl’arsurrection, ëd chi, tra coj set, chila a na sarà la fomna?”. <sup>34</sup>E Gesù a l’ha rësponduje: “A l’è coj ch’a vivo an ësto mond-sì ch’as marido. <sup>35</sup>Tutun, coj ch’a saran trovà degn ëd pijé part dël mond ch’a vnirà e a l’arsurrection dij mòrt, lor a pijeran nì fomna nì mari, <sup>36</sup>përchè a podran pa pì meuire, dagià ch’a saran parèj dj’àngelj, e ch’a son fieuj ëd Nosgnor. <sup>37</sup>Ora, ch’ij mòrt a arsussito, Mosè midem al l’ha falo vèdde davzin al busson afoà, cand che chiel a ciama Nosgnor: èl Dé d’Abraham, e ‘l Dé d’Isàch, e ‘l Dé ‘d Giacòb<sup>328</sup>. <sup>38</sup>Ora, Nosgnor a l’è nen èl Dé dij mòrt, ma d coj ch’a son viv, përchè tùit a vivo grassie a chiel”.

<sup>39</sup>E cheidun dij magìster ëd la Lege a l’ha dije: “Magìster, it l’has pròpi rëspondù bin”. <sup>40</sup>E gnun a l’ha pì nen ancalasse a feje ‘d chestion.

## **Èl Mëssìa, fieul ëd David**

<sup>41</sup>A l’è stàit Gesù ch’a l’ha peui faje na domanda: “Com é-lo ch’as dis che ‘l Crist a sia Fieul ëd David? <sup>42</sup>Përchè David, chiel midem, a dis ant ël liber dij Salm: “Èl Signor a l’ha dit a mè Signor: ‘Astess-te a mia drita, <sup>43</sup>fin-a ch’i l’àbia fàit dij tò nemis në scagn për ij tò pé<sup>329</sup>”. <sup>44</sup>Dagià donca, che David a lo ciama sò Signor, com é-lo ch’a l’è sò fieul?”.

---

327 Cfr. Deuteronomi 25:5.

328 Cfr. Surtia 3:6.

329 Cfr. Salm 110:1.

## **Acuse contra ij magister ëd la Lege**

<sup>45</sup>Damentre che tut ël pòpol a lo stasia a sente, Gesù a l’ha dije ai sò dissépoj: <sup>46</sup>Pijeve varda dij magister ëd la Lege<sup>330</sup>. A lor a-j pias tant spassëggé con ëd veste longhe. A lor a-j pias che tuti a-j faso ‘d riverense ant ij mercà, d’ocupé ij pòst d’onor ant le sinagòghe e ij prim pòst ant ij disné gròss. <sup>47</sup>Pura lor a divoro ij beni ëd le vidoe e a fan visa d’esse tant religios cand ch’a diso ‘d longhe orassion an pùblich. A l’è pèr lòn ch’a n’arseivràn na condana pì granda.

## **21**

### **L’oferta ‘d na pòvra vidoa**

<sup>1</sup>Antant che Gesù a l’era ant ël templi, a vardava coma djè sgnor a butavo soe limòsne 'nt la bùssola. <sup>2</sup>A l’ha ‘dcò vëddù na pòvra vidoa ch’a-i butava doe psëtte d’aram. <sup>3</sup>E Gesù a l’ha dit: “An vrità iv diso che cola pòvra vidoa a n’ha butane 'd pì che tuit j’àutri. <sup>4</sup>Pèrchè tuti costi-sì a l’han dàit mach lòn ch’a n’avio 'd tròp; mentre, a l’opòst, cola fomna a l’ha dàit ëd lòn ch’a n’avìa da manca, tut lòn ch’a l’avìa pèr vive”.

### **Gesù a preanonsia la distrussion dël templi**

<sup>5</sup>Cheidun dij sò dissépoj a parlava dël templi e ‘d coma ch’a fussa ornà ‘d bele pere e d’oferte votive. Ma Gesù a l’ha dit: <sup>6</sup>“Èd tut lòn ch’i varde, a vniran ij di ch’a-i sarà lassà an sù pera su pera ch’a sia nen campà giù”.

<sup>7</sup>Anlora a l’han ciamaje: “Magister, cand l’è-lo, donca, che ste còse a l’han da rivé? E che segn a-i sarà-lo cand che cole còse-lì a l’avran da rivé?”. <sup>8</sup>E chiel a l’ha dije: “Pijeve varda ‘d nen esse dëstradà, perchè diversi a vniran a mè nòm an disand: ‘A l’è mi ch’i son ël Crist’ e ‘Èl temp a l’è rivà!’”, ma chërdije nen, andeje nen dapress. <sup>9</sup>Cand ch’i

---

330 O “dij scriba”.

sentireve ‘d guère e d’arvire, sbaruveve nen, pèrchè a venta che cole còse a rivo anans èd lòn, ma la fin a-i sarà nen tant prest”.

<sup>10</sup>Peui a l’ha giontà: “Na nassion as leverà contra n’àutra nassion, e un règn contra n’àutr règn. <sup>11</sup>E a-i sarà dij grand taramòt daspèrtut, èd famin-a e ‘d pestilense an diversi pais, e a-i saran èd fàit afros e ‘d grand segn ant èl cel. <sup>12</sup>Ma anans ch’a-i rivo tute ste còse, av buteran le man adòss, e av pèrseguiteran. Av rabasteran ant le sinagòghe e av butran an pèrzon. A vè mneran dè ‘dnans a ‘d rè e a ‘d governador pèr càusa ‘d mè nòm. <sup>13</sup>Cola-lì a sarà n’ocasion pèr rende testimoniansa ‘d vòstra fede. <sup>14</sup>Sagrineve nen èd lòn ch’i l’avreve da rësponde, <sup>15</sup>Mi midem iv darai n’eloquens<sup>331</sup> e na savièssa che gnun èd vòstri aversari a saran bon a resistje o ‘d parleje contra<sup>332</sup>. <sup>16</sup>I sareve ‘dcò bandonà da vòst pare e da vòstra mare, e da vòsti frej, e da vòsti parent, e da vòsti amis; e a na faran meuire diversi an tra ‘d voi. <sup>17</sup>I sareve an òdio a tuti pèr càusa ‘d mè nòm. <sup>18</sup>Contut, gnanca ‘n cavèj èd vòsta testa a sarà pèrdù. <sup>19</sup>Con vòsta pèrseveransa iv salvreve la vita.

## La gran tribulassion

<sup>20</sup>Cand ch’i vèdreve Gerusalem anvironà d’armade, arcordeve anlora che ‘l temp èd soa devastassion a l’è davzin. <sup>21</sup>Anlora, coj ch’a son an Giudea, ch’a scapo an sle montagne; e coj ch’a son an Gerusalem ch’a la chito, e coj ch’as treuvo ‘nt ij camp, ch’a intro nen ant la sità, <sup>22</sup>pèrchè coj di-lì a son ij di dl’arvangia ‘d Nosgnor, e tut lòn ch’a diso lè Scritture as compirà<sup>333</sup>.

<sup>23</sup>Ora, an coj di-lì, maleur a cole fomne ch’a speto ‘n cit, e a cole ch’a dan èl làit! Pèrchè a vnirà na granda dësgrassia an sèl pais e l’indignassion èd Nosgnor a sè stendrà contra sto pòpol: <sup>24</sup>a tombran sota

---

331 O “na boca”.

332 21:14-15 cfr. Luca 12:11-12.

333 Cfr. Osèa 9:7.

‘l taj ëd la spa o a saran fàit përzoné pë r tute le nassion. Gerusalem a sarà scarpisà dai pagan, fin-a a che ij temp dij pagan a sio compì.

## **La vnù a dël Fieul ëd l’òm**

<sup>25</sup>E a-i sarà ‘d segn ant ël sol, ant la lun-a e ‘nt le stèile, e ‘n tal afann ant le nassion che un a savrà pì nen còsa pensé dël gran breugg ch’a farà ‘l mar e dla violensa dj’onde<sup>334</sup>, <sup>26</sup>ed manera che la gent a sarà dël tut sburdia pë r lòn ch’a sarà press a rivé an sla tèra, përchè fin-a le potense dël cel a saran socrolà. <sup>27</sup>Anlora as vëdrà ‘l Fieul ëd l’òm ch’a riva an s’na nìvola con granda potensa e majestà<sup>335</sup>. <sup>28</sup>Ora, cand che tut sòn a comensrà a rivé, vardé ‘n su<sup>336</sup>, përchè vòstra liberassion as avzin-a”.

## **La lesson dël fié**

<sup>29</sup>Anlora Gesù a l’ha proponuje costa paràbola: “Vardé ‘l fié e tùit j’òutri erbo: <sup>30</sup>Cand ch’a comenso a giché, i seve da voi istess, an vardand, che l’istà a l’è già davzin-a. <sup>31</sup>L’istess, quand ch’i vëdreve ch’a riva tut lòn ch’i l’hai dive, arcordeve che ‘l règn ëd Nosgnor a l’è press a rivé. <sup>32</sup>An vrità iv diso che sta generassion-sì a passerà nen che tute ste còse a sio rivà. <sup>33</sup>Èl cel e la tèra a passeran, ma mie paròle a passeran nen”.

## **Esortassion a vijé**

<sup>34</sup>“Vojàutri, donca, pijeve varda che ij vòstri cheur a sio nen antèrpì da lë smangiassade o da la bronzogna, o dai crussi dla vita, pë r tèmma che coj di-lì av ciapo ‘d sorprèisa; <sup>35</sup>përchè a ciaprà parèj ëd na rèj tùit j’abitant ëd la tèra. <sup>36</sup>Vijé, donca, an pregand an minca ocasion, përchè ch’i sìa fàit degn dë schivié tute cole còse ch’a deuvo rivé e përchè i peusse presenteve senza tèmma dë ‘dnans al Fieul ëd l’òm”.

---

334 Cfr. Isaia 13:10; Ezechiel 32:7; Gioel 2:31; Arvelassion 6:12-13.

335 Cfr. Daniel 7:13; Arvelassion 1:7.

336 O “aussé la testa”.



<sup>36</sup>Ora, Gesù a dotrinava ‘d di 'nt ël templi, ma a la sèira as artirava e a passava la neuit an sël Mont ëd j'Olivé. <sup>37</sup>Contut, già a la matin bonora ël pòpol a vnìsìa da chiel al templi<sup>337</sup> pèr ëscotelo.

## 22

### Complòt contra Gesù

<sup>1</sup>Ora as avzinava ‘l temp ëd la festa dle Frascà<sup>338</sup>, ch’a l’è ‘dcò ciamà la Pasca. <sup>2</sup>Ij gran sacerdot e ij magister ëd la Lege a cercavo com a l'avrìo podù felo meuire, ma a l'avìo tëmma dla reassion ëd la gent<sup>339</sup>.

<sup>3</sup>Anlora Sàtana a l’è intrà an Giuda, ch’a l’avìa lë stranòm Iscariot e ch’a l’era ant ël nùmer dij Dódes. <sup>4</sup>Sto-sì a l’è andass-ne e a l’ha parlà ai gran sacerdot e ai cap ëd la guardia dël templi dla maniera ch’a l’avrìa da dèjlo an soe man. <sup>5</sup>Èd lòn a son restane content, e a son trovasse d’acòrdi ëd deje d’arzan. <sup>6</sup>Giuda a l’ha acetà e a cercava l’ocasion pèr dèjlo ant le man senza provoché na sollevassion dël pòpol.

### Preparassion dla sin-a ‘d Pasca

<sup>7</sup>Ora a l’è rivà ‘l dì dij pan sens’ alvà, col ch’a ventava sacrificheje l’agnel ëd Pasca. <sup>8</sup>Gesù a l’ha mandà anans Pero e Gioann, disandje: “Andé e prontene la sin-a ‘d Pasca, parèj ch’i la foma ansema”. <sup>9</sup>E lor a l’han ciamaje: “Doa veus-to ch’i la prontoma?” <sup>10</sup>E chiel a l’ha dije: “Vardé, cand ch’i sareve intrà ant la sità, av vnirà 'ncontra n’òm ch’a pòrta na doja d’eva: andeje dapress fin-a ant la cà andova ch’a intra. <sup>11</sup>Dije al padron ëd la ca: ‘Èl Magister at manda di: 'Anté ch’a l’è la sala andova ch’i l’hai da mangé la sin-a ‘d Pasca con ij mè dissépoj?’ <sup>12</sup>Chiel

---

337 Cfr. Daniel 7:13; Arvelassion 1:7.

338 O "dij Pan senza Alvà" (Masòt)" Cfr. Sùrtìa 12:1-27.

339 O “dël pòpol”.

av mostrerà na gran stansia al prim pian già pronta con dè steuja e ‘d cussin. Pronté la sin-a ambelelà”.<sup>13</sup> Anlora a son andass-ne e a l’han trovà tut coma Gesù a l’avìa dije e a l’han prontà la sin-a ‘d Pasca.

## L’ùltima sin-a

<sup>14</sup>Cand ch’a l’è rivà l’ora, Gesù a l’è butasse a tàula con j’apòstoj, 15e a l’ha dije: “I l’hai tant desiderà ‘d mangé con vojàutri costa sin-a ‘d Pasca prima che comenso ij mè patiment<sup>340</sup>.<sup>16</sup> Pèrchè iv diso ch’i na mangèrai pì nen, fin-a che la Pasca a treuva sò compliment ant ël Regn ëd Nosgnor”.

<sup>17</sup>Anlora a l’ha pijà na copa, a l’ha ringrassiane Nosgnor e a l’ha dit: “Pijela e fene part an tra ‘d voi,<sup>18</sup> pèrchè iv diso ch’i beivrai pì nen dël frut ëd la vigna, fin-a che ‘l Regn ëd Nosgnor a sìa rivà”.<sup>19</sup> Peui, pijand ël pan, a l’ha ringrassiane Nosgnor e a l’ha fane part a tuti, un tòch pr’ un, e a l’ha dit: “Sossì a l’è mè còrp ch’a l’è dàit pèr vojàutri. Fé sossì an memòria ‘d mi”.<sup>20</sup> Dl’istessa manera a l’ha ‘dcò daje la copa apress ëd la sin-a, an disand: “Sta copa a l’è la neuva aleansa<sup>341</sup> sigilà con mè sangh, col ch’a l’è spantià pèr vojàutri.

<sup>21</sup>Ma ch’i sapie che la man ëd col ch’am tradiss a l’è con mi a costa tàula<sup>342</sup>.<sup>22</sup> Èd sicur ël Fieul ëd l’òm as na va, conform ch’a l’è prestabilì; contut, che maleur a l’avrà l’òm ch’a lo tradiss!”.<sup>23</sup> Anlora a son butasse a ciamesse tra ‘d lor chi ch’a podrìa mai esse col ëd loràutri ch’a fussa rivà a comètte na ròba parèj.

---

340 O “anans mia passion”, “prima ch’i patissa”.

341 Cfr. Geremia 31:31-34.

342 Cfr. Salm 41:9.

## Discussion a propòsit ëd col ch'a l'é 'l pì important

<sup>24</sup>A l'é 'dcò sortì feura na discussion a propòsit ëd chi an tra 'd lor a podèissa esse considerà 'l pì grand, ël pì important<sup>343</sup>. <sup>25</sup>Ma Gesù a l'ha dije: "Ij rè dle nassion a-j trato coma s'a na fusso padron e coj ch'a l'han ëd podèj an sù 'd lor a son ciamà dij benefator. <sup>26</sup>Ma vojàutri i l'eve nen da esse parèj; al contrari, ch' ël pì grand tra 'd voi a sia parèj dël pì pcit; e col ch'a l'ha 'l govern<sup>344</sup> parèj ëd col ch'a serv<sup>345</sup>. <sup>27</sup>Chi é-lo 'l pì important: col ch'a l'é setà a tàula o col ch'a serv? È-lo nen col ch'a l'é a tàula? Pura mi i son an tra 'd vojàutri tanme col ch'a serv<sup>346</sup>".

<sup>28</sup>Ora vojàutri i seve coj ch'i l'eve tenuve bon con mi ant ij moment ëd preuva. <sup>29</sup>pròpi coma mè Pare a l'ha acordame un Regn, adess mi iv acòrdo 'l drit <sup>30</sup>ëd mangé e 'd bèive a mia tàula an mè Regn. E vojàutri i sareve setà an sù 'd tròno pèr giudiché le dòdes tribù d'Israel<sup>347</sup>".

## Predission dl'arnegament ëd Pero

<sup>31</sup>"Simon, Simon, varda: Sàtana a l'ha ciamà 'd crivleve minca un ëd vojàutri coma ch'as fà con ël gran, <sup>32</sup>ma i l'hai pregà pèr ti che toa fede a ven-a nen a manch. Ti, donca, cand ch'it saras un dì convertì, rinfòrsa ij tò frej". <sup>33</sup>E Pero a l'ha dije: "Signor, i son bele pront d'andé ansem a ti, sia an pèrzon, sia a la mòrt!". <sup>34</sup>Ma Gesù a l'ha dije: "Pero, lassa ch'it disa cheicòsa: ël gal a cantèrà nen ancheuj prima ch'it l'àbie negà tre vire ch'it ëm conòsse<sup>348</sup>!".

---

343 Cfr. Maté 18:1; March 9:34; Luca 9:46.

344 O "col ch'a comanda".

345 22:25-26 cfr. Maté 20:25-27; 10:42-44.

346 Cfr. Gioann 13:12-15.

347 Cfr. Maté 19:28.

348 "d'avèjme conossù!". Cfr. Maté 23:11; March 9:35.

## La borsa, ël sach e la spa

<sup>35</sup>Peui Gesù a l'ha dije: "Cand ch'i l'hai mandave a prediché la Bon-a Neuva senza borse, senza sach e senza n'àutra pàira 'd sàndole, evene mancà 'd cheicòsa?". A l'han rësponduje: "Èd gnente<sup>349</sup>". <sup>36</sup>E chiel a l'ha dije: "Ma adess che col ch'a l'ha na borsa ch'a la pija, e pèr l'istess col ch'a l'ha 'n sach; e che col ch'a l'ha gnun-e spa, a venda 'l mantel e ch'a cata na spa! <sup>37</sup>Pèrchè iv diso ch'a venta 'dcò che sossì ch'a l'é scrit, a sìa compì an mi: "E a l'é stàit butà al rangh dij malfator<sup>350</sup>". A l'é sicur che le còse ch'a son èstàite profetisà 'd mi, a van esse compie". <sup>38</sup>E a l'han dije: "Signor, varda-sì doe spa". Chiel a rëspond: "Assè!".

## Preghiera 'd Gesù an sël mont dj'Ulivé

<sup>39</sup>Anlora Gesù a l'é partì e a l'é andass-ne, second sò sòlit, al mont dj'Ulivé, e ij sò dissépoj a son andaje dapress. <sup>40</sup>Cand ch'a l'é rivà an col pòst ansilì, a l'ha dije: "Preghé ch'intre nen an tentassion". <sup>41</sup>Peui, essend-se slontanà da lor d'un tir ëd pera, a l'é anginojasse e a pregava, disand: <sup>42</sup>"Pare, si mach it volèisse porté lontan da mi sta copa 'd patiment! Contut, ch'a sìa fàit nen ël mè volèj, ma 'l tò". <sup>43</sup>Anlora a l'é comparuje n'àngel dël cél e a lo confortava. <sup>44</sup>Gesù, pien d'angossa<sup>351</sup> a pregava con un fervor tant grand che sò sudor a l'é dventà tanme dë stisse 'd sangh ch'a tombavo pèr tèra. <sup>45</sup>Peui, essend-se aussà da soa orassion, a l'é tornà dai sò dissépoj, ch'a l'ha trovaje andormì, strach da la tristèssa<sup>352</sup> ch'a l'avìo. <sup>46</sup>E a l'ha dije: "Pèrchè dormive? Ausseve, e preghé ch'intre nen an tentassion".

---

349 Cfr. Maté 10:9-10; March 6:8-9; Luca 9:3; 10:4.

350 Cfr. Isaia 53:12.

351 O "essend an agonia".

352 O "afann".

## Gesù tradi e arestà

<sup>47</sup>Damentre che Gesù a parlava ancora, a l'é rivà na tropa 'd gent, e col ch'a l'avìa 'l nòm Giuda, un dij Dòdes, a l'é vnù dè 'dnans ëd lor e a l'é avzinasse da Gesù pèr deje 'l salut con un basin. <sup>48</sup>E Gesù a l'ha dije: "Giuda, tradisses-to 'l Fieul ëd l'òm con un basin?". <sup>49</sup>Anlora, ij dissépoj ch'a j'ero d' antorn ëd chiel, vedand lòn ch'andasia a rivé, a l'han dije: "Signor, om-ne da deje adòss con la spa?". <sup>50</sup>E un ëd lor a l'ha daje adòss al servitor dël gran' sacerdot, e l'ha portaje via l'orija drita. <sup>51</sup>Ma Gesù a l'ha dije: "Lassje fé!" e avendje tocà l'orija a l'ha varìlo. <sup>52</sup>Peui Gesù a l'ha dije ai gran' sacerdot, ai cap ëd le guardie dël templi, e ai nòtabij ch'a j'ero vnùit pèr ciapelo: "I seve sorti con dè spa e 'd baston coma s'i fussa 'n brigant!" <sup>53</sup>Bin ch'i sia stàit tùit ij dì con vojàutri al templi, i l'even nen butame le man adòss; ma costa-sì a l'é vòstra ora, l'ora dël podèj dël top<sup>353</sup>".

## Pero a arnega Gesù

<sup>54</sup>Parèj a l'han arestà Gesù e a l'han ëmnalo via. A l'han falo intré ant la ca dël gran' sacerdot, e Pero a seguitava da lontan. <sup>55</sup>Ora le guardie a l'avìo viscà 'n feu an mes a la cort e a son astass-ne aranda. Pero a l'è 'dcò astasse con lor. <sup>56</sup>Anlora na serva ch'a l'avìa armarcà soa presensa, a l'ha beicalo bin e a l'ha dit: "Èdcò stossì a l'era un ch'a andasia con col Gesù!". <sup>57</sup>Ma Pero a l'ha negalo, disand: "Fomna, i lo conòsso nen!". <sup>58</sup>E un pòch apress, n'àutr a l'ha vèddulo e a l'ha dije: "Ti 't ses èdcò ëd cola gent-là!". Ma Pero a l'ha rësponduje: "Nò, òm, i n'a son nen!". <sup>59</sup>E apopré ant lè spassi ëd n'ora dòp, cheidun d'àutri a l'ha fortì: "Èd sicur èstossì a l'era 'dcò ansema a chiel, pèrchè as sent ch'a parla coma un ëd la Galilèa!". <sup>60</sup>E Pero a l'ha dije: "I sai nen lòn ch'it dise!". E pròpi an col moment-lì, mentre ch'a parlava ancora, ël gal a l'ha cantà. <sup>61</sup>Anlora 'l Signor a l'é virasse e a l'ha vardà Pero. Parèj Pero a l'é arcordasse dla paròla dël Signor, ch'a l'avìa dije: "Èl gal a cantèrà nen ancheuj prima

---

353 Cfr. Luca 19:47; 21:37.

ch'it l'àbie negà tre vire ch'it em conòsse!". <sup>62</sup>Parèj Pero a l'é sortì fòra e a l'ha butasse a pioré, pien d'ameror.

## **J'insolense dle guardie dël templi**

<sup>63</sup>Ora, coj ch'a tnisìo Gesù a l'han comensà a burlesse 'd chiel e a-j dasìo 'd còlp. <sup>64</sup>A l'han bindaje j'euj e a-j dasìo dè s-giaf an sla ciafela e a-j ciamavo: "Ti, ch'it ses un profeta, andvina 'n pò chi ch'a l'ha date!" <sup>65</sup>E a disìo diverse d'àutre còse contra chiel, ofendendlo 'd paròle".

<sup>66</sup>Cand ch'a l'é fasse dè, a l'é riunisse 'l consèj dël Sanedri dël pòpol, ij gran' sacerdot e ij magister ëd la Lege. Peui a l'han fàit comparì Gesù a la session dël consèj. <sup>67</sup>A l'han dije: "Se ti't ses ël Mëssia<sup>354</sup> dislo ciàir". E a l'ha rësponduje: "S'iv lo disèissa, i lo chërdrie nen, <sup>68</sup>e s'iv fasèissa 'd domande im rëspondrie nen. <sup>69</sup>D'oranans ël Fieul ëd l'òm a sarà setà a la drita dël Dé tut-potent". <sup>70</sup>Anlora tuti a l'han dit: "Donca, ses-to 'l Fieul ëd Nosgnor?". E chiel a l'ha dije: "I lo dise vojàutri midem ch'i lo son". <sup>71</sup>Parèj a l'han dit: "Còsa l'omne pì da manca 'd testimoniàse? Dagià ch'i l'oma sentilo nojàutri midem da soa boca".

## **23**

### **Gesù a l'é mnà 'dnans a Pilàt**

<sup>1</sup>Anlora tuti coj ch'a j'ero là<sup>355</sup> a son levasse e a l'han ëmnalo dè 'dnans a Pilàt. <sup>2</sup>E a son butasse a acuselo e a disìo: "I l'oma trovà chiel-sì ch'a bolversava nòstra nassion, a 'mpedià 'd paghé j'impòste a l'imperador<sup>356</sup> e a pretendìa d'esse chiel ël Crist, un re". <sup>3</sup>Anlora Pilàt a l'ha 'nterogalo e a l'ha dije: "Ses-to 'l re dij Giudé?". E chiel a l'ha risponduje: "It lo dise ti" <sup>4</sup>Anlora Pilàt a l'ha dit ai càp dij sacerdot e a la furfa: "I trovo gnun-e

---

354 O "ël Crist".

355 O "tuta l'assemblea", "tut ël grop ëd lor".

356 Let. "a César".

colpe an cost'òm-sì<sup>357</sup>". <sup>5</sup>Ma lor a 'nsistìo e a disìo: "Chiel-lì a 'nsiga 'l pòpol an dotrinand pèr tuta la Giudea. A l'ha comensà da la Galilea e a l'é rivà fin-a s'ì".

## **Gesù a l'é portà dè 'dnans a Eròd**

<sup>6</sup>Ora, cand che Pilàt a l'ha sentì lòn, a l'ha ciamà se col òm a fussa 'n Galilé. <sup>7</sup>Verificà ch'a fasìa part dla giurisdission d'Eròd, a l'ha mandalo da Eròd, che, an coj dì-lì, as trovava 'dcò chiel a Gerusalem. <sup>8</sup>Cand che Eròd a l'ha vèddù Gesù, a l'é arlegrass-ne tant. pèrché da temp a l'avìa vorsù vèddlo pèr avèjne sentù parlé e a sperava 'd vèddlo fé 'n cheich miràcol. <sup>9</sup>Anlora Eròd a l'ha 'nterogalo con vaire domande, ma Gesù a-j rispondià nen. <sup>10</sup>Ambelelà a-i ero 'dcò ij cap dij sacerdot e jè scriba e a lo acusavo con insistensa. <sup>11</sup>Anlora Eròd con ij sò soldà, a l'ha 'nsultalo e a-j fasìo le schergne. Peui avend-lo arvestilo con na vesta spatussanta, Eròd a l'ha mandalo torna da Pilàt. <sup>12</sup>An col dì-lì Eròd e Pilàt a son fin-a dventà amis, mentre prima 'd lòn a l'ero 'd nemis.

## **Gesù a l'é portà dè 'dnans a la furfa**

<sup>13</sup>Anlora Pilàt a l'ha convocà ij gran sacerdot, j'àutri cap religios e 'l pòpol. <sup>14</sup>A l'ha dije: "I l'ave portame cost òm-sì coma un ch'a cissa 'l pòpol a solevesse. I l'hai falo rësponde dè 'dnans a vojàutri e i l'hai trovà an cost òm gnente ch'i peussa deje la colpa 'd lòn ch'i dise. <sup>15</sup>A l'istessa conclusion a l'é rivà 'dcò Eròd ch'a l'ha mandamlo andarera. Pèr consequensa, cost òm a l'ha fàit gnente ch'a mérita d'esse condanà a mòrt. <sup>16</sup>Donca, cand ch'i l'avrai falo foaté, i lo lassèrai andé". <sup>17</sup>[...] <sup>18</sup>Anlora tuta la gent a l'é butasse a crijé: "Col òm a l'ha da esse massà! Lass-ne pitòst andé Baraba!". <sup>19</sup>Baraba a l'era stàit butà an pèrzon pèrché a l'avìa organisà ant la sità na sedission e a l'avìa fàit d'amassidi. <sup>20</sup>Pilàt a l'ha donca torna parlaje a la gent, pèrchè a vorìa lassé andé Gesù. <sup>21</sup>Ma lor a seguitavo a crijé disand: "Butelo an sna cros! Butelo an sna cros!".

---

357 "I trovo gnun-e rason pèr acusé cost'òm".

<sup>22</sup>E Pilàt a l’ha dije a la gent pèr la tersa vòta: “Ma che mal ha-lo fàit st’òm-sì? I l’hai trovà nen ch’i podèissa ancolpelo e condanelo a mòrt. Parèj i lo farai foaté e i lo lassërai andé”. <sup>23</sup>Ma lor a insistìo con ëd grand sgari, ciamand che Gesù a fussa butà an cros; e ‘l sò rabel a vnisia sèmper pì fòrt. <sup>24</sup>Anlora Pilàt a l’ha decidù ‘d deje la contenta a la gent, ch’a fussa fàit lòn ch’a ciamavo. <sup>25</sup>E a l’ha lassà andé col ch’a l’era stàit butà ‘n pèrzon pèr sedission e amassidi e ch’a ciamavo. Peui a l’ha consignajje Gesù, coma ch’a lor a vorìo.

## Crosifission ëd Gesù

<sup>26</sup>Damentre ch’a lo mnavo via, a l’han pijà n’òm ch’a vnisia dai camp. As ciamava Simon e a l’era da Cirene, e a l’han cariaje adòss la cros pèrchè a la portèissa chiel apress ëd Gesù.

<sup>27</sup>Ora Gesù a l’era seguità da na gran furfa ‘d pòpol e ‘dcò da vaire fomne ch’as dasìo ‘d bòte an sle stòmi pèr segn ëd granda aflission e ch’a pioravo. <sup>28</sup>Gesù a l’é virasse anvers ëd lor e a l’ha dije: “Fije ‘d Gerusalem, pioré nen pèr mi, pioré pitòst pèr vojàutre mideme e pr’ ij vòstri fieuj. <sup>29</sup>Pèrché, vardé: a vniran ij dì ch’as dirà: ‘A son bin fortunà le fomne ch’a son drue e cole ch’a l’han avù gnun-e masnà, e le pupe ch’a l’han nen dàit ël làit!’ <sup>30</sup>Anlora as butran a dì a le montagne: ‘Caschene adòss’ e a le colin-e: ‘Sotrene<sup>358!</sup>’ <sup>31</sup>Pèrchè s’a fan cole còse al bòsch verd, còsa sarà-lo fàit al bòsch sech?”.

<sup>32</sup>Doi àutri ch’a j’ero ‘d malfator a son èstàit ëdcò mnà an cola ocasion pèr feje meuire ansem a Gesù. <sup>33</sup>Cand ch’a son rivà al leugh ch’a-i diso “la Testa ‘d mòrt<sup>359</sup>”, a l’han anciodalo ansilì a la cros. Èdcò ij malfator a son èstàit butà ans’ ëd cros: un a soa drita e l’àutr a soa sinistra. <sup>34</sup>Ma Gesù a disìa: “Pare pèrdonje, pèrchè a san nen lòn ch’a fan”. Apress, a son èspartisse an tra ‘d lor soe vestimente tirandje a sòrt<sup>360</sup>.

---

358 Cfr. Osea 10:8; Arvelassion 6:16.

359 O “ël crani”, “Calvari”.

360 Cfr. Salm 22:18.



<sup>35</sup>E la gent a së tnisìa lì davzin e a vardava, ma ij cap a lo mincionavo disand: “A l’ha salvà dj’àuutri, adess ch’as salva chiel midem, se pèrdabon a l’è ‘l Crist, col che Nosgnor a l’ha sernù!”. <sup>36</sup>Èdcò ij soldà a lo mincionavo e a-j s’avzinavo, sporzendje d’asil da bèive, <sup>37</sup>e a disìo: “Se ti ‘t ses ël rè dij Giudé, salv-te da ti istess!”.

<sup>38</sup>Ora, a j’era dzora ‘d chiel un cartel ëscrit an letre gheche, roman-e e ebràiche, ch’a disìa: “Sto-sì a l’è ‘l rè dij Giudé”.

<sup>39</sup>E un dij malfator ch’a l’ero pendù a lo ingiuriava disand: “Se ti ‘t ses ël Crist, salv-te da ti midem, e nojàutri con ti. <sup>40</sup>Ma l’àuotr malfator, pijand la paròla, a lo rimprociava fòrt, disandje: “L’has-to gnanca ‘n pò ‘d timor ëd Nosgnor, tì ch’it patisse l’istessa pen-a? <sup>41</sup>A l’è con giusta rason che nojàutri i soma ambelessì, pèrchè bin i meritoma sti patiment pèr motiv dël mal ch’i l’oma fàit, ma stossì a l’ha fàit gnente ch’a dovèissa nen fé”. <sup>42</sup>Peui a l’ha dit a Gesù: “Gesù, arcòrd-te ‘d mì cand ch’it rivras an tò Regn”. <sup>43</sup>E Gesù a l’ha rësponduje: “An vrità<sup>361</sup> it diso, che bele ancheuj it saras ansem a mi an paradìs”.

## Mòrt ëd Gesù

<sup>44</sup>A l’era scasi mesdì cand ch’a l’è spantiasse pèr tuta la tèra na granda scurità ch’a l’è durà fin-a a tre bòt dël dòp-mesdì. <sup>45</sup>Èl sol a l’è scurisse e ‘l ridò<sup>362</sup> dël templi a l’è s-ciancasse pèr mes<sup>363</sup>. <sup>46</sup>Anlora Gesù a l’ha crijà con tuta la fòrsa: “Pare, i armëtto mè spirit an toe man!” , e avend dit lòn a l’è spirà<sup>364</sup>.

---

361 O "amen".

362 O "tenda".

363 Cfr. Surtìa 26:31-33.

364 Cfr. Salm 31:5.

<sup>47</sup>Ora, cand che l'ufissial roman<sup>365</sup> a l'ha vèddù lòn ch'a l'era rivà, a l'ha dàit glòria a Nosgnor disand: "A l'é pròpi vera che st'òm-sì a l'era nossent<sup>366</sup>". <sup>48</sup>Tuta la gent ch'a j'era radunasse pèr vèdde col èspetacol, an vedand le còse ch'a l'ero rivà, as na tornavo dasendse 'd bòt an slè stòmi. <sup>49</sup>E tuti coj èd soa conossensa, e le fomne ch'a l'avìo seguitalo da la Galilea, a sè tnisìo lontan, vardand lòn ch'a-i rivava<sup>367</sup>.

## Sepoltura 'd Gesù

<sup>50</sup>Ora, a-i era n'òm bon e giust ch'as ciamava Giusèp. A l'era 'n consijé<sup>368</sup> dël Sinedri. <sup>51</sup>Chiel a l'avìa nen consentì con la decision e j'assion dj'àutri ij sò colega. A l'era da Arimatèa, sità giudèa, e 'dcò chiel a sperava ch'èl Regn èd Nosgnor a rivèissa tòst. <sup>52</sup>Parèj a l'é andàit èd pèrsona a trovè Pilàt, e a l'ha ciamaje 'd podèj arlevé 'l còrp èd Gesù. <sup>53</sup>Cand ch'a l'ha avune la licensa, a l'ha calalo giù dla cros e a l'ha anvlopalo ant un linseul, peui a l'ha butalo ant na tomba<sup>369</sup> tajà ant èl ròch, anté che gnun a l'era ancora stàit butà. <sup>54</sup>Ora, sossì a s'è fasse la sèira dël vënner, èl dì dla preparassion, dàit che 'l dì dël Saba a andasìa a prinsipié.

<sup>55</sup>Le fomne ch'a l'avìo compagnà Gesù da la Galilèa a l'han seguità Giusèp fin-a ansilà, e a l'han vèddù la tomba anté ch'a l'avìo butaje andrinta 'l còrp èd Gesù. <sup>56</sup>Peui, tornass-ne via, a l'han prontà dj'euli aromàtich e 'd pèrfum pèr onze sò còrp. Durant èl dì 'd Saba, nopà, loràutre a l'han osservà l'arpòs che la Lege a comanda<sup>370</sup>.

---

365 O "èl centurion".

366 O "giust".

367 Cfr. Luca 8:2-3.

368 O "member".

369 O "sepulcr".

370 Cfr. Surtìa 20:10; Deuteronomi 5:14.

## L'arsurrection

<sup>1</sup>Èl prim di dla sman-a, a la matin bonora, le fomne a son andàite a la tomba<sup>371</sup>, an portand le spessie aromàtiche<sup>372</sup> ch'a l'avìo prontà pèr onze 'l còrp ëd Gesù. <sup>2</sup>E a l'han trovà la pera robatà<sup>373</sup> davzin a la tomba. <sup>3</sup>E apress essie intrà, a l'han nen trovà là 'l còrp dël Signor Gesù. <sup>4</sup>Ora a l'é rivà che, antramente ch'a savìo nen còsa pensé 'd lòn, a l'improvista a son ancòr zusse ch'a-i ero davzin ëd lor dòi òm con ëd vestimente ch'a sbèrlusavo 'd lus. <sup>5</sup>Le fomne a son restà d'autut ësburdiè e a l'han bassà la testa fin-a tèra<sup>374</sup>, e coj-lì a l'han dije: "Pèrchè i serche antrames dij mòrt col ch'a l'é viv? <sup>6</sup>A l'é nen sì, ma a l'é arsussità! Arcordeve 'd lòn ch'a l'ha dive cand che chiel a l'era ancor an Galilea, <sup>7</sup>visadì che 'l Fieul ëd l'òm a fussa consignà an man ai pecador, ch'a fussa butà 'n cros e ch'arsusiteissa 'l ters dì". <sup>8</sup>Anlora le fomne a son arcordasse 'd cole paròle<sup>375</sup>. <sup>9</sup>Peui, tornà da la tomba, a l'han nunsia tute ste còse a j'òndes e a tuti j'àutri. <sup>10</sup>A l'ero Maria 'd Magdala, Gioana, Maria 'd Giaco, e j'àutre ch'a l'ero ansem a lor, ch'a l'han contalo a j'apòstoj. <sup>11</sup>Le paròle dè ste fomne a jè smijavo 'd ròbe senza sens, dij seugn, e a l'han nen chërduje, <sup>12</sup>Pero, nopà, a l'é aussasse e a l'é corù a la tomba. A l'é chinasse pèr vardé, ma a l'ha mach veddù le binde 'd lin. Peui a l'é tornass-ne a ca, tut antèrdoà pèr lòn ch'a l'era rivà.

---

371 O "sepulcr".

372 Spessie aromàtiche ò pèrfomà ch'a servìo pèr onze 'l còrp (mort) ëd Gesù, coma ch'as fasìa antlora.

373 O "anrolà".

374 Na pòsa ëd rispet e dè tèmma anvers n'aparission divin-a.

375 Cfr. Luca 9:22; Maté 16:21; 17:22-23; 20:18,19; March 8:31; 9:31; 10:33-34; Luca 9:22; 18:31-33.

## Gesù a marcia an sla strà ch'a va a Èmmaus

<sup>13</sup>Ora, an col midem di, dòi ëd lor<sup>376</sup> a l'ero 'n marcia pèr na borgià 'd nòm Èmmaus ch'a l'era anviron óndes chilométer da Gerusalem, <sup>14</sup>A discorìo an tra 'd lor ëd tut lòn ch'a l'era capità an coj di lì. <sup>15</sup>Antramentre che lor a dëscurìo e a fasìo 'd dëscussion, Gesù an pèrson-a a l'é avzinasse e a l'ha comensà a feje compagnia pèr la stra, <sup>16</sup>ma ij sò euj ëd lor a l'ero nen a la portà d'arconòss-lo<sup>377</sup>. <sup>17</sup>E chiel a l'ha dije: "Còsa a son-ne sti dëscur-sì ch'i ten-e an tra 'd vojàutri antramentre ch'i marce?". Anlora ij dòi a son fèrmasse con la tristëssa scrita 'n facia. <sup>18</sup>Un ëd lor, ch'as ciamava Clèopa, a l'ha rëspondù e a l'ha dije: "Ses-to l'ùnich forèsté an èsti di-sì a Gerusalem ch'a sà nen lòn ch'a l'é capitaie?". <sup>19</sup>E chiel a l'ha dije: "Còsa?". A l'han rësponduje: "Tut lòn ch'a rësguarda Gesù ëd Nasaret, ch'a l'era 'n profeta, potent ant j'euve e 'nt le paròle dè 'dnans a Nosgnor e a tut ël pòpol; <sup>20</sup>e coma che ij nòstri sacerdot prinsipaj e cap a l'han consègnalo pèr felo condané a mòrt e a l'han falo meuire an s' na cros. <sup>21</sup>Nojàutri i speravo ch'a fussa chiel ch' a l'avrà liberà Israel, ma con tut lòn, a son già passaie tre di da cand ste còse a son capità. <sup>22</sup>E peui, chèich fomne dle nòstre, a l'han motobin sburdine: a son andàite la matin a la tomba, <sup>23</sup>a l'han pì nen trovaie sò còrp e a son ëvnùe a conté-ne d'avèj avù na vision d'àngej ch'a disìo che chiel a l'é viv. <sup>24</sup>E cheidun dij nòstri a son andàit a la tomba e a l'han trovà pròpi coma a l'avio dije le fomne, ma chiel a l'han nen vèddulo". <sup>25</sup>Anlora a l'ha dije: " Che 'd gent èstupida ch'i seve<sup>378</sup>! Coma ch'i seve meusi 'd cheur ant ël chërde a la paròla dij profeta! <sup>26</sup>Ventava nen che 'l Crist a soportèissa tuti coj patiment-là pèr intré an soa glòria?". <sup>27</sup>Peui, an comensand da Mosè e an seguitand con tuit ij profeta, a l'ha dèspiegaje an tute le Scritture lòn ch'a fasìa d'arferiment a chiel. <sup>28</sup>E cand ch'a son èstàit davzin a la borgià andoa ch'a 'ndasìo, chiel a l'ha fàit coma s'a dovèissa andé pì anans. <sup>29</sup>Ma lor a l'han dije con ansistensa: "Resta con noi, pèrché as avzin-a la sèira e 'l di a l'é

---

376 Visadì: doi dissépoj ëd Gesù.

377 O "a l'ero artenu, ëd manera ch'a lo arconossìo nen".

378 Tard ëd comprendònio, ch'a capiss nen.

press a la fin". Chiel, donca, a l'é intrà 'nt la borgià e a l'é restà con lor.  
<sup>30</sup>Anlora a l'é rivà che antramentre ch'a l'era a tàula con lor, a l'ha pijà 'l pan, a l'ha benedilo, a l'ha sfrisalo a tòch e a l'ha dane 'n pòch a pr'un. <sup>31</sup>A l'é stàit pròpi an col moment-lì che j'euj dij dissépoj a son dovertasse e a l'han arconossulo, ma chiel a l'é dësparì da dè 'dnans a lor. <sup>32</sup>E lor a l'han dit un con l'àutr: "I sentio nen coma 'n feu an nòstr cheur antramentre che chiel an parlava pèr la stra e an dèspiegava le Scritture?". <sup>33</sup>Anlora a son sùbit aussasse e a son tornà a Gerusalem, andoa ch'a l'han trova j'óndes radunà, ansema j'àutri ch'a l'ero con lor. <sup>34</sup>Tùit a-j disìo: " Èl Signor a l'é arsussità pèr dabon e a l'é fasse vèdde a Simon". <sup>35</sup>Lor, peui, a l'han contaje lòn ch'a l'era rivà 'dcò a lor pèr la stra e coma ch'a l'avìo arconossulo cand che chiel a l'avìa sfrisà 'l pan a tòchetin.

## L'ùltima aparission ëd Gesù

<sup>36</sup>Coma ch'a parlavo dè ste còse, Gesù 'n pèrson-a a l'é presentasse antrames ëd lor e a l'ha dije: "Che la pas a sia con voi!". <sup>37</sup>Ma lor, ësburdi e spaventà, a chërdìo 'd vèdde na carcaveja. <sup>38</sup>E a l'ha dije: "Pèrchè i seve sburdi? E pèrché son-ne montà 'd dubi 'nt ij vòsti cheur? <sup>39</sup>Vardé mie man e ij mè pé: i son pròpe mi! Tocheme e vardé bin: pèrché na carcaveja a l'ha nen ëd carn e d'òss come i vèdde che mi i l'hai<sup>379</sup>. <sup>40</sup>E an disend lòn a jè smonìa soe man e ij sò pé. <sup>41</sup>Ma sicoma che pèr la gòj a chërdìo ancora nen e ch'a l'ero tant ësberlondì, a l'ha dije: "I l'eve sì cheicòsa da mangé?". <sup>42</sup>E a l'han sporzujè 'n tòch ëd pess rustì. <sup>43</sup>Chiel a l'ha pijalo e l'ha mangialo dè 'dnans ëd lor.

## Èl mandà final ëd Gesù

<sup>44</sup>Peui a l'ha dije: "Coste a son le paròle ch'iv disìo cand ch'i ero ancora con vojàutri: a ventava che tut lòn ch'a l'é scrit ëd mi 'nt la Lege 'd Mosé, ant ij Profeta e ij Salm a fussa compì". <sup>45</sup>Anlora a l'ha duvertaje la

---

379 Cfr. At 1:4.

ment<sup>380</sup> a l'inteligensa<sup>381</sup> dle Scriture. 46e a l'ha dije: "Parèj a resta scrit: èl Crist a patièissa e ch'a arsussitèissa dai mòrt èl ters dì, <sup>47</sup>e ch'as predichèissa a sò nom la conversion a tute le gent e 'l pèrdon dij pecà, an ancaminand da Gerusalem. <sup>48</sup>Vojàutri i seve ij testimòni 'd cole ròbe. <sup>49</sup>Vardé: i son an camin ëd mandé an sù vojàutri lòn che mé Pare a l'ha promëttù. Ma vojàutri resté an sità fin-a ch'i s'è arvestù dla potensa da l'àut".

## La partensa 'd Gesù

<sup>50</sup>Apress ëd lòn Gesù a l'ha mnaje fòra vers Betania e, an aussand le man al cel, a l'ha benedìje. <sup>51</sup>Antramentre ch'a-j benedìa, as s'è slontanasse<sup>382</sup> da lor e a l'é stàit alvà al cel<sup>383</sup>. <sup>52</sup>E lor, apress avèjlo adorà, a son tornass-ne a Gerusalem con na gran letissia. <sup>53</sup>E a stasiò sèmper ant èl templi an benedisend Nosgnor.

---

380 O: "le 'spirit"

381 O "Pèr comprende".

382 O: "separasse".

383 Cfr. At 1:9-11.

## Tàula

Introduccion a l'euvra compléta dla Neuva Bibia an Lenga piemontèisa.....	3
Introduccion a Luca.....	5
Evangelì second Luca.....	7
1.....	7
Prefassion.....	7
Anonsi a Sacarià dla nassensa 'd Gioann.....	7
Anonsi dla nassensa dël Messìa.....	9
Marià e Elisabeta.....	10
El cant ëd Làuda 'd Maria (Magnificat).....	10
La nassensa 'd Giovan ël Batìsta.....	11
Làuda 'd Sacarià e predission.....	12
2.....	13
Censiment e la nassensa 'd Gesù.....	13
La Visita dij Bèrgé.....	13
Presentassion ëd Gesù al Templi.....	14
La professìa 'd Simeon.....	15
La testimoniansa d'Anna.....	15
Gesù 'nt ël Templi.....	16
3.....	17
Predicassion ëd Gioann Batìsta.....	17
Prinsìpi dël ministeri 'd Gesù: batèsim e genealogìa.....	19
4.....	20
Le tentassion ëd Gesù.....	20
Gesù a l'é arfusà da coj ëd Nasaret.....	21
Varision d'un indemonià.....	22
Varision ëd la madòna 'd Simon e d'àutri malavi.....	23
5.....	24
Ij prim dissépoj ëd Gesù.....	24
Gesù a variss n'òm da la lebra.....	25

	Varision ëd n'òm paralisë.....	25
	La vocassion ëd Levi (Maté).....	26
6.....		27
	Na discussion an sël dì 'd Saba.....	27
	N'òm varì ant un dì 'd Saba.....	27
	Sernìa dij Dódes.....	28
	Na gran furfa a va dapress a Gesù.....	28
	Le beatitudin.....	28
	Amor pëer ij nemis.....	29
	Giudiché nen j'àuutri.....	30
	L'erbo e ij sò frut.....	30
	Le doe ca.....	31
	Na discussion an sël digiun.....	31
	Gesù a prédica pëer tuta la Galilèa.....	32
7.....		32
	Varision dël sërvent d'un senturion.....	32
	Arsurreccion dël fieul ëd na vidoa.....	33
	Gesù e Gioann ël batesator.....	33
	Gesù a përdon-a na peccatriss.....	35
8.....		36
	Le fomne ch'a compagnavo Gesù.....	36
	Paràbola dël sëmnor.....	36
	La motivassion ëd le paràbole.....	37
	Spiegassion ëd la paràbola dël sëmneur.....	37
	Paràbola dël ciàir.....	38
	La mare e ij frej ëd Gesù.....	38
	Gesù a pasia la tempesta.....	38
	Varision d'un andiavlà a Gerasa.....	39
	Varision ëd na fomna ch'a përdìa 'd sangh. La fija 'd Giairo a torna 'n vita.....	40
9.....		41
	La mission dij Dódes.....	41
	Eròd a veul vëdde Gesù.....	42
	La multiplicassion dij pan.....	42
	La diciarassion ëd Pero a rësguard ëd Gesù.....	43



Gesù a nunsia soa mòrt e arsurression.....	43
Trasfigurassion ëd Gesù.....	44
Varision d'un fiolin possedù da në spirit malefich.....	44
Gesù a nunsia pèr la sconda vira soa mòrt.....	45
Èl pì grand ant ël Regn.....	45
Dovré 'l nòm ëd Gesù.....	46
L'oposission dij Samaritan.....	46
Andeje dapress a Gesù.....	46
10.....	47
La mission djë stantadoi.....	47
Le sità dla Galilèa ch'a son nen convertisse.....	48
Artòrn djë stantadoi da la mission.....	48
Preghieria 'd Gesù.....	49
Paràbola dël bon samaritan.....	49
Marta e Marià.....	50
11.....	51
La preghiera dij dissépoj.....	51
Gesù e 'l prinsì dij demoni.....	52
L'artorn dlë spirit maléfich.....	53
Coj ch'a son da benedije.....	53
Èl segn ëd Giòna.....	53
Arsèive la lus.....	54
D'acuse contra ij cap religios.....	54
12.....	56
Avertiment contra l'ipocrisià.....	56
Anvit a la fiusa.....	56
Diciaré an pùblich ch'i chërdoma an Crist.....	57
Paràbola dlë sgnor ch'a l'era 'n fòl.....	57
Ij beni dë sto mond.....	58
Anvit a vijé.....	59
Gesù a l'é càusa 'd division.....	60
Disserne 'l temp present.....	60
Butesse a l'assion con urgensa.....	61
13.....	61
Esortassion a la conversion.....	61

Paràbola dël fié stéril.....	62
Varision ëd na fomna andiavlà.....	62
Paràbola dla smens ëd senëvra.....	63
Parabola dl'alvà.....	63
L'intrada dël Regn ëd Dé.....	63
Eròd a veul fé massé Gesù.....	64
Lamenta dzora Gerusalem.....	64
14.....	64
Gesù a variss n'òm un dì 'd Saba.....	64
Na lesson d'umiltà.....	65
Paràbola dij convità a la gran festa.....	66
Lòn ch'a costa d'andeje dapress a Gesù.....	66
La sal senza savor.....	67
15.....	67
Paràbola dla fèja përdù.....	68
Paràbola dla monèja përdù.....	68
Paràbola dël fieul përdù.....	68
16.....	70
Paràbola dl'ecònomo furb.....	70
Ij Farisé e ij sòld.....	71
La Lege e 'l Regn ëd Nosgnor.....	71
La paràbola dlë sgnor e 'd Lasàr.....	71
17.....	73
Dutrin-a an sël përdon e la fede.....	73
Gesù a variss des lepros.....	74
La vnùta dël Regn.....	74
18.....	75
Paràbola dël giùdes e dla vidoa.....	75
Paràbola dël Farisé e dël gablé.....	76
Gesù e le masnà.....	77
Gesù e lë sgnor.....	77
Gesù a nunsia për la tersa vira soa mòrt e arsurression.....	78
Gesù a variss un mandiant bòrgno.....	78
19.....	79
Gesù e Zaché.....	79

La paràbola dij des servitor.....	80
Intrada trionfal a Gerusalem.....	81
Purificassion dël templi.....	82
20.....	82
L'autorità 'd Gesù.....	82
Paràbola dij vignolant amassida.....	83
Ël tribut a l'imperador.....	84
Ij saducé e l'arsurression.....	84
Ël Mëssia, fieul ëd David.....	85
Acuse contra ij magister ëd la Lege.....	86
21.....	86
L'oferta 'd na pòvra vidoa.....	86
Gesù a preanonsia la distrussion dël templi.....	86
La gran tribulassion.....	87
La vnùta dël Fieul ëd l'òm.....	88
La lession dël fié.....	88
Esortassion a vijé.....	88
22.....	89
Complòt contra Gesù.....	89
Preparassion dla sin-a 'd Pasca.....	89
L'ùltima sin-a.....	90
Discussion a propòsit ëd col ch'a l'é 'l pì important.....	91
Predission dl'arnegament ëd Pero.....	91
La borsa, ël sach e la spa.....	92
Preghiera 'd Gesù an sël mont dj'Ulivé.....	92
Gesù tradì e arestà.....	93
Pero a arnega Gesù.....	93
J'insolense dle guardie dël templi.....	94
23.....	94
Gesù a l'é mnà 'dnans a Pilàt.....	94
Gesù a l'é portà dë 'dnans a Eròd.....	95
Gesù a l'é portà dë 'dnans a la furfa.....	95
Crosifission ëd Gesù.....	96
Mòrt ëd Gesù.....	97
Sepoltura 'd Gesù.....	98

24.....	99
L'arsurrection.....	99
Gesù a marcia an sla strà ch'a va a Èmmaus.....	100
L'ùltima aparission ëd Gesù.....	101
Èl mandà final ëd Gesù.....	101
La partensa 'd Gesù.....	102